

ผลการใช้แผนผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2
วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

นางสาวนิลบล บัวงาม

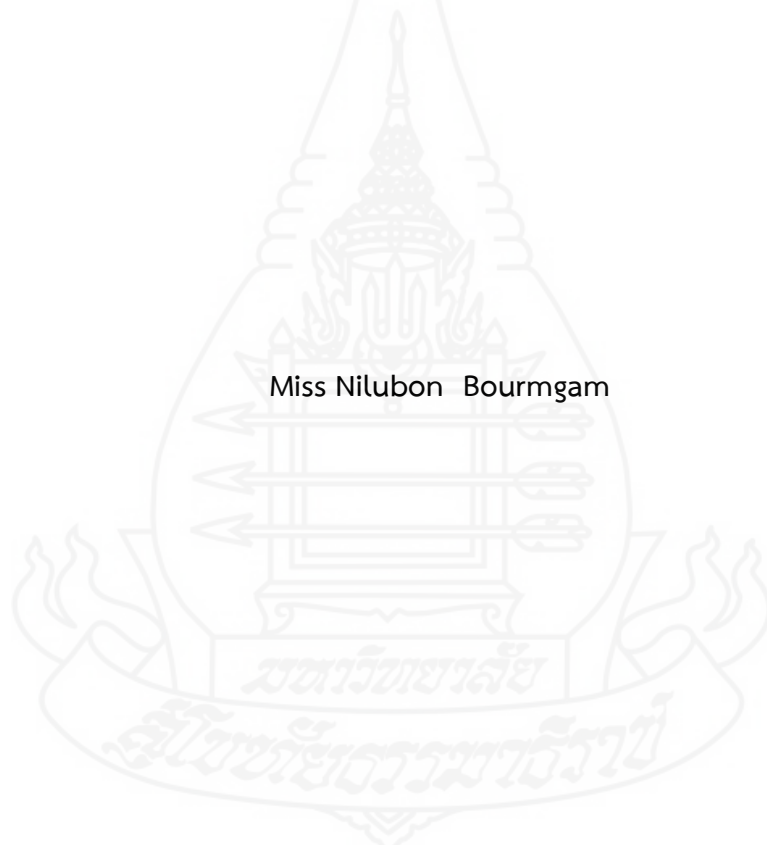

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2563

The Effects of Using Mind Mapping Method on Writing for
Communication Ability of Second Year Students in the
Vocational Certificate Program of Ban Lat Industrial
and Community Education College
in Phetchaburi Province

Miss Nilubon Bourmgam

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2020

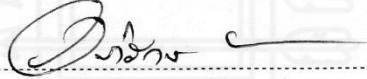
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้แผนผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียน
เพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2
วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

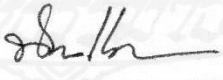
ชื่อและนามสกุล นางสาวนิลุบล บัวงาม
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2564

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ ณะมาน)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.นिरนาท แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้แผนผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพ
บ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

ผู้ศึกษา นางสาวนิลุบล บัวงาม **รหัสนักศึกษา** 2572100226

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณี ยะหะกร **ปีการศึกษา** 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แผนผังความคิด

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 9 คน แผนก
วิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ของวิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2562 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จากนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านการเขียนเพื่อ
การสื่อสาร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แผนผังความคิด และ 2)
แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบเครื่องหมาย

ผลการวิจัยปรากฏว่า ความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี หลังเรียนโดยใช้แผนผัง
ความคิดสูงกว่าความสามารถดังกล่าวก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ แผนผังความคิด การเขียนเพื่อการสื่อสาร ภาษาไทย ประกาศนียบัตรวิชาชีพ

Independent study title: The Effects of Using Mind Mapping Method on Writing for Communication Ability of Second Year Students in the Vocational Certificate Program of Ban Lat Industrial and Community Education College in Phetchaburi Province

Author: Miss Nilubon Bourmgam; **ID:** 2572100226;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent study advisor: Dr. Suwannee Yahakorn, Associate Professor;

Academic year: 2020

Abstract

The objective of this research was to compare writing for communication abilities of second year students in the Vocational Certificate Program of Ban Lat Industrial and Community Education College in Phetchaburi province before and after learning from the instruction using the mind mapping method.

The research sample consisted of 9 second year Vocational Certificate students in the Business Computer Program of Ban Lat Industrial and Community Education College in Phetchaburi province during the second semester of the 2019 academic year, purposively selected from the group of students who had learning deficiency in writing for communication. The research instruments were (1) learning management plans for the instruction using the mind mapping method, and (2) a writing for communication ability test. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and sign test.

Research findings showed that the post-learning writing for communication ability of the second year students in the Vocational Certificate Program of Ban Lat Industrial and Community Education College in Phetchaburi province, who learned from the instruction using the mind mapping method, was significantly higher than their pre-learning counterpart ability at the .05 level of statistical significance.

Keywords: Mind mapping, Writing for communication, Thai language, Vocational Certificate

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนุมาน ที่ได้กรุณาให้ปรึกษาคำแนะนำช่วยเหลือและตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณและซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณนางสาวนิภาวรรณ เทพอยู่ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนท่าสายวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 นางสุรีย์พร ทองแดง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 และ ดร.สกุลการ สังข์ทอง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการสร้างและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นายนิมิตร ศรียาภัย ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด นางชาดา กาศเกษม หัวหน้าแผนกวิชาสามัญสัมพันธ์ คณะครู และนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือ รวมทั้งการเก็บข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้อย่างยิ่ง

คุณค่าของการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณ บิดามารดา บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้การอบรมสั่งสอนแก่ผู้วิจัยจนประสบความสำเร็จในชีวิต และหน้าที่การงาน

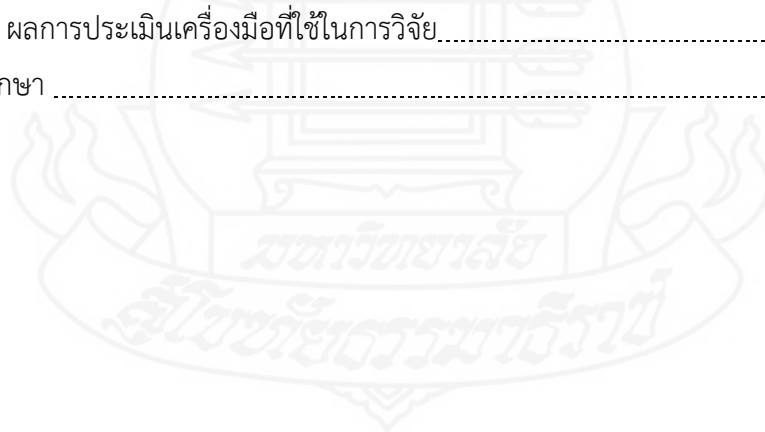
นิลุบล บัวงาม
พฤศจิกายน 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
หลักสูตรวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2	
วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด	6
การจัดการเรียนรู้ด้วยแผนผังความคิด	6
การเขียนเพื่อการสื่อสาร	15
การวัดและประเมินความสามารถด้านการเขียนเพื่อการสื่อสาร	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	40
สรุปการวิจัย	40
อภิปรายผล	40
ข้อเสนอแนะ	41
บรรณานุกรม	43
ภาคผนวก	48
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
ข แผนการจัดการเรียนรู้.....	51
ค แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร.....	83
ง แบบการประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน เพื่อการสื่อสารกับจุดประสงค์การเรียนรู้.....	88
จ คะแนนทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนโดยใช้แผนผังความคิด.....	92
ฉ แบบประเมินความคิดเห็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญ แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แผนผังความคิด.....	94
ช ผลการประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	100
ประวัติผู้ศึกษา	102

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วนการประเมินการเขียน	28
ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนที่สอนโดยใช้แผนผังความคิด โดยใช้ Sign-test ...	39

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 แผนผังแบบกิ่งไม้ (Branching Map)	9
ภาพที่ 2.2 แผนผังแบบวงจร (Circle Map)	10
ภาพที่ 2.3 แผนผังแบบใยแมงมุม (Spider Map)	10
ภาพที่ 2.4 แผนผังแบบก้างปลา (Fishbone Map)	11
ภาพที่ 2.5 แผนผังแบบตารางเปรียบเทียบ (Compare Table Map)	11
ภาพที่ 2.6 แผนผังแบบรูปวงกลมทับเหลื่อม (overlapping Circles Map).....	11

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป้าหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การสร้างและพัฒนาเยาวชนไทย ให้เป็นคนดี และคนเก่ง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการมีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ เน้นการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ผู้เรียนสามารถสร้างวิสัยทัศน์และวางแผนอนาคตที่ดีของตนเองได้ รวมถึงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของคนไทยและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติเป็นหลัก กระทรวงศึกษาธิการมุ่งมั่นดำเนินการภารกิจหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา และนโยบายรัฐบาลทั้งในส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย และนโยบายเร่งด่วน เรื่องการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 โดยกำหนดให้มีการเร่งรัดปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบและกระบวนการจัดการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ให้สำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม เร่งพัฒนาความแข็งแกร่งทางการศึกษาให้ผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท รวมถึง เด็กพิการและด้อยโอกาส มีความรู้ และทักษะแห่งโลกยุคใหม่ควบคู่กันไป โดยเฉพาะ ทักษะการอ่าน การเขียน และการคิด เพื่อให้มีความพร้อมเข้าสู่การศึกษาระดับสูงและโลกของการทำงาน เร่งปรับระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน มีการประสานสัมพันธ์กับเนื้อหา ทักษะ และกระบวนการเรียนการสอนซึ่งประกอบไปด้วยมาตรฐาน และการประเมิน หลักสูตร และการสอน การพัฒนาทางวิชาชีพและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

ในขณะเดียวกันก็ยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถและทักษะที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน สร้างความมั่นใจและไว้วางใจ รับผิดชอบต่อผลที่เกิดกับนักเรียนที่สอดคล้องกับวิชาชีพ เร่งรัดปรับปรุงสถานศึกษาให้เป็นองค์กร ที่มีความเข้มแข็งมีแรงบันดาลใจ และมีวิสัยทัศน์ ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจน เป็นสถานศึกษาคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ที่สามารถจัดการเรียนการสอน อย่างมีคุณภาพ อีกทั้งยังต้องสร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อการให้บริการที่ดีทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เร่งรัด การกระจายอำนาจและความ

รับผิดชอบ ส่งเสริมการพัฒนาเชิงพื้นที่ ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ปรับปรุงระบบของสถานศึกษา ให้เป็นแบบร่วมคิดร่วมทำ เน้นการมีส่วนร่วมและการประสานงาน สามารถใช้เครือข่ายการพัฒนาการศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ กลุ่มบุคคล องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน และองค์กรทางสังคมอื่น มุ่งสร้างพลเมืองดี ที่ตื่นตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้ และทำให้การศึกษานำการแก้ปัญหาสำคัญของสังคม รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชัน รวมถึงต้องทุ่มเทมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาที่พัฒนาแล้ว และโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ได้คุณภาพ เพื่อไม่ให้ผู้เรียนต้องเสียโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ (สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เป็นแนวทางสำหรับให้บุคลากรรวมตัวกันเป็นชุมชน ทำหน้าที่เป็น Change Agent ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการปฏิรูปภายในโดยร่วมกันดำเนินการ เพื่อให้การปฏิรูปองค์กรดำเนินคู่ขนานกับการเสริมแรง ทั้งจากภายในและจากภายนอก ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาบุคลากรในองค์กรส่วนใหญ่มักเกิดความรู้สึกลดเตี้ยในการปฏิบัติงาน เพราะต่างคนต่างทำหน้าที่ตามที่ตนเองได้รับมอบหมาย ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน (วิจารณ์ พานิช, 2555) การมีพัฒนาการมาจากกลยุทธ์ระดับองค์กรที่มุ่งเน้นให้องค์กรมีการปรับตัวต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง ของสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเริ่มพัฒนาจากแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ และปรับประยุกต์ให้มีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและการเรียนรู้ร่วมกันในทางวิชาชีพที่มีหน้างานสำคัญ คือ ความรับผิดชอบการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกันเป็นสำคัญ จากการศึกษาหลายโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกาดำเนินการ ในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพบว่าเกิดผลดีทั้งวิชาชีพครูและผู้เรียน ที่มุ่งพัฒนาการของผู้เรียนเป็นสำคัญ (Hord, 1997) ดังนั้น การมี “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” เกิดขึ้นในสถานศึกษาจึงช่วยคลี่คลายปัญหาดังกล่าว เพราะจะทำให้บุคลากรได้มีโอกาสพูดคุยกัน เพื่อให้เป็นบรรยากาศและวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้สำหรับสมาชิกทุกคนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างกัน รวมทั้งการสร้างความรู้ใหม่ ตลอดจนนวัตกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ อีกทั้งช่วยสร้างพลังขับเคลื่อนให้การปฏิรูปการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จตามเจตจำนงของการปฏิรูปการศึกษา (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2556) ดังนั้น สถานศึกษาโดยเฉพาะผู้บริหารในฐานะผู้นำสถานศึกษา จึงต้องใส่ใจและให้ความสำคัญกับบรรยากาศในการปฏิบัติงานให้ครูและบุคลากรมีความสุขกับการปฏิบัติงาน โดยการสร้างวัฒนธรรมในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง มีโครงสร้างองค์กรที่ไม่ซับซ้อน มีความยืดหยุ่นคล่องตัว มีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน สนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีอิสระในการตัดสินใจ เปิดโอกาสให้กล้าเสี่ยงหรือริเริ่มสิ่งใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร รวมทั้งการเสริมสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นกันเอง เพื่อให้ครูและบุคลากรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน (พิชิพ เทพวรรณ, 2548)

การนำแนวคิดความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในสถานศึกษา จะช่วยเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีทางเดียวกัน โดยทิศทางการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีการปรับเปลี่ยนอย่างจริงจัง เช่น ประเด็นด้าน เนื้อหาวิชา วิธีการสอนเนื้อหา จะต้องมีความแตกต่างจากในอดีต ซึ่งเน้นให้ครูเป็นผู้สอนเท่านั้น เปลี่ยนเป็นต้องเน้นไปที่ผู้เรียน โดยต้องให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติผลงานที่ใช้ได้จริงจะเป็นประโยชน์ต่อสังคม การสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ปฏิบัติต้องมีการพัฒนาทักษะชีวิตและระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพโดยมีจิตวิญญาณของความเป็นครู อีกทั้งองค์กรทางวิชาชีพครูต่าง ๆ ที่สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาทางวิชาชีพในรูปแบบต่าง ๆ และพัฒนาหลักสูตรและวิธีการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มิใช่การจดจำเนื้อหาวิชา เน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริงและลงมือ ปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงและต่อยอดความรู้ที่ได้ด้วยตนเอง ผู้สอนต้องสามารถสร้างและออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศเกื้อหนุนและเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย (สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล, 2561)

จากข้อมูล ผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-NET) ปีการศึกษา 2562 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยปีการศึกษา 2562 ของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยรวม 40.31 ซึ่งลดลงจากปีการศึกษา 2561 ซึ่งมีค่าเฉลี่ย รวม 45.37 ส่วนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 คะแนนเฉลี่ยปีการศึกษา 2562 มีค่าเฉลี่ยรวม 34.46 ซึ่งอยู่ในระดับที่ต่ำ (กลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1, 2563, น. 12) ดังนั้น การที่จะแก้ปัญหาลดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ให้มีคะแนนเฉลี่ยที่สูงขึ้นนั้น แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญเพื่อตอบสนองนโยบายและการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาภายใต้การแข่งขันทางการศึกษาด้วยระบบคุณภาพและมาตรฐานสากล (อนุสรฯ สุวรรณวงศ์, 2558) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการร่วมมือร่วมใจของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปที่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผ่านการวางแผนและมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันจนเกิดเป็นวัฒนธรรม ของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (นวรรตน์ ไวยมภู และ สุจิตรา จรจิตร, 2560) และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับ ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ โดยการกำหนดในยุทธศาสตร์ที่ 3 คือ สนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพทั้งระบบ

เชื่อมโยงกับการเลื่อนวิทยฐานะ ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น TEPE Online (Teachers and Educational Personnels Enhancement Based on Mission and Functional Areas as Majors) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการปฏิบัติจริง (Active Learning) เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน (กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1, 2563, น. 28) แต่ในขณะนี้ยังไม่ได้สรุปผลว่า ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 อยู่ในระดับใด มีแนวทางใดที่จะพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อให้มีเป้าหมายในทิศทางการจัดการเรียนรู้ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของยุคที่ต้องการแนวคิดในการพัฒนาทางวิชาชีพในการเรียนรู้และทำงานร่วมกันในสถานศึกษา เป็นฐานการพัฒนาสู่คุณภาพการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของครู ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ดังนั้นเพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ผู้ศึกษาจึงได้ทำการศึกษา แนวทางการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสังกัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ ให้บรรลุเป้าหมายต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดที่ประมวลแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (สิวรี

พิศุทธิ์สินธพ, 2554; สุภาพ ยืนคาพะเนาว์, 2555; วิจารณ์ พานิช, 2556; ศักดิ์ชัย ภู่เจริญ, 2556; วรลักษณ์ ชูกำเนิด, 2557; จุลลี ศรีชะโครต, 2557; สมุทร สมปอง, 2558; ศิริรัตน์ โกศล 2559; สำนักงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560; นริศ ภูอาราม 2560; Hord ,1997; DuFour and Eaker, 1998) สรุปเป็นกรอบแนวคิด และนำเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 เป็นองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ดังปรากฏภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ทำขึ้นเพื่อศึกษาระดับความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ดังนี้

4.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 จำนวน 1,512 คน ปีการศึกษา 2563 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ,2563)

4.2 ขอบเขตเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีเนื้อหาเรื่อง แนวทางการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ขอบเขตเนื้อหาได้จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมา (สิวีร์ พิศุทธิ์สินธพ, 2554; สุภาพ ยืนคาพะเนาว์, 2555; วิจารณ์ พานิช, 2556; ศักดิ์

ชัย ภูเจริญ, 2556; วรลักษณ์ ชูกำเนิด, 2557; จุลี ศรีชะโครต, 2557; สมุทรา สมปอง, 2558; ศิริรัตน์ โกศล 2559; สำนักงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560; นริศ ภูอาราม 2560; Hord ,1997; DuFour and Eaker, 1998) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วม 2) ภาวะผู้นำร่วม 3) การสนับสนุนความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4) ความร่วมมือร่วมใจ 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 6) การทำงานเป็นทีมเรียนรู้

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 แนวทางการพัฒนา หมายถึง วิธีการปรับปรุงความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา

5.2 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมกลุ่มของครู ผู้บริหารสถานศึกษา และนักการศึกษา ที่มีเป้าหมายเดียวกัน เพื่อร่วมใจร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยทำงานร่วมกันแบบทีมเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุน ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ ซึ่งในการศึกษาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ครั้งนี้วัดจากองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 6 องค์ประกอบ ได้แก่

5.2.1 การมีวิสัยทัศน์ร่วม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์หรือภาพอนาคตร่วมกัน เป็นการกำหนดเป้าหมายร่วมกันในสถานศึกษา และร่วมกันคัดเลือกให้เป็นวิสัยทัศน์กลุ่มเพื่อแสดงพลังกำหนดจุดมุ่งหมายทิศทางการดำเนินงานให้มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน

5.2.2 ภาวะผู้นำร่วม หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนปฏิบัติงานการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้วยความเต็มใจและสมัครใจโดยเป็นที่ยอมรับจากบุคคลอื่น หากมีหน้าที่สั่งการหรือควบคุมทิศทางเป็นผู้ประสานงานและทำให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เพื่อจะทำให้สถานศึกษาได้ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

5.2.3 การสนับสนุนความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญและการขยายขอบเขตในโครงการหรือกิจกรรมให้ดี มีคุณภาพอย่างสมบูรณ์ขึ้นด้วยปัจจัยต่าง ๆ เช่น งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ บุคลากร ความรู้ โอกาส และกำลังใจเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้และเป็นรูปธรรมสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องมั่นคงและยั่งยืน

5.2.4 ความร่วมมือร่วมใจ หมายถึง การร่วมปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทุกคนให้ตรงตามเป้าหมายร่วมกัน ทุกคนต้องยอมรับและวางแผนร่วมกัน ปฏิบัติงานแบบเต็มใจปฏิบัติงานตามกำลังและความสามารถมีความรับผิดชอบและเข้าใจซึ่งกันและกัน เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

5.2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หมายถึง การแลกเปลี่ยนความรู้ความสามารถตามทักษะแต่ละบุคคลของสมาชิกในสถานศึกษา โดยอาศัยความซื่อสัตย์มีทางเลือกในการดำเนินงาน มีความอดทนต่อการค้นหาคำตอบมีประสิทธิภาพของการทำงานร่วมกันและความสามารถพัฒนาตนเองให้ปฏิบัติงานให้บรรลุภารกิจของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.6 การทำงานเป็นทีมเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหาร ครู และกลุ่มบุคคลที่มีการทำงานร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกในสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ดังนี้

6.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ได้ข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการวางแผนเพื่อขับเคลื่อนนโยบายในการเสริมสร้างความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้กับโรงเรียนในสังกัด

6.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 และผู้บริหารสถานศึกษาได้แนวทางการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ไปใช้ในการดำเนินงานเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษามีความสำคัญต่อมนุษย์มาก เพราะนอกจากจะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารแล้วยังเป็นเครื่องมือของการเรียนและการพัฒนาความคิดของมนุษย์ เป็นเครื่องมือถ่ายทอดวัฒนธรรมและการประกอบอาชีพที่สำคัญ ภาษาช่วยเสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติอีกด้วยเพราะภาษาเป็นถ้อยคำที่ใช้ในการสื่อสารสร้างความเข้าใจกันในสังคม ภาษาจึงมีประโยชน์มากมาย ได้แก่ ภาษาช่วยดำรงสังคม ภาษาแสดงความเป็นปัจเจกบุคคล ภาษาช่วยให้มนุษย์พัฒนาภาษาช่วยกำหนดอนาคตและภาษาช่วยจรรโลงใจ (สมศักดิ์ ทองช่วย, 2560, น. 3) นอกจากนี้ภาษายังมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของการศึกษา และมีความเกี่ยวเนื่องกับการเป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ โดยเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่สำคัญ ในการแสวงหาความรู้ เพิ่มพูนสติปัญญาและสร้างความก้าวหน้าให้กับบุคคล (ฉันทขจร กันชาติ, 2550, น.1) ซึ่งภาษาไทยนั้นเป็นวิชาทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การอ่านและการฟังเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราวความรู้และประสบการณ์ การพูดและการเขียน เป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็นความรู้และประสบการณ์ การเรียนภาษาไทยจึงเรียนเพื่อการสื่อสารให้ผู้อื่นสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกใช้คำ เรียบเรียงความคิดความรู้ให้ชัดเจน ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักภาษา ใช้ถ้อยคำตรงตามความหมาย ถูกต้องตามฐานะของบุคคลและสถานการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.37)

การเขียนเพื่อการสื่อสารเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การทำงาน การศึกษาหาความรู้ จึงสมควรที่จะปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นโดยครูผู้สอน เพราะครูผู้สอนนั้นมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะด้านการเขียนให้มีประสิทธิภาพนั้นนับเป็นภาระงานสอนที่สำคัญของครู ครูจึงควรต้องพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยการนำนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้จันตรี คุปตะวาทีน (2554, น. 8-6) กล่าวว่า ในบรรดาทักษะทางภาษาทั้งสี่ อันได้แก่ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน การเขียนเป็นทักษะที่มีความสลับซับซ้อนและยากที่สุด การสื่อสารด้วยการเขียนนั้นผู้เขียนจะต้องใช้ความสามารถทางภาษาสูงกว่าทักษะอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะการเขียนเป็นกิจกรรมที่ผู้เขียนจะต้องใช้ความสามารถของตนเองสื่อความหมายโดยปราศจากความช่วยเหลือจากผู้อื่น เช่น คู่สนทนา เป็นต้น ชนกพร อังศุวิริยะ

(2560, น. 11) กล่าวว่า ข้อบกพร่องในการเขียนจะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น เขียนไม่ตรงตามประเภทของงานเขียน ขาดประธาน หรือคำสำคัญในประโยค เขียนเนื้อหาไม่ตรงกับชื่อเรื่อง หรือไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของงานเขียน เป็นต้น

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นหน้าที่โดยตรงของครู ครูควรนำนวัตกรรมทางการศึกษา ประเภทเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ มาจัดการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะการเขียนด้วยแผนผังความคิด เป็นการถ่ายทอดความคิด หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสมองลงกระดาษ โดยการใช้ภาพ สี เส้น และการโยงใย แทนการจดย่อแบบเดิมที่เป็นบรรทัด ๆ เรียงจากบนลงล่าง ขณะเดียวกันก็ช่วยเป็นสื่อ นำข้อมูลจากภายนอก เช่น หนังสือ คำบรรยาย การประชุม ส่งเข้าสมองให้เก็บรักษาไว้ได้ดีกว่าเดิม ช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ง่ายเข้า เปิดโอกาสให้สมองให้เชื่อมโยงต่อข้อมูลหรือ ความคิดต่าง ๆ เข้าหากันได้ง่ายกว่า ส่วนข้อดีของการใช้แผนผังความคิด ในการเรียนการสอนนั้น อดองค์ สิงห์ทวย (2551, น.41) ได้สรุปไว้ว่า แผนผังความคิดมีประโยชน์ในการเรียนรู้ การทำงาน ทำให้สามารถจัดระบบความรู้ช่วยคิด ช่วยจำ ทำให้เป็นคนช่างสังเกต เปรียบเทียบ จำแนก จัดหมวดหมู่ สามารถสรุปประเด็นหลักๆ พัฒนาการคิด เป็นเครื่องมือในการประชุม อบรม สัมมนา การวางแผนงาน การประเมินผลการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนได้ ว่ามีความรู้ความเข้าใจความคิดรวบยอดในเนื้อหาสาระที่เรียน และสะดวกในการทบทวน ประหยัดเวลา สะดวกในการจัดเก็บข้อมูล ช่วยให้สมองทั้งสองซีกทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แผนผังความคิด จะสามารถแก้ปัญหาและพัฒนาความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสารของนักเรียนให้มีความสามารถมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนที่สอนโดยใช้แผนผังความคิด

3. สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้
 ความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสารของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

4.1.1 ประชากร คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 125 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จากนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านการเขียนสื่อสาร

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

4.2.1 ตัวแปรอิสระ คือ การสอนโดยใช้แผนผังความคิด

4.2.2 ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร

4.3 เนื้อหาในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ การเขียนเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2

4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง คาบละ 1 ชั่วโมง ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนและหลังเรียน จำนวน 2 ชั่วโมง

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 แผนผังความคิด หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการจัดระบบความรู้ กระบวนการคิด การแสดงกรอบความคิด มีลักษณะเป็นแผนผังหรือแผนภาพ ซึ่งเกิดจากความเข้าใจของนักเรียน และความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ให้มีความสัมพันธ์กัน โดยใช้คำสำคัญ เส้นเชื่อมสัญลักษณ์ และคำและวลี เชื่อมโยงความคิดหลักไปสู่ความคิดย่อย ทำให้เห็นความสัมพันธ์ต่าง ๆ อย่างครอบคลุมกา ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ขั้นตอน ดังนี้

5.1.1 ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนใช้กิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเตรียมความพร้อม สร้างความสนใจ และเปิดภาพกว้างสู่การสอน

5.1.2 ช้่นดำเนินการสอน ผู้สอนนำเสนอเนื้อหาและผู้เรียนเรียนรู้ผ่านแผนผังความคิด

5.1.3 ช้่นสรุป ผู้เรียนนำเสนองานจากแผนผังความคิด

5.2 ความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ในการเขียนเพื่อการสื่อสาร โดยใช้แนวทางการประเมินแบบแยกส่วน (Analytic Rubrics) 5 ระดับ จากสำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้แผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 ที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสารที่สอนโดยใช้แผนผังความคิด

6.2 เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการนำแผนผังความคิดไปประยุกต์ใช้และพัฒนาการเรียนการสอนในระดับชั้นอื่น ๆ เนื้อหาอื่น ๆ

6.3 นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดมีความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสารดีขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาเรื่อง ผลการใช้แผนผังความคิด ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้

1. หลักสูตรวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด
2. การจัดการเรียนรู้ด้วยแผนผังความคิด
  - 2.1 ความหมายของแผนผังความคิด
  - 2.2 ความเป็นมาของแผนผังความคิด
  - 2.3 หลักการทำแผนผังความคิด
  - 2.4 ข้อเสนอแนะในการเขียนแผนผังความคิด
  - 2.5 วิธีการสอนเพื่อสร้างแผนผังความคิด
  - 2.6 ประโยชน์ของการสร้างแผนผังความคิด
3. การเขียนเพื่อการสื่อสาร
  - 3.1 ความหมายของการเขียน
  - 3.2 จุดมุ่งหมายของการเขียนเพื่อการสื่อสาร
  - 3.3 ความสำคัญของการเขียนเพื่อการสื่อสาร
  - 3.4 ปัญหาและอุปสรรคของการเขียนเพื่อการสื่อสาร
  - 3.5 การพัฒนาทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสาร
  - 3.6 วิธีการสอนเพื่อการพัฒนาทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสาร
4. การวัดและประเมินความสามารถด้านการเขียนเพื่อการสื่อสาร
  - 4.1 ลักษณะและรูปแบบของแบบทดสอบเขียนตอบ
  - 4.2 หลักการสร้างแบบทดสอบเขียนตอบ
  - 4.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผลทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสาร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัย การอาชีพบ้านลาด

1.1 วัตถุประสงค์ของรายวิชา

รายวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีทักษะในการใช้ภาษาไทยเพื่อสื่อสารในงานอาชีพถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา สามารถนำทักษะทางภาษาไทยไปใช้พัฒนาตนเองและงานอาชีพ และเห็นคุณค่าและความสำคัญของการใช้ภาษาไทยในงานอาชีพ

1.2 คำอธิบายรายวิชา

ปฏิบัติเกี่ยวกับการฟังคำสั่ง หรือข้อแนะนำการปฏิบัติงาน การฟังและดูสารในงานอาชีพจากสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การอ่านคู่มือการปฏิบัติงาน คู่มือการใช้อุปกรณ์หรือรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ การนำเสนอผลงาน การสาธิตขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือกระบวนการผลิตชิ้นงาน การสัมภาษณ์งาน การพูดติดต่อสื่อสารงาน การเขียนรายงานการปฏิบัติงาน การเขียนโครงการและแผนธุรกิจ และการเขียนโฆษณาประชาสัมพันธ์ในงานอาชีพ

สรุปได้ว่า หลักสูตรวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อให้มีทักษะในการใช้ภาษาไทยเพื่อสื่อสารในงานอาชีพถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา สามารถนำทักษะทางภาษาไทยไปใช้พัฒนาตนเองและงานอาชีพ และเห็นคุณค่าและความสำคัญของการใช้ภาษาไทยในงานอาชีพ โดยผู้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการสัมภาษณ์งาน การพูดติดต่อสื่อสารงาน การเขียนรายงานการปฏิบัติงาน การเขียนโครงการและแผนธุรกิจ และการเขียนโฆษณาประชาสัมพันธ์ในงานอาชีพได้

2. การจัดการเรียนรู้ด้วยแผนผังความคิด

2.1 ความหมายของแผนผังความคิด

แผนผังความคิด แผนที่มีความคิดหรือแผนภูมิความหมาย ซึ่งได้มีผู้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับแผนผังความคิด ไว้ดังนี้

วิลลาร์ด สุนทรโรจน์ (2545, น.178-185) ให้ความหมายแผนผังความคิดไว้ว่า แผนผังความคิด (Mind Mapping) เป็นการนำทฤษฎีที่เกี่ยวกับสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การเขียนแผนผังความคิดเกิดจากการใช้ทักษะทั้งหมดของสมอง หรือเป็นการทำงานร่วมกันของสมองทั้ง 2 ซีก คือ สมองซีกซ้ายและซีกขวา ซึ่งสมองซีกซ้ายจะทำหน้าที่ในการวิเคราะห์คำ ภาษา สัญลักษณ์

ระบบ ลำดับ ความเป็นเหตุผล ตรรกวิทยา ส่วนสมองซีกขวาจะทำหน้าที่สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความงาม ศิลปะ จังหวะโดยมีแถบเส้นประสาทคอร์ปัสโลซัมเป็นเสมือนสะพานเชื่อม

อนงค์ สิงห์ทฤษฎี (2551, น.71) ได้ให้ความหมายของแผนผังความคิดว่า เป็นโครงร่าง หรือแผนภาพความคิดที่เป็นเครื่องมือในการจดบันทึกใช้ในการทำงานของสมองซีกซ้ายและซีกขวาที่ แยกความคิดหลักออกจากตรงกลางซึ่งแสดงถึงความคิดตรงและความคิดย่อย ที่แยกจากความคิด หลักอย่างมีเหตุผล จัดเป็นกลุ่มหรือหมวดหมู่และลำดับขั้นอย่างเป็นระบบ

ทิสนา แคมมณี (2552, น.48) กล่าวว่า แผนผังความคิดคือ ความคิดหรือข้อมูล สำคัญ ๆ ที่เชื่อมโยงกันในรูปแบบต่างๆ ซึ่งทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้และเนื้อหาสาระนั้น ๆ การใช้แผนผังความคิดเป็นเทคนิคที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ช่วยทำให้ เข้าใจได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้นและจดจำได้นาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเนื้อหาสาระหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่ นักเรียนประมวลมานั้นอยู่ในลักษณะกระจัดกระจาย อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือช่วยให้นักเรียนจัดข้อมูล เหล่านั้นให้เป็นระบบระเบียบ อยู่ในรูปแบบที่อธิบายเข้าใจและจดจำได้ง่าย นอกจากใช้ในการ ประมวลความรู้หรือจัดความรู้ดังกล่าวแล้ว ในหลายกรณีที่มีความคิดริเริ่มหรือสร้างความคิดขึ้น และ ยังเป็นรูปแบบของการแสดงออกของความคิดที่สามารถมองเห็นและอธิบายได้อย่างเป็นระบบชัดเจน และประหยัดเวลาด้วย

ศิริจิตร ปิติฝ่าย (2555, น.11) ได้กล่าวว่า แผนผังความคิดคือ แผนภาพหรือโครง ร่างของความคิด ที่เป็นเครื่องหมายในการจดบันทึก ที่ใช้การทำงานของสมองซีกซ้ายและสมองซีกขวา โดยมีความคิดหลักไว้ตรงกลางและแตกความคิดรองออกเป็นสาขา กระจ่ายออกไปรอบทิศทางซึ่ง แสดงออกถึงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดหลักและความคิดรองอย่างมีเหตุผล จัดเป็นหมวดหมู่อย่าง เป็นระบบ ทำให้เกิดภาพโครงสร้างความรู้ภาพรวม โดยใช้คำ ข้อความ ภาพสัญลักษณ์มาเป็นตัวเชื่อม

รจเลข เหลลาลาภา (2555, น.64) ได้อธิบายเกี่ยวกับแผนผังความคิดว่า เป็นการนำ เทคนิคที่จะช่วยพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนให้ได้รับการฝึกกระตมสมองสามารถคิดเอง จัดระบบ ให้เข้ากับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการสร้างแผนภาพเพื่อบันทึก ข้อมูลให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาและสามารถทำให้จดจำและทำความเข้าใจความเข้าใจในเรื่องที่ฟังและ อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2557, น. 31) ได้ให้ความหมายแผนผังความคิด ไว้ว่า เป็นการนำเอาทฤษฎีที่เกี่ยวกับสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด การเขียนแผนที่ความคิด (Mind Mapping) นั้นเกิดจากการใช้ทักษะทั้งหมดของสมอง เป็นการทำงานร่วมกันของสมองทั้ง 2 ซีก คือ สมองซีกซ้ายและซีกขวา ซึ่งสมองซีกซ้ายจะทำหน้าที่การวิเคราะห์คำ ภาษาสัญลักษณ์ ระบบ ลำดับ ความเป็นเหตุผล ตรรกวิทยา ส่วนสมองซีกขวาจะทำหน้าที่สังเคราะห์คิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความงาม ศิลปะ จังหวะ โดยมีแถบเส้นประสาทคอร์ปัสโลซัมเป็นเสมือนสะพานเชื่อม

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า แผนผังความคิด หมายถึง วิธีการสรุปใจความสำคัญจากสิ่งที่อ่านแล้วนำมาจัดหมวดหมู่เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ โดยใช้ความคิดอย่างเป็นระบบจากการอ่าน เรียบเรียงประมวลผลเพื่อให้เกิด ความคิดรวบยอด การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์แล้วนำมาสรุปเป็นแผนผังความคิดเพื่อแสดงให้เห็นความเข้าใจในการอ่านและสามารถนำมาทบทวนเพื่อจดจำได้ง่ายยิ่งขึ้น

2.2 ความเป็นมาของแผนผังความคิด

Tony Buzan เป็นชาวอังกฤษ เป็นผู้ที่ได้รับริเริ่มพยายามนำเอาความรู้เรื่องสมองมาปรับใช้กับการเรียนรู้ของเขา โดยพัฒนาการจากการจดบันทึกเป็นตัวอักษรเป็นบรรทัดๆ เป็นแถวๆ ใช้ปากกาหรือดินสอสีเดียวมาเป็นการบันทึกด้วยคำ ภาพ สัญลักษณ์ แบบแผ่รัศมีออกรอบๆ เหมือนกับการแตกแขนงของกิ่งไม้โดยใช้สีสันทัน ต่อมาเขาพบว่าวิธีการที่เขาใช้นั้นสามารถนำไปใช้กับกิจกรรมอื่นในชีวิตส่วนตัว และชีวิตการทำงานได้ด้วย เช่น ใช้ในการวางแผน การตัดสินใจ การช่วยจำการแก้ปัญหา การนำเสนอ การเขียนหนังสือ เป็นต้น ซึ่งโทนี บูซาน ได้เขียนหนังสือ Use your Head (ใช้หัวคิด) และ Get Ahead (ใช้หัวลุย) ร่วมกับแวนด้า นอร์ธ (Vanda North) และนายธัญญา ผลอนันต์ ได้แปลเป็นฉบับภาษาไทยซึ่งเป็นผู้ที่นำแนวคิดวิธีการนี้เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทย พบว่า วิธีการของแผนที่ความคิด (Mind Mapping) นั้นสามารถนำไปใช้ได้ทั้งชีวิตส่วนตัวและการทำงานจริง และถ้านำแนวคิดเทคนิควิธีการนี้ขยายผลในวงการการศึกษา น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับผู้ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้เริ่มตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนนั้นจะสามารถพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ ศาสตร์และศิลป์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น สามารถช่วยคิด จำ บันทึกเข้าใจเนื้อหา การนำเสนอข้อมูล และช่วยแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้การเรียนรู้เป็นเรื่องที่สนุกสนาน มีชีวิตชีวายิ่งขึ้น (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2557, น. 31)

สรุปได้ว่า แผนผังความคิดเกิดการจากการการจดบันทึก แล้วบันทึกด้วยคำ ภาพ สัญลักษณ์ แบบแผ่รัศมีออกรอบๆ เหมือนกับการแตกแขนงของกิ่งไม้โดยใช้สีสันทัน และนำมาใช้ในการแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 หลักการทำแผนผังความคิด

การเขียนแผนผังความคิดแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของความคิดรวบยอดจากเนื้อเรื่อง ซึ่งสามารถช่วยให้เกิดความเข้าใจง่าย โดยนักการศึกษาได้นำเสนอหลักการเขียนแผนผังความคิดไว้ดังนี้

ธัญญา ผลอนันต์ (2547, น.8) ได้กล่าวว่า แผนผังความคิดมีลักษณะหัวเรื่องที่เด่นชัด ให้อาจารย์ใจความได้รับการกลั่นกรองจนตกผลึกเป็นภาพ “แก่นแกน” ตรงกลางประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกระจายออกมาเป็น ก้าน หรือ กิ่งแก้ว แตกแขนงจากแก่นแกน ตรงกลางกิ่งที่แตกแขนง

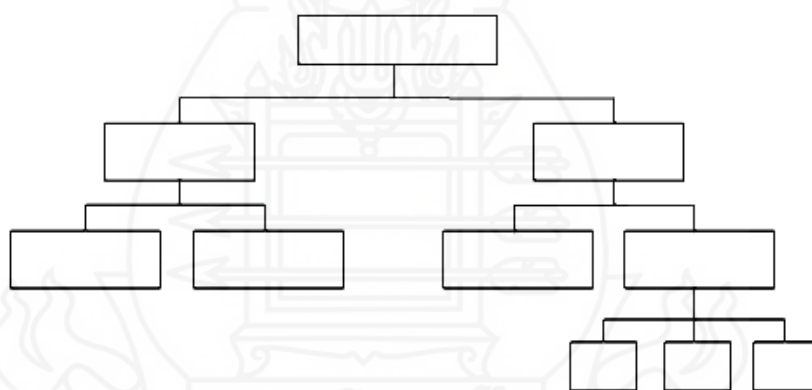

ออกมาแต่ละกิ่งรองรับประเด็นหรือภาพโดยมีเส้นเชื่อมเป็นรายละเอียดออกมารอบ ๆ ส่วนกิ่งก้านต่าง ๆ ต้องเชื่อมต่อยึดโยงกันดุจกิ่งไม้หรือรากไม้

จิรวรรณ ไตรโสรัส (2549, น.32) กล่าวว่า หลักการเขียนแผนผังความคิดควรมีหลักการหัวข้อหลักเพื่อนำมาเป็นแกนกลางในการเขียนแผนผังความคิดหัวข้อรองคือ ความคิดที่สนับสนุนความคิดหลักแตกออกรอบๆ ซึ่งอาจจะมีหัวข้อย่อยหลายระดับรองลงมาอีกหลายระดับก็ได้ เชื่อมโยงหัวข้อหลัก หัวข้อรอง และหัวข้อย่อย ด้วยข้อความ รูปภาพและสัญลักษณ์ต่างๆ

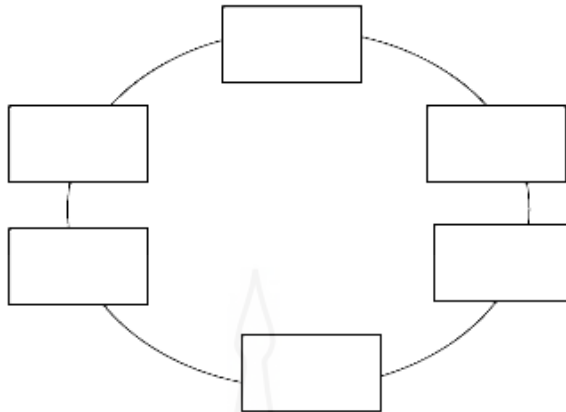
วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2557, น.29-32) ได้อธิบายวิธีการสร้างแผนผังความคิดว่าเป็นการจัดกลุ่มความคิดรวบยอดเพื่อให้เห็นความสำคัญของความคิด ระหว่างความคิดหลักและความคิดรองลงไปโดยนำเสนอเป็นภาพหรือเป็นผัง สามารถนำเสนอได้หลายลักษณะ เช่น

1. แผนผังความคิด แบบกิ่งไม้ (Branching Map) นำเสนอโดยการเขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ข้างบนหรือตรงกลางแล้วลากเส้นให้เชื่อมโยงกับความคิดรวบยอด อื่น ๆ ที่สำคัญรองลงไปตามลำดับ นำไปใช้กับการเขียนแผนภูมิการทำงาน แผนภูมิการบริหารงาน ประวัติการปกครอง พระนครศรีอยุธยา ลำดับกษัตริย์ในพระราชวงศ์ ประวัติของตนเอง

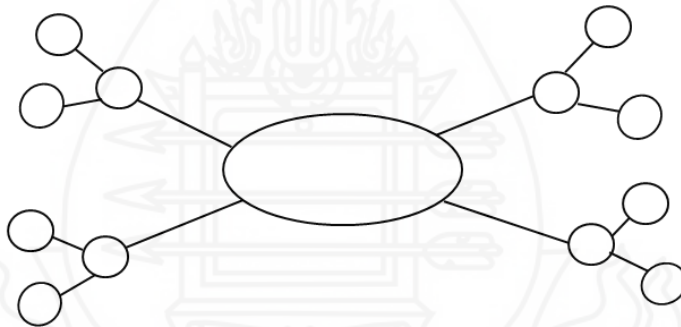
ภาพที่ 2.1 แผนผังแบบกิ่งไม้ (Branching Map)

2. แผนผังวงจร (Circle Map) นำเสนอโดยเขียนเป็นแผนผังเพื่อเสนอความสัมพันธ์เป็นขั้นตอนต่างๆ ที่สัมพันธ์กันเรียงตามลำดับเป็นวงกลม

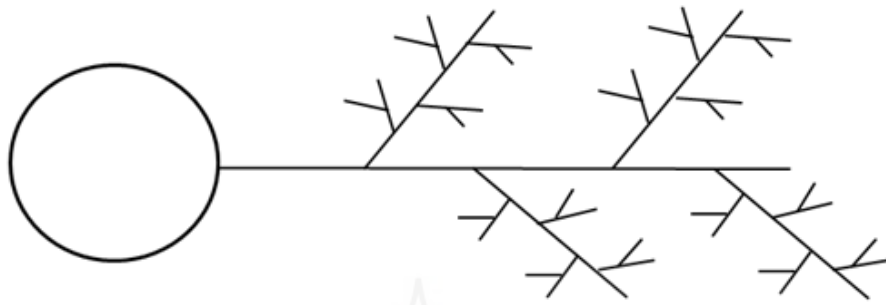
ภาพที่ 2.2 แผนผังแบบวงจร (Circle Map)

3. แผนผังใยแมงมุม (Spider Map) นำเสนอโดยเขียนความคิดรวบยอดหลักที่สำคัญไว้ตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ แล้วเขียนคำอธิบายหรือบอกลักษณะของความคิดรองลงไปในลักษณะใยแมงมุม นำไปเขียนสรุปเรื่องที่อ่านนำไปเขียนเรื่องใหม่

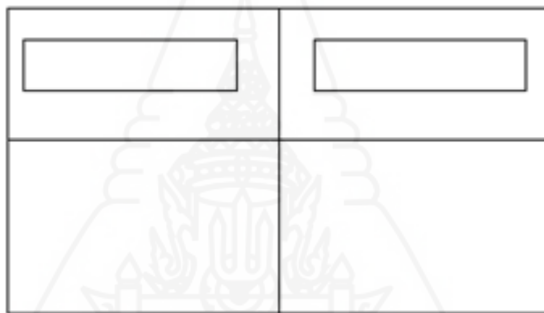
ภาพที่ 2.3 แผนผังแบบใยแมงมุม (Spider Map)

4. แผนผังก้างปลา (Fishbone Map) นำเสนอโดยเขียนประเด็นหรือเรื่องหลักแล้วเสนอสาเหตุและผลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เส้นทางคมนาคมทางบก หรือทางน้ำ การทำงานของหน่วยงานแล้วแยกเป็นสาขาหรือแผนก แผนผังการปกครองของท้องถิ่น เป็นต้น

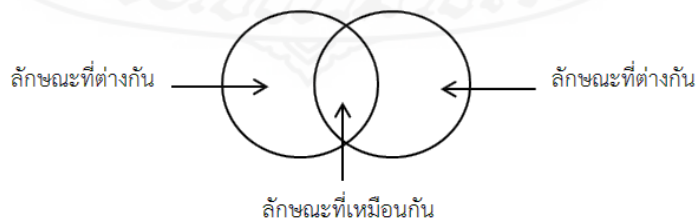
ภาพที่ 2.4 แผนผังแบบก้างปลา (Fishbone Map)

5. แผนผังตารางเปรียบเทียบ (Compare Table Map) นำเสนอโดยเขียนเป็นตารางเพื่อเปรียบเทียบสองสิ่งหรือสองเรื่องในประเด็นที่กำหนด

ภาพที่ 2.5 แผนผังแบบตารางเปรียบเทียบ (Compare Table Map)

6. แผนผังรูปวงกลมทับเหลื่อม (Overlapping Circles Map) นำเสนอการเปรียบเทียบสองสิ่งหรือสองเรื่องมีลักษณะเหมือนกันและต่างกัน โดยเริ่มต้นจากสิ่งที่ได้รู้ไปหาสิ่งที่เด็กไม่รู้ ซึ่งเป็นการสร้างความคิดรวบยอด เช่น ลักษณะของลูกเปิดกับลูกไก่ ต้นมะขามกับต้นกระถิน ต้นจามจุรีกับต้นหางนกยูง วัวกับควาย เปิดกับห่าน

ภาพที่ 2.6 แผนผังแบบรูปวงกลมทับเหลื่อม (overlapping Circles Map)

สรุปได้ว่าหลักการเขียนแผนผังความคิด คือ การถ่ายทอดความคิด หรือข้อมูลจากเนื้อเรื่องที่น่าสนใจใจความสำคัญลงกระดาษ โดยการใช้ภาพ สี เส้น และการโยงใย โดยมีความคิดหลัก ความคิด รอง และความคิดย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันตามลำดับ

2.4 ข้อเสนอแนะในการเขียนแผนผังความคิด

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2557, น. 156-159) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการเขียนแผนผังความคิดไว้ดังนี้

1. การสร้างภาพศูนย์กลาง การทำภาพให้น่าสนใจ ดังนี้
  - 1.1 ภาพควรมีสีไม่น้อยกว่า 3 สี
  - 1.2 ขนาดของภาพไม่ควรมีขนาดใหญ่จนเกินไปขนาดพอเหมาะประมาณ 2 ตารางนิ้ว
  - 1.3 ภาพไม่จำเป็นต้องมีภาพเดียว อาจมีหลายๆ ภาพ หรือหลาย ๆ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น
  - 1.4 ถ้าเป็นภาพที่มีลักษณะเคลื่อนไหวก็จะดี
  - 1.5 ไม่ควรใส่กรอบภาพศูนย์กลาง เพราะกรอบอาจจะเป็นสิ่งที่สกัดกั้นการไหลของความคิด
2. การหาคำสำคัญ (Key Word) คำสำคัญควรมีลักษณะ ดังนี้
  - 2.1 ควรเป็นคำเดียว วลี หรือข้อความสั้นๆ
  - 2.2) ควรเป็นคำที่สื่อความหมายได้ดี แสดงถึงจุดเน้นกระตุ้นความสนใจแก่การจำ
3. การหาความคิดรองหรือการแตกกิ่ง ควรทำ ดังนี้
  - 3.1 เป็นคำสำคัญที่รองลงไป หรือเป็นส่วนประกอบที่เกี่ยวข้องกับคำสำคัญคำกุญแจเป็นการลงรายละเอียด
  - 3.2 ควรเขียนบนเส้นที่ต่อกไป แต่เส้นจะเรียวยาวไปเรื่อย ๆ
  - 3.3 ถ้าต้องการเน้นอาจทำให้เด่น เช่น การล้อมกรอบ ใส่กล่อง หรือขีดเส้นใต้คำภาพเส้น บนสาขาเดียวกัน ควรใช้สีเดียวกัน
  - 3.4 การแตกกิ่งไม่ควรให้เอียงไปข้างใดข้างหนึ่งควรแตกกิ่งเพื่อให้ได้ภาพ Mind Mapping ที่สมดุล
  - 3.5 การแตกกิ่ง ควรแตกทิศเฉียงมากกว่าแตกบน-ล่าง

สรุปได้ว่า การเขียนแผนผังความคิดนั้นเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการเรียนรู้ได้ดี ตั้งแต่การรวบรวมความรู้ บันทึกและสรุปความรู้ ช่วยให้เกิดความเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้นและจำได้นานเกิดการเรียนรู้ที่คงทน และเป็นเทคนิคที่เหมาะสมที่ควรนำมาใช้กับการจัดการเรียนการสอน

2.5 วิธีการสอนเพื่อสร้างแผนผังความคิด

กระทรวงศึกษา (2545, น. 140) ได้กล่าวถึงการใช้แผนผังความคิดในการสอนไว้ดังนี้

1. ใช้ในการเตรียมการอ่าน การอ่านและการฟังจะเกิดความเข้าใจได้ก็ต่อเมื่อผู้อ่านและผู้ฟังต้องมีประสบการณ์พื้นฐานในเรื่องที่จะอ่านและฟังก่อนเสมอ แผนผังความคิดจะช่วยให้การประเมินความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนช่วยกันระดมสมองเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านก่อนว่าผู้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านอย่างไรบ้าง ในระหว่างระดมสมองผู้เรียนจะใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
2. ใช้ระหว่างการอ่าน ในขณะที่ผู้เรียนอ่านเรื่อง ผู้เรียนจะทำแผนผังความคิดโดยเขียนเหตุการณ์ของเรื่องทีอ่านตามลำดับ
3. ใช้หลังการอ่าน เมื่อผู้เรียนอ่านจบแล้ว ผู้เรียนจะสร้างแผนผังความคิดที่จะช่วยในการสรุปเรื่องราวเป็นแผนภาพทำให้จำเรื่องราวได้แม่นยำ
4. ใช้แผนผังความคิดเล่าเรื่องและการรายงาน ในขณะที่เล่าเรื่องและการรายงาน ผู้เรียนจะใช้แผนผังสร้างขึ้นมาเล่าเรื่องหรือการรายงานเรื่องราวให้ชั้นเรียนทราบ
5. ใช้แผนผังความคิดในการเขียนย่อเรื่องหรือย่อความ การเขียนย่อความหาผู้เรียนอ่านเรื่องจัดทำแผนผังความคิดแล้ว นำแผนผังความคิดมาเขียนสรุปความหรือเขียนย่อความ จะทำให้ผู้เรียนสามารถจับประเด็นที่จะย่อเรื่องได้ครบถ้วนและสมบูรณ์
6. ใช้แผนผังความคิดช่วยในการเขียนเรื่อง การเตรียมการเขียน หากผู้เรียนช่วยกันระดมสมองและจัดความคิดเป็นแผนผังความคิดเป็นโครงเรื่องที่จะเขียนแล้วนำความคิดมาเชื่อมโยงเป็นหัวข้อเรื่องย่อจัดทำแผนผังความคิด เพื่อไปสู่การเขียนยกร่างต่อไป
7. แผนผังความคิดจะเป็นเครื่องมือในการเรียนภาษาไทย เป็นยุทธศาสตร์ที่จะช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน ในการเรียนวรรณคดี ช่วยให้สามารถจำเรื่องราวในวรรณคดีได้แม่นยำขึ้น ช่วยเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน และยังเป็นกำหนดทิศทางการเขียนเรื่องราว

วิลลาร์ด สุนทรโรจน์ (2557, น. 298) กล่าวว่า การใช้แผนผังความคิด มีดังนี้

1. ใช้ในการเตรียมการอ่าน การอ่านและการฟังจะเกิดความเข้าใจได้ก็ต่อเมื่อผู้อ่านและผู้ฟังมีประสบการณ์พื้นฐานในเรื่องที่จะอ่านและฟังก่อนเสมอ แผนผังความคิดช่วยในการประเมินความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนช่วยกันระดมสมองเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านก่อนว่า ผู้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านอย่างไรบ้าง ในระหว่างระดมสมองผู้เรียนจะใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

2. ใช้ในขณะระหว่างอ่านเรื่อง ขณะที่ผู้เรียนอ่านเรื่องผู้เรียนจะทำแผนผังความคิด โดยเขียนเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านตามลำดับ

3. ใช้หลังการอ่าน เมื่อผู้เรียนอ่านจบแล้วผู้เรียนจะสร้างแผนผังความคิด เพื่อช่วยในการสรุปเรื่องราวเป็นแผนภาพทำให้จำเรื่องราวได้แม่นยำ

4. ใช้แผนผังความคิดในการเล่าเรื่องและการรายงาน ในขณะที่เล่าเรื่องหรือการรายงานผู้เรียนจะใช้แผนผังที่สร้างขึ้นมาเล่าเรื่องหรือรายงานเรื่องราวให้ชั้นเรียนทราบ

5. ใช้แผนผังความคิดในการเขียนย่อเรื่องหรือย่อความ เมื่อผู้เรียนอ่านเรื่องเสร็จแล้วจะทำแผนผังความคิด แล้วนำมาเขียนสรุปหรือเขียนย่อความจะทำให้ผู้เรียนสามารถจับประเด็นที่จะย่อเรื่องได้ครบถ้วนและสมบูรณ์

6. ใช้แผนผังความคิดช่วยในการเขียนเรื่อง ในการเตรียมเขียนเรื่องต่าง ๆ ผู้เรียนจะช่วยกันระดมสมองและจัดความคิดเป็นแผนผังความคิดใช้เป็นโครงเรื่องที่จะเขียน แล้วนำความคิดไปเชื่อมโยงเป็นหัวเรื่องย่อยเพื่อนำไปสู่การเขียนย่อ

7. แผนผังความคิดจะเป็นเครื่องมือในการเรียนภาษาไทย เป็นยุทธศาสตร์ที่จะช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน การเขียน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจำเรื่องราวได้แม่นยำขึ้น ช่วยเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เข้าด้วยกันและเป็นการกำหนดทิศทางในการเขียนเรื่องราว

สรุปได้ว่า การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แผนผังความคิดในการพัฒนาความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร เรียนการสอน ซึ่งเป็นการนำเสนอเนื้อหาโดยเขียนความคิดรวบยอดหลักที่สำคัญไว้ตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ แล้วเขียนคำอธิบายหรือบอกลักษณะของความคิดรองลงไปไว้ในลักษณะของใยแมงมุม

2.6 ประโยชน์ของการสร้างแผนผังความคิด

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงประโยชน์ในการใช้แผนผังความคิดในการสรุปความ ดังนี้

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542, น.103) กล่าวถึงแผนผังความคิด สามารถช่วยให้การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการจัดกลุ่มเนื้อหาในเวลาสั้นๆ มีความคิดสร้างสรรค์ ไตร่ตรองและระดมสมองเพื่อสร้างสิ่งใหม่ๆ

อนงค์ สิงห์ทุย (2551, น.41) ได้สรุปไว้ว่า แผนผังความคิดมีประโยชน์ในการเรียนรู้การทำงาน ทำให้สามารถจัดระบบความรู้ช่วยคิด ช่วยจำ ทำให้เป็นคนช่างสังเกต เปรียบเทียบ จำแนก จัดหมวดหมู่ สามารถสรุปประเด็นหลักๆ พัฒนาการคิด เป็นเครื่องมือในการประชุม อบรม สัมมนา การวางแผนงาน การประเมินผลการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนได้ ว่ามีความรู้ความเข้าใจความคิดรวบยอดในเนื้อหาสาระที่เรียน และสะดวกในการทบทวน ประหยัดเวลา สะดวกในการจัดเก็บข้อมูล ช่วยให้สมองทั้งสองซีกทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทิสนา แคมมณี (2552, น. 401-409) กล่าวว่า แผนผังความคิด (Mind mapping) เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักเรียนจัดข้อมูลนั้นให้เป็นระเบียบและอยู่ในรูปแบบที่อธิบายให้เข้าใจและจดจำได้ง่าย นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียนและจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ดี นอกจากนั้นยังได้เรียนรู้การใช้แผนผังความคิดในการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนสามารถใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระอื่น ๆ ได้อีกมาก

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2557, น. 36-37) ได้อธิบายประโยชน์ของแผนผังความคิด ดังนี้

1. ช่วยบูรณาการความรู้เดิมกับความรู้ใหม่
2. ช่วยพัฒนาความคิดรวบยอดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ช่วยเน้นองค์ประกอบสำคัญของเรื่อง
4. ช่วยพัฒนาการอ่าน การเขียน และการคิด
5. ช่วยวางแผนในการเขียน และการปรับปรุงการเขียน
6. ช่วยในการอภิปราย
7. ช่วยวางแผนการสอนของครู
8. เป็นเครื่องมือในการประเมินผล

กล่าวโดยสรุปว่า ประโยชน์ของแผนผังความคิดช่วยให้นักเรียนได้เกิดกระบวนการเรียนรู้ เรียงร้อย เชื่อมโยงเรื่องที้อ่านตลอดเวลาในการสร้างแผนผัง เช่น การจัดระบบความคิด วิเคราะห์ และจินตนาการ ไปด้วยกัน จึงทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านอย่างละเอียดและเป็นขั้นตอน

3. การเขียนเพื่อการสื่อสาร

3.1 ความหมายของการเขียน

มีผู้ให้ความหมายของการเขียนไว้หลายทรรศนะ ซึ่งมีแนวทางของการให้ความหมายไม่แตกต่างกันมากนัก ดังนี้

ธัญวรัตน์ บัวระภา (2551, น.17) กล่าวว่า การเขียนเพื่อการสื่อสาร เป็นการศึกษา รูปแบบการเขียนลักษณะต่างๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การเขียนจดหมายและเขียนบันทึกรูปแบบต่างๆ การเขียนคำตอบคำถามในแบบทดสอบ การเขียนเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริง การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น การเขียนเพื่อโน้มน้าวใจ การเขียนเอกสารสิทธิ์และสัญญาต่างๆ ตามกฎหมาย ทั้งนี้ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ สามารถเขียนติดต่อสื่อสารได้ถูกต้อง ทั้งรูปแบบ ถ้อยคำและสำนวน เพื่อให้เป็นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

สาลิ รัทสุทธี (2553, น.88) กล่าวว่า การเขียน คือ การนำตัวอักษรมาร้อยเรียงติดต่อกันให้เป็นคำ กลุ่มคำ ประโยค และเรื่องราว จนสามารถสื่อสารให้ผู้รับสาร คือ ผู้อ่าน รู้ว่าอ่านว่าอย่างไร เขียนอะไร

จันตรี คุปตะวาทีน (2554, น. 8-6) กล่าวว่า การเขียน คือ การแสดงความคิด และความรู้สึกที่อยู่ในใจของผู้เขียนให้ผู้อื่นได้รับรู้ โดยอาศัยถ้อยคำที่อยู่ในลักษณะของข้อความ เป็นสัญลักษณ์ของการเขียน และเป็นสื่อของการถ่ายทอดความเข้าใจ

ภาคภูมิ วรรณภา (2554, น.27) กล่าวว่า การเขียนเพื่อการสื่อสารเป็นวิธีการสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ เพื่อนำเสนอหรือถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทักษะคติ ประสบการณ์ จินตนาการ และอารมณ์ด้วยลายลักษณ์อักษร โดยมุ่งให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจเป็นสำคัญ การเขียนสื่อสารจะสัมฤทธิ์ผลได้ดี ผู้เขียนต้องมีทั้งความรู้เรื่องภาษากับการสื่อสาร ซึ่งควรได้รับการฝึกฝนอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็ตาม

โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล (2555, น.77) กล่าวว่า การเขียน หมายถึง ทักษะในการใช้ภาษาที่มุ่งถ่ายทอดความรู้สึกความคิดความรู้และข้อมูลต่าง ๆ เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้ผู้อ่านได้รับทราบจุดประสงค์ตามเจตนาของผู้เขียน

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556, น.50) กล่าวว่า การเขียนเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่ผู้เขียนจะถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก หรืออารมณ์จินตนาการลงไปเป็นถ้อยคำเมื่อผู้รับสารคือผู้อ่านอ่านแล้วก็จะเข้าใจหรือเห็นสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ

ชนกพร อังศุวิริยะ (2560, น.3) กล่าวว่า การเขียน หมายถึง การถ่ายทอดหรือสื่อสารผ่านตัวอักษร การเขียนสามารถอธิบายบรรยายหรือพรรณนาอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ด้วยรูปแบบของการเขียนแต่ละประเภท โดยสามารถนำเนื้อหาหรือเรื่องราวจากนักเขียนไปสู่ผู้อ่าน

สรุปได้ว่า การเขียน หมายถึง การเขียนเพื่อนำเสนอหรือถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทักษะคติ ประสบการณ์ จินตนาการและอารมณ์ด้วยลายลักษณ์อักษร ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยมุ่งให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจ (สาร) เป็นสำคัญ การเขียนสื่อสารจะสัมฤทธิ์ผลได้ดี ผู้เขียนต้องมีทั้งความรู้เรื่องภาษากับการสื่อสารเป็นอย่างดี และควรได้รับการฝึกฝนอยู่เสมอ

3.2 จุดมุ่งหมายของการเขียนเพื่อการสื่อสาร

การเขียนเพื่อการสื่อสารครั้งหนึ่งอาจทำขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายมากกว่าหนึ่งจุดมุ่งหมาย ดังนี้ (ภาคภูมิ วรรณภา, 2554, น. 39-40)

1. การเขียนต้องมีเอกภาพ คำว่า เอกภาพ หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของเนื้อความนั้น หมายถึงว่า ในการเขียนเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะต้องมีใจความสำคัญและจุดมุ่งหมายสำคัญเพียงอย่างเดียว ผู้เขียนจะต้องเขียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ หากจะมีการอธิบายขยาย

ความใดๆ ก็จะต้องเป็นการขยายใจความสำคัญอย่างเดียวนั้นให้กระจ่างขึ้นไม่อธิบายให้ออกนอกกลุ่มนอกทางไป เนื้อเรื่องที่เขียนจึงไม่สับสนเรียกว่าขาดเอกภาพ

2. การเขียนต้องมีสารัตถภาพ การเขียนที่มีเนื้อหาเต็มสมบูรณ์ การเขียนใด ๆ ต้องคงเส้นคงวามีสาระหนักแน่นเต็ม มีใจความสำคัญ ไม่กล่าววกไปวนมา หากประสงค์จะเน้นใจความสำคัญหรือสาระตรงไหน ต้องเขียนให้มุ่งตรงไปที่จุดนั้นไม่อ้อมค้อม กล่าวคือ การใช้ภาษาต่าง ๆ ที่จะอธิบายขยายความใดๆ ต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็น ไม่ต้องอ้อมค้อมและมีข้อความประกอบยืดยาวเกินไปนัก เช่น เราต้องการเขียนเรื่องเกี่ยวกับความสำคัญของพุทธศาสนาให้เขียนประเด็นสำคัญนั้นเลยทีเดียวว่าศาสนาพุทธมีความสำคัญอย่างไร มีรายละเอียดมีเหตุผลที่จะสนับสนุนอย่างไรให้เขียนอย่างตรงไปตรงมา

3. การเขียนต้องมีสัมพันธภาพการเขียนที่ดีต้องเขียนให้มีข้อความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องเป็นเรื่องเดียวกันไม่ว่าการเขียนนั้นจะมีกี่ย่อหน้า แต่ละย่อหน้าต้องมีความเกี่ยวโยงถึงกันข้อความแนะนำแต่ละตอนคล้องจองกันไปเหมือนลูกโซ่ตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ขาดตอน

4. การเขียนต้องมีความกระชับแจ่ม หมายถึง การเขียนต้องให้ความกระชับแจ่มชัดเจนไม่คลุมเครือ ก่อความสงสัยให้ผู้อ่าน หากมีคำจำกัดความข้อความให้กระชับรัดกุมและมีความหมายตรงประเด็นมากที่สุด ควรคำนึงอยู่เสมอว่าการเขียนเพื่อการสื่อสารไปยังผู้อื่นต้องคำนึงถึงผู้อ่านมีความรู้ระดับกลางให้มากที่สุด อย่าคิดว่าผู้อ่านทุกคนจะมีความรู้สูงหรือมุ่งจะเขียนให้ผู้อื่นมีความรู้เท่ากันการเขียนที่ดีต้องเป็นที่เข้าใจของผู้อ่านโดยทั่วไป

5. การเขียนต้องมีแง่มุมที่คงที่ หมายถึง การแสดงในงานเขียนซึ่งผู้แต่งจะเสนอแนวคิดสำคัญของตนเองในงานเขียน พึงรักษาให้คงไม่เสนอแนวแปลกใหม่ในงานเขียนขึ้นเดียว เช่น การเขียนเพื่อเสนอปัญหาเรื่องที่จะต้องกำหนดแน่นอนว่าเราจะมองแนวคิดหรือแง่มุมต่าง ๆ ก็ต้องชัดเจนกล่าวคือ เขียนถึงมุมมองเดิมจนกระทั่งหมดข้อสงสัยแล้วจึงเปลี่ยนไปมุมมองอื่น

6. การเขียนต้องมีความน่าสนใจติดตาม การเขียนไม่ว่าจะเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ทำให้ผู้อ่านเบื่อหน่ายไม่อยากติดตามข้อต่อไปการเขียนสนใจติดตามนั้นต้องมีกลวิธีให้ผู้อ่านติดตามตั้งแต่ต้น และเมื่ออ่านจบแล้วก็ชวนให้ผู้อ่านวิจารณ์งานเขียนของตน และใกล้จะอ่านงานเขียนของผู้แต่งคนเดียวกันนี้อีกในงานเขียนชิ้นอื่น ๆ หรือเรื่องอื่น ๆ

ลักษณะของการเขียนเพื่อการสื่อสารที่ดี สรุปได้ว่า การเขียนเพื่อการสื่อสารที่ดีต้องมีเอกภาพ สารัตถภาพ มีสัมพันธภาพ มีความกระชับแจ่ม มีแง่มุมที่คงที่ และมีความน่าสนใจติดตาม

3.3 ความสำคัญของการเขียนเพื่อการสื่อสาร

มีผู้ให้ความสำคัญของการเขียนไว้หลายทศวรรษ ซึ่งมีแนวทางของการให้ความสำคัญในประเด็นต่างๆ ดังนี้

จันตรี คุปตะวาทีน (2554, น. 8-6) กล่าวว่า ในบรรดาทักษะทางภาษาทั้งสี่ อัน ได้แก่ ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน การเขียนเป็นทักษะที่มีความสลับซับซ้อนและยากที่สุด การสื่อสารด้วยการเขียนนั้นผู้เขียนจะต้องใช้ความสามารถทางภาษาสูงกว่าทักษะอื่นๆ ทั้งนี้เพราะการเขียนเป็นกิจกรรมที่ผู้เขียนจะต้องใช้ความสามารถของตนเองสื่อความหมายโดยปราศจากความช่วยเหลือจากผู้อื่น เช่น คู่สนทนา เป็นต้น ในชีวิตประจำวันมนุษย์ต้องติดต่อสื่อสารกันโดยการเขียน เช่น นักเรียนใช้การเขียนบันทึกความรู้ ทำแบบฝึกหัด และตอบข้อสอบ บุคคลทั่วไปใช้เขียนจดหมาย ทำสัญญา กรอกแบบฟอร์ม และอื่น ๆ ส่วนพ่อค้าใช้การเขียนเพื่อโฆษณาสินค้า ทำบัญชี ใบสั่งของ ทำใบเสร็จรับเงิน แพทย์ใช้การเขียนบันทึกประวัติคนไข้ เขียนใบสั่งยา และอื่น ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ความสำคัญของการเขียนดังที่กล่าวมาแล้ว จันตรี คุปตะวาทีน ยังเสนอความสำคัญอีกหลายประเด็น ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอด และแพร่กระจายความรู้ ความคิด ความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนเสนอผู้อ่านได้อย่างกว้างไกลและรวดเร็ว
2. เป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมจากสมัยหนึ่งไปสู่อีกสมัยหนึ่งหรือจากชาติหนึ่งไปสู่อีกชาติหนึ่ง และเป็นเครื่องมือสำคัญในการวัดความเจริญหรืออารยธรรมของมนุษย์ในแต่ละยุค แต่ละสมัย
3. เป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ เพราะการเรียนรู้ทุกอย่างต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกสิ่งที่ได้ฟังและอ่าน
4. เป็นอาชีพอย่างหนึ่งที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติและเพิ่มฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้นได้เป็นอย่างดี

ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ (2553, น. 136) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียน สรุปได้ว่าในสมัยโบราณการเขียนมีความสำคัญในฐานะเป็นหลักฐานในการบันทึกความรู้ ความคิด ความเชื่อ สภาพสังคมถ่ายทอดให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ และเข้าใจชีวิตของบรรพบุรุษ เป็นการเขียนระบายอารมณ์ความรู้สึกหรือเพื่อแสดงภูมิปัญญาของผู้เขียน แต่ปัจจุบันการเขียนมีความสำคัญในฐานะเป็นเครื่องมือแสดงความคิดเห็น ความรู้ อารมณ์ความรู้สึก และแสดงภูมิปัญญาของมนุษย์

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556, น. 50) กล่าวว่า ปัจจุบันการอ่านออกเขียนได้เป็นสิ่งจำเป็นในสังคม เพราะการอ่านการเขียนเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ ดังนั้นการอ่านการเขียนจึงเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนเป็นเครื่องมือที่จะใช้บันทึกหรือถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ทั้งสำหรับตนเองและผู้อื่น การเขียนยังเป็นทักษะรวมที่จะต้องอาศัยความรู้พื้นฐาน ได้แก่ ทักษะการฟัง การพูด และการอ่าน ซึ่งจะช่วยให้

ผู้เขียนมีพื้นฐานความรู้ มีข้อมูล และประสบการณ์เพียงพอที่จะนำมาเขียนเรื่องราวต่าง ๆ ดัง
ปรารถนา

ชนกพร อังศุวิริยะ (2560, น. 4) กล่าวว่า หากไม่มีการเขียนมนุษย์ก็จะมีหลักฐาน
ของการบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ไว้ เพื่อบันทึกเหตุการณ์หรือความทรงจำ รวมทั้งยังไม่สามารถถ่ายทอด
หรือเผยแพร่ไปยังมวลชนให้กลายเป็นประวัติศาสตร์แก่ชนรุ่นหลังได้ หากไม่มีการเขียนมนุษย์ก็จะ
ขาดรรถรสในความซาบซึ้งที่สนใจไปกับภาษาที่ผ่านการกลั่นกรองมาเป็นอย่างดีจากนักเขียนมาสู่
ผู้อ่านในห้วงเวลาที่ผู้อ่านพึงพอใจจะเลือกเสพสารในเวลาใดก็ได้ตามที่ตนต้องการ

ดังนั้น จะเห็นว่าการเขียนมีความสำคัญในฐานะเป็นเครื่องมือสื่อสารที่ผู้เขียนจำเป็นต้อง
จะใช้ความรู้เกี่ยวกับทักษะการเขียนของตนในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด อารมณ์ความรู้สึก
ต่าง ๆ แสดงภูมิปัญญาของมนุษย์ออกมาผ่านตัวอักษรให้ผู้อ่านเข้าใจตามที่ผู้เขียนต้องการ ซึ่งการ
เขียนเป็นทักษะทางภาษาที่มีความซับซ้อน ผู้ที่จะสามารถเขียนได้ดีและสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจได้นั้น
จำเป็นจะต้องมีทักษะในการเขียนเพื่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 ปัญหาและอุปสรรคของการเขียนเพื่อการสื่อสาร

มีผู้ระบุปัญหาและอุปสรรคของการเขียนไว้หลายพรรณณะ ซึ่งมีแนวทางระบุปัญหา
และอุปสรรคในประเด็นต่างๆ ดังนี้

ชนกพร อังศุวิริยะ (2560, น.11) กล่าวว่า เมื่อพิจารณาประสบการณ์การอ่านงาน
เขียนของผู้เรียนส่วนใหญ่พบว่า ข้อบกพร่องในการเขียนจะมีลักษณะคล้ายคลึงกันและที่ปรากฏเป็น
ประจักษ์มาเสมอ ได้แก่

1. เขียนผิดรูปแบบ เช่น เขียนไม่ตรงตามประเภทของงานเขียน
2. เขียนไม่ครบความ เช่น ขาดประธาน หรือคำสำคัญในประโยค
3. เขียนไม่ตรงประเด็น เช่น เขียนเนื้อหาไม่ตรงกับชื่อเรื่อง หรือไม่ตรงตาม
วัตถุประสงค์ของงานเขียน
4. เขียนโดยไม่ลำดับความคิด เช่น ไม่เขียนย่อหน้าหรือเขียนวกวน
5. เขียนไม่ถูกต้องและไม่สละสลวย เช่น เรื่องการใช้คำเชื่อมไม่ถูกต้อง การเขียน
คำศัพท์ผิด เป็นต้น

จันตรี คุปตะวาทีน (2554, น. 8-15) กล่าวว่า คนส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้ที่แสดงออก
ทางภาษาได้ดีโดยเฉพาะการพูด แต่การเขียนบางคนยังมีปัญหาอยู่มากบ้างน้อยบ้างตามโอกาสและ
ประสบการณ์ อย่างไรก็ตามการเขียนยังเป็นทักษะที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุกคน

สรุปได้ว่าการเขียนเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนา โดยครูผู้สอน
ภาษาไทยจะต้องทราบเพื่อเป็นพื้นฐานในการวางแผนเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งการสอน
เขียนเป็นปัญหาที่จะต้องแก้อย่างต่อเนื่อง และครูผู้สอนจะต้องพัฒนาทักษะการเขียนสร้างแรงจูงใจให้

นักเรียนเกิดพลัง ไม่เบื่อหน่าย และมีเจตคติที่ดีต่อการเขียน นักเรียนก็จะสามารถพัฒนาการเขียนได้ดี ยิ่งขึ้นส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3.5 การพัฒนาทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสาร

มีผู้เสนอแนวคิดในการพัฒนาทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสาร ไว้ดังนี้

จันตรี คุปตะวาทีน (2554, น. 8-17) เสนอว่า ทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสารมีความยุ่งยากและสลับซับซ้อนกว่าทักษะอื่น ๆ เพราะนอกจากจะเขียนเป็นตัวอักษรซึ่งเป็นเครื่องหมายแทนเสียงที่ใช้ในการพูดแล้ว ผู้เขียนจะต้องมีความสามารถในการสังเคราะห์ความรู้ ความคิด ความรู้สึก อารมณ์ เรียบเรียงเป็นภาษาที่สละสลวย กะทัดรัดชัดเจน สามารถสื่อความหมายไปยังผู้อ่านได้ตรงกับที่ตนต้องการอีกด้วย ทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสารแม้ว่าจะมีความสลับซับซ้อนแต่ผู้เขียนก็สามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้

สาลี รักสุทธิ (2553, น. 101) กล่าวว่า ครูสอนการเขียนเพื่อการสื่อสารเพื่อให้นักเรียนเกิดสิ่งต่อไปนี้

1. เพื่อให้เขียนสะกดการันต์ถูกต้องตามหลักภาษาไทย
2. เพื่อให้แต่งประโยคเพื่อสื่อสารได้ถูกต้อง
3. เพื่อให้จดบันทึกความรู้ข้อมูลข่าวสารที่ต้องการได้
4. เพื่อให้เขียนสื่อความรู้ความคิดทัศนคติของตนเองให้คนอื่นทราบได้
5. เพื่อให้สามารถเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

สุจรีต เพียรชอบ (2554, น. 248-254) กล่าวว่า การเขียนเพื่อการสื่อสาร เป็นทักษะการส่งสาร (expressive skills) ร่วมกับทักษะการพูด และเป็นหนึ่งในทักษะทั้งสี่ อันได้แก่ การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน โดยได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการเขียน รายละเอียดมีดังนี้

1. รวบรวมความรู้เพื่อการสร้างสรรค์ การจะเขียนได้ดีนั้นผู้เขียนจะต้องมีความรอบรู้ รู้ออบ เพราะฉะนั้นผู้พัฒนาทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสารจะต้องพัฒนาตนเองในด้านการศึกษาค้นคว้า รวบรวมความรู้และประสบการณ์ต่างๆ เพื่อให้ได้เนื้อหาที่ถูกต้องสมบูรณ์

2. เห็นความสำคัญของการพัฒนา การที่จะเขียนได้ดีนั้นผู้เขียนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับตนเองว่ามีความสามารถในการเขียนมากน้อยเพียงใด

3. ประารณาที่จะเขียน ความพอใจและความปรารถนาที่จะเขียนเป็นสิ่งสำคัญมาก แม้ทักษะการเขียนจะมีความสำคัญมากเพียงใดก็ตาม หากผู้เขียนไม่ปรารถนาที่จะเขียนแล้วการพัฒนาที่ไร้ประโยชน์ ผู้เขียนจึงควรปลูกฝังฉันทะและศรัทธาให้เกิดขึ้นในตน ต้องการคิด ต้องการเขียน และต้องการเผยแพร่ความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของตนให้ผู้อื่นได้รับทราบ เมื่อเกิดความปรารถนาที่จะเขียนแล้วก็จะพยายามพัฒนาทักษะการเขียนของตนให้ดีขึ้น

4. เรียนและเลียนกระบวนการ ผู้เขียนที่ดีควรพยายามศึกษาเรียนรู้กระบวนการเขียนของนักเขียนที่ประสบความสำเร็จ และเลียนแบบกระบวนการนั้น

5. พยายามส่งสารด้วยการเขียน ควรพยายามส่งสารเป็นข้อเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร

6. พากเพียรในการนำเสนอ นำเสนอข้อเขียนที่พัฒนาขึ้น

7. เขียนเสมอเป็นประจำ การเขียนเป็นทักษะยิ่งเขียนบ่อยบ่อยก็จะเขียนได้คล่อง

8. ทำตัวให้เป็นคนมีเวลา การที่จะเป็นนักเขียนที่ดีนั้นจะต้องทำตัวให้เป็นคนมีเวลา แม้เวลาสักน้อยนิดก็เขียนได้ จะเขียนในที่ใดสภาพการอย่างไรก็เขียนได้

9. ทำผลงานให้มีคุณค่า ด้วยการใช้ความคิดริเริ่ม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากเพราะทำให้งานเขียนมีคุณค่า

10. การตรวจแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ งานเขียนที่ดีผู้เขียนจะต้องตรวจทานแก้ไขเพิ่มเติมตลอดช่วงเวลาที่เขียน การแก้ไขตรวจทานจะทำให้ได้งานเขียนที่ถูกต้องสมบูรณ์ไม่ผิดพลาด ในขณะที่เดียวกันยังช่วยกระตุ้นให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ในการเขียนงานต่อไป

จากแนวคิดในการพัฒนาทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสารมีความยุ่งยากและสลับซับซ้อนกว่าทักษะอื่น ๆ ดังนั้นผู้เขียนจะต้องมีความสามารถมากจนสามารถสื่อความหมายไปยังผู้อ่านได้

3.6 วิธีการสอนเพื่อการพัฒนาทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสาร

มีผู้เสนอวิธีการสอนเพื่อการพัฒนาทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสาร ไว้ดังนี้

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545, น. 58) เสนอแนะวิธีการสอนในการฝึกทักษะเขียนเพื่อการสื่อสาร ดังต่อไปนี้

1. ก่อนสอนครูควรพูดจูงใจให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเขียนหนังสือให้ถูกต้องชัดเจนว่าการเขียนหนังสือถูกต้องชัดเจนเป็นการแสดงว่าผู้เขียนเป็นผู้มีการศึกษาดี ใครอ่านข้อความนั้นมาก็เข้าใจได้ง่าย ไม่มีการเข้าใจผิด และควรอธิบายให้เข้าใจประโยชน์ที่จะได้จากการเขียนแต่ละประเภทด้วย

2. พยายามสอนให้จำเสียงสัมพันธ์กับการฟัง การพูด และการอ่าน วิธีที่จะสอนให้สัมพันธ์กับทักษะอื่น ๆ นั้น ก็คือ ก่อนที่จะเขียนสิ่งใดควรเริ่มต้นด้วยการฝึกให้รู้จักฟังเสียก่อน แล้วจึงเขียน ให้ฟังคำถามแล้วเขียนตอบตรงคำถาม เก็บสิ่งที่ได้ฟังจากการบรรยายไปเขียน หรือให้อภิปรายกันในเรื่องที่จะเขียน จนแน่ใจว่านักเรียนมีความรู้และความคิดที่จะเขียนเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ เสียก่อน แล้วจึงให้เขียน บางครั้งครูอาจกำหนดให้นักเรียนไปอ่านหรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือในห้องสมุดมาเขียนก็ได้

3. ในกรณีที่นักเรียนเขียนหนังสือสะกดตัวผิดพลาดนั้น ครูควรหาอุบายให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเต็มใจที่จะแก้ข้อบกพร่องผิดพลาดของตน ดีกว่าทบทวนให้แก้แล้วแก้อีกจนนักเรียนเบื่อหน่ายซึ่งไม่ทำให้เกิดผลดีแต่อย่างใด วิธีแก้ อาจทำได้โดยรวบรวมคำที่นักเรียนมักสะกดผิดเสมอๆ เขียนบนกระดานดำหรือเขียนใส่บัตรคำนำไปติดไว้บนป้ายประกาศของชั้น ครูมอบหน้าที่ให้เด็กช่วยกันเขียนบัตรคำก็ได้เมื่อรวบรวมคำที่ติดไว้ให้ดูได้มากๆ แล้ว ควรทดสอบเสียบ้างเป็นระยะๆ หรือให้นักเรียนทาสถิติการเขียนคำถูกต้องแต่ละครั้งของตนไว้ก็ได้ บางทีบางครั้งอาจให้แข่งขันสะกดคำดูบ้างก็ได้ ทั้งนี้จะเป็นการช่วย ให้นักเรียนรู้จักระวังตัวไม่ให้เขียนผิด

4. การจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น ให้ทำหนังสือเขียนสำหรับชั้น หรือประกวดเขียนนิทาน หรือประกวดเขียนเรื่องจริงที่ได้ประสบมาด้วยตนเอง ก็เป็นทางส่งเสริมทักษะการเขียนของนักเรียนได้เหมือนกัน

5. ในการสอนวิชาต่างๆ อาจมีโอกาสดึงทักษะเขียนได้เสมอ ครูที่สอนภาษาไทย ควรจะได้มีการปรึกษาหารือกับครูที่สอนวิชาอื่นๆ เพื่อช่วยกันหรือรวมหมู่กันสอนให้สาระวิชาต่างๆ สัมพันธ์กันโดยใช้เนื้อหาในวิชาอื่นสำหรับฝึกทักษะเขียนก็ได้ เช่น สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ ฯลฯ อาจให้เขียนเรียงความรายงานในเนื้อหาวิชานั้นๆ ก็ได้

วรรณา บัวเกิด (2561, น. 225) กล่าวว่า การเขียนเพื่อการสื่อสารเป็นวิธีการถ่ายทอดความคิด การคิดกับการเขียนจึงเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออก งานเขียนที่ได้ความชัดเจนผู้เขียนก็ต้องมีความคิดที่ชัดเจน แนวทางการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเขียน มีวิธีสอนทั้งหมด 4 วิธี ดังนี้

1. วิธีสอนเพื่อสร้างเสริมความคิดการแก้ปัญหาการสอนทักษะการเขียนในด้านผู้เรียนขาดความรู้ ความคิดที่จะนำมาเขียน ทำให้เริ่มต้นเขียนไม่ได้นั้น ผู้สอนควรใช้วิธีการเสริมสร้างความคิดด้วยการเลือกเรื่องที่น่าสนใจ และเหมาะกับวัยของผู้เรียน นอกจากนี้ควรใช้วิธีสอนที่เป็นสิ่งเร้ากระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดปฏิกิริยาตอบสนองด้านความคิด

2. วิธีสอนเพื่อขยายความคิด เป็นวิธีสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถขยายประเด็นหลักด้วยประเด็นย่อย อาจใช้แนวคิดของทฤษฎีโครงสร้างความรู้มาใช้ นอกจากนี้จากทฤษฎีดังกล่าวยังใช้ในการขยายประเด็นเนื้อหาสำหรับการเขียนต่างๆ อีกด้วยเมื่อขยายประเด็นแล้วผู้สอนควรแนะนำผู้อื่นให้กำหนดขอบเขตของความคิดให้เหมาะสม

3. วิธีสอนเพื่อจัดระเบียบความคิด เป็นกระบวนการสำคัญในการถ่ายทอดความคิด ผู้สอนที่ควรพัฒนาให้ผู้เรียนมีวิธีการคิดเป็นระบบด้วยวิธีสอนที่เสนอขั้นตอนของการคิดรูปแบบต่างๆ เป็นการสร้างนิสัยในการคิดที่ถูกต้องเมื่อฝึกทักษะการเขียน ผู้เรียนก็สามารถจัดระเบียบความคิดของตนเองก่อนเพราะเป็นงานเขียนที่ดี

4. วิธีสอนเพื่อเรียบเรียงความคิด เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการเขียน ผู้เขียนต้องอาศัยความสามารถด้านการใช้ภาษา ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างการเขียนและรูปแบบการเขียน การสอนให้เรียบเรียงความคิดจึงอาจใช้แบบฝึกทางภาษาและการวิเคราะห์จากตัวอย่างงานเขียน

สำลี รักสุทธี (2553, น. 101) กล่าวว่า การสอนเขียนเพื่อการสื่อสารควรมีหลักการไว้ดังนี้

1. ก่อนสอนครูควรตรวจสอบความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสารของนักเรียน
2. ครูควรปลูกฝังให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของการเขียนที่ดีที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน และสามารถยึดเป็นหลักอาชีพได้ในอนาคต
3. การสอนแต่ละครั้งครูต้องตั้งจุดประสงค์ในแต่ละครั้งอย่างชัดเจน
4. ในการสอนเขียน ครูไม่ควรกำหนดหัวเรื่องตายตัว ควรให้นักเรียนมีโอกาสเสนอและเลือกหัวเรื่องเอง
5. ควรสอนทักษะการเขียนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ
6. ครูควรใช้กลไก วิธีการจูงใจหลาย ๆ รูปแบบ
7. การจัดกิจกรรมและมอบหมายงาน ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
8. ครูควรใช้วิธีสอนหลาย ๆ แบบเพื่อให้บรรยากาศในการเรียนการสอนน่าสนใจ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเขียน
9. ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลาย ๆ ประเภท และควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมนั้นด้วย และกิจกรรมการเขียนนั้นก็ควรจะเป็นกิจกรรมที่ให้ประสบการณ์ตรง ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองให้มากขึ้น
10. การสอนทักษะการเขียนที่ได้ผลดีนั้น ครูควรเลือกใช้สื่อการสอนประกอบด้วย เพราะจะช่วยเราความสนใจและยังทำให้เข้าใจบทเรียนเร็วขึ้น
11. ครูควรวางแผนการสอนอย่างละเอียด
12. นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการสร้างเกมการเขียนประเภทต่าง ๆ ด้วย ทั้งนี้เพื่อฝึกให้นักเรียนเขียนโดยมีเกม นอกจากนี้ยังเป็นการประเมินผลง่ายขึ้น นักเรียนเองก็สามารถปรับปรุงทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสารของตนเองให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
13. ในกรณีที่นักเรียนประสบปัญหาในการเขียนเพื่อการสื่อสาร เช่น ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นภาษาเขียน ครูอาจช่วยได้โดยสร้างสถานการณ์ และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเขียน
14. เมื่อนักเรียนเขียนตามที่ครูมอบหมายแล้ว ครูควรรีบตรวจให้เสร็จแล้วคืนให้นักเรียน พร้อมทั้งเขียนติชมอย่างชัดเจนเพื่อว่านักเรียนจะได้ทราบว่าตนมีข้อด้อยอย่างไร ทั้งนี้เป็นการช่วยให้นักเรียนมีกำลังใจในการเขียนต่อไป

15. นอกจากสอนเขียนในชั้นเรียนปกติแล้ว ครูควรจัดกิจกรรมหรือมอบหมายงานให้นักเรียนไปทำนอกชั้นเรียน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสเขียนได้อย่างสม่ำเสมอ

จากหลักการสอนที่กล่าวมานั้นสรุปได้ว่าการสอนเขียนเพื่อการสื่อสารผู้สอนควรทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนสอนแล้วจึงสอนโดยวางแผนการสอนให้ละเอียดสอนให้สัมพันธ์กับทักษะและวิชาอื่น ๆ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและสร้างเกณฑ์ในการประเมินผลการเขียนเพื่อการสื่อสารด้วย

4. การวัดและประเมินความสามารถด้านการเขียนเพื่อการสื่อสาร

รูปทอง กว่างสวาสดี (2549, น.97) ได้กล่าวถึงการวัดผลและประเมินผลทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสารที่ดีที่สุด คือ การให้ผู้เรียนได้ลงมือเขียนจริง ปริมาณและระดับความยากง่ายในการเขียนขึ้นอยู่กับระดับของผู้เรียน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, น. 76-77) ได้กำหนดระดับความสามารถของทักษะการเขียนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. ระดับกลไก เช่น การคัดลอก หรือเขียนประโยค พร้อมทั้งเครื่องหมายวรรคตอน รวมทั้งความสามารถในการเขียนคำที่กำหนดให้ลงในประโยค
2. ระดับความรู้ เช่น สามารถเรียงคำที่กำหนดให้เป็นประโยคที่ถูกต้อง สามารถเติมคำลงในช่องว่างได้ใจความสมบูรณ์ หรือสามารถตอบคำถามจากภาพที่คุ้นเคยได้
3. ระดับถ่ายโอน เช่น สามารถเรียงลำดับบทสนทนาได้ถูกต้อง สามารถอ่านข้อความและตอบคำถาม
4. ระดับสื่อสาร เช่น การกรอกแบบฟอร์มต่าง ๆ เขียนบรรยายภาพ หรือสามารถเขียนเรียงความจากหัวข้อที่กำหนดให้
5. ระดับวิเคราะห์วิจารณ์ เช่น สามารถเขียนเรียงความแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์วิจารณ์จากหัวข้อที่กำหนดให้ มีความยาวตามระดับระดับความยากง่ายของเนื้อหาและระดับชั้น

4.1 ลักษณะและรูปแบบของแบบทดสอบเขียนตอบ

นอกจากนี้ภัทรา นิคมานนท์ (2540, น. 68-69) กล่าวว่า ข้อสอบเขียนตอบว่าเป็นข้อสอบที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้สามารถแสดงออกโดยใช้ภาษาของตนเอง ในการทำแบบทดสอบประเภทนี้ผู้สอบต้องมีความสามารถในการจัดระเบียบของความรู้และแสดงความคิดริเริ่มและรู้จักการสังเคราะห์ข้อความได้อย่างเหมาะสม รูปแบบของข้อสอบเขียนตอบแบ่งได้เป็น 2 ชนิด คือ

1. แบบไม่จำกัดคำตอบ แบบทดสอบลักษณะนี้เน้นความลึกและขอบเขตของความรู้ เน้นเสรีภาพในการแสดงออก ทำให้ผู้สอบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2. แบบจำกัดคำตอบ แบบทดสอบลักษณะนี้ต้องการคำตอบที่เฉพาะเจาะจง ที่จัดระเบียบของความคิดเป็นอย่างดี มีการกำหนดขอบเขตในการตอบได้

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2545, น. 42) กล่าวว่า แบบทดสอบเขียนตอบเป็นแบบทดสอบที่จะตั้งคำถามให้ผู้สอบตอบโดยใช้ภาษาของตนเอง รูปแบบของข้อสอบเขียนตอบแบ่งได้ 2 ชนิด คือ

1. แบบกำหนดขอบเขตของคำตอบ เป็นการกำหนดให้ตอบขอบเขตจำกัด เช่น อาจเป็นจำนวนเวลา จำนวนคำ จำนวนบรรทัด จำนวนหน้าหรือจำนวนตอน และหัวข้อที่ให้ตอบ จะต้องบอกไว้อย่างชัดเจน เช่น ให้ใช้ข้อมูลจากการดูภาพยนตร์เมื่อวานนี้

2. แบบขยายตอบ เป็นการให้ตอบอย่างเสรีโดยไม่จำกัดขอบเขตของคำตอบ แม้ว่า จะจำกัดเวลาในการตอบไว้ก็ตาม ผู้ตอบมีโอกาสรวบรวมความคิดต่าง ๆ มาประเมินคุณค่าของสิ่งที่ต้องการจะตอบได้เป็นอย่างดี

จากลักษณะและรูปแบบของแบบทดสอบเขียนตอบ สรุปได้ว่า แบบทดสอบเขียนตอบเป็นแบบทดสอบที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบเขียนตอบแสดงความคิดเห็นในระดับต่าง ๆ อย่างเต็มที่ และให้ผู้ตอบได้ตอบตามขอบเขตหรือสถานการณ์ที่กำหนดภายในเวลาที่กำหนด ข้อสอบเขียนตอบสามารถวัดพฤติกรรมได้หลายด้าน เช่น กระบวนการคิด ทักษะคิด และการใช้สำนวนภาษาในการเขียน สื่อความ ตลอดจนสามารถวัดพฤติกรรมระดับสูงและมีลักษณะซับซ้อนหรือวัดได้ยาก

4.2 หลักการสร้างแบบทดสอบเขียนตอบ

เนื่องจากแบบทดสอบเขียนตอบ สามารถวัดความสามารถของนักเรียนในการเสนอข้อคิดเห็นทักษะกระบวนการ และการแสดงความคิดริเริ่มและการเตรียมตัวการสร้างแบบทดสอบเขียนตอบอย่างดีจะช่วยให้วัดทักษะ และความสามารถเหล่านี้ได้ครบถ้วน

Gronlund and Linn (1990) กล่าวว่า การสร้างข้อสอบเขียนตอบควรมีลักษณะดังนี้

1. ให้ใช้ข้อสอบความเรียงในการวัดพฤติกรรมขั้นสูง ๆ ส่วนพฤติกรรมขั้นต่ำ ๆ หรือพฤติกรรมที่มีคุณลักษณะไม่ซับซ้อนให้ใช้ข้อสอบประเภทจำกัดคำตอบก็ได้

2. คำถามกับแบบทดสอบเขียนตอบมีหลายอย่าง เช่น

2.1 ถามให้เปรียบเทียบ

2.2 ถามหาเหตุและผล

2.3 ถามให้พิจารณาเพื่อความถูกต้อง

2.4 ถามให้สรุป

2.5 ถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักการ

2.6 ถามเพื่ออ้างอิง

2.7 ถามให้จำแนก

2.8 ถามความคิดริเริ่ม

2.9 ถามเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

2.10 ถามให้วิเคราะห์

2.11 ถามให้สังเคราะห์

2.12 ถามให้ประเมินค่า

3. เขียนคำถามด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับระดับนักเรียน ให้มีความชัดเจน และรัดกุมว่าต้องการให้นักเรียนตอบในแง่ใด พยายามใช้คำที่ระบุขอบเขตของการตอบให้ชัดเจนด้วย โดยหลีกเลี่ยงคำที่กำกวมและไม่มีขอบเขต เช่น ในความคิดเห็นของท่าน ท่านคิดว่าอย่างไรอธิบายมาตามที่ท่านทราบ

4. ในการใช้ข้อสอบเขียนตอบ ควรให้ข้อสอบมีจำนวนมากพอที่เป็นตัวแทนของเนื้อหา แต่ทั้งนี้ต้องพอเหมาะกับเวลาที่กำหนดให้ ควรกำหนดเวลาโดยประมาณ ในการทำข้อสอบแต่ละข้อ เพื่อให้ผู้สอบจะได้ทำข้อสอบอย่างเต็มที่ครบทุกข้อ ไม่ใช่เวลากับข้อใดข้อหนึ่งมากเกินไป ทั้งนี้เพราะการตอบข้อสอบเขียนตอบต้องใช้เวลาในการจัดระบบและเรียบเรียงความคิด และวางแผนการตอบก่อนเขียนตอบ และต้องมีเวลาสำหรับการอ่านทบทวนเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

5. หลีกเลี่ยงการเขียนข้อสอบให้เลือก แม้ว่ากรมีข้อเลือกตอบเป็นการให้โอกาสแก่ผู้สอบสามารถเลือกตอบข้อที่คิดว่าตนเองตอบได้ดีที่สุด แต่การที่ผู้สอบเลือกตอบข้อที่แตกต่างกันในแต่ละคน ทำให้เหมือนกับทำแบบทดสอบคนละชุด เป็นผลทำให้นักเรียนไม่ถูกวัดในภาวะที่เท่ากัน ข้อสอบแต่ละข้อวัดต่างกันและมีระดับความยากง่ายไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงไม่สามารถนำคะแนนนักเรียนมาเปรียบเทียบกันได้

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (2538, น. 34-35) ได้กล่าวถึงหลักการสร้างแบบทดสอบเขียนตอบ ดังนี้

1. ชั้นเตรียมหรือชั้นวางแผนการสร้างข้อสอบ ต้องทำสิ่งต่อไปนี้

1.1 จุดประสงค์ของการสร้างข้อสอบเขียนตอบว่ามุ่งวัดพฤติกรรมใด

1.2 จัดทำตารางวิเคราะห์หลักสูตรหรือตารางวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อกำหนดว่าแบบทดสอบต้องการวัดเนื้อหาพฤติกรรมใด

2. ชั้นสร้าง สิ่งที่ควรคำนึงในการสร้างข้อสอบเขียนตอบ มีดังนี้

2.1 ควรเป็นข้อสอบที่สามารถวัดพฤติกรรมขั้นสูงที่ไม่สามารถวัดด้วยข้อสอบ

ชนิดอื่น

2.2 ควรมีกรอบโครงสร้างของข้อคำถามใช้ภาษาที่เข้าใจ พร้อมทั้งระบุระยะเวลา

ที่ใช้ในการตอบ

2.3 ข้อสอบควรเน้นคำตอบสั้นๆ ชัดเจนได้ใจความ ทั้งนี้เพื่อให้ข้อสอบแทนเนื้อหาวิชา และเพื่อลดความลำเอียงในการให้คะแนน แต่ไม่ใช่ว่าข้อสอบเขียนตอบควรมีลักษณะแบบจำกัดคำตอบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคำถามแต่ละข้อต้องการวัดอะไร

2.4 ไม่ควรสร้างแบบทดสอบเขียนตอบแบบให้เลือกทำ ทั้งนี้เพราะยากที่จะสร้างข้อสอบให้มีความยากง่ายเท่าเทียมกัน หรืออาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมสำหรับนักเรียนที่เรียนเก่ง ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่เก่ง มักจะทำข้อที่ยากหรือการทำท่าย หรือทำให้ผู้ตอบเกิดความล่งเลในการเลือกทำให้เสียเวลา

2.5 ควรสร้างข้อสอบให้เหมาะสมกับความสามารถและวุฒิภาวะของผู้สอบ

2.6 ควรสร้างข้อสอบให้มีรูปแบบใหม่ สถานการณ์ใหม่ ซึ่งมีลักษณะท้าทาย กระตุ้นพัฒนาการของผู้ตอบในด้านความสามารถทางสมองในระดับที่สูง

3. ขึ้นสร้างคู่มือเฉลยคำตอบและเกณฑ์การให้คะแนน พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนล่วงหน้า

4. ขึ้นทบทวนและคัดเลือกข้อสอบ

4.1 ตรวจสอบว่าข้อสอบแต่ละข้อที่สร้างวัดตามจุดประสงค์ที่ตั้งหรือตารางวิเคราะห์เนื้อหาหรือไม่

4.2 คาดคะเนว่าข้อสอบแต่ละข้อมีระดับความยากระดับใด พร้อมทั้งพิจารณาว่ามีโอกาสที่ตอบถูกหรือไม่ ถ้าคาดว่าไม่ ควรตัดทิ้งหรือปรับปรุงให้ง่ายขึ้น

4.3 คัดเลือกจำนวนข้อสอบตามที่ต้องการ พร้อมทั้งพิจารณาว่า จำนวนข้อสอบที่คัดเลือกนั้นเหมาะสมกับระยะเวลาในการสอบ

จากการศึกษาการสร้างแบบทดสอบดังกล่าว ผู้วิจัยเลือกใช้แบบทดสอบเขียนตอบในการวัดทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสาร เพราะแบบทดสอบชนิดนี้สามารถวัดทักษะความรู้ ความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ โดยกำหนดแบบทดสอบในรูปคำถามปลายเปิด เพื่อให้ นักเรียนสามารถถ่ายทอดความคิดเหล่านั้นด้วยการเขียนสื่อความสะท้อนถึงสติปัญญา ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และสร้างสรรค์จินตนาการอย่างเหมาะสม

4.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผลทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสาร

การประเมินผลทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสาร ผู้สอนควรกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ระบุคุณภาพที่ต้องการให้ผู้เรียนกระทำอย่างชัดเจน และผู้เรียนควรทราบเกณฑ์การประเมินก่อนลงมือทำงาน ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้ทราบว่าผู้สอบต้องการอะไร และเขาต้องทำอะไร เพื่อที่จะได้คะแนนในระดับที่ต้องการ

ซึ่งการวัดและประเมินผลทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสารภาษาไทย คือ แนวทางการให้คะแนน โดยพิจารณาจากแต่ละส่วนของงาน ซึ่งแต่ละส่วนจะต้องกำหนดแนวทางการให้คะแนน

โดยมีคำนิยามหรือคำอธิบายลักษณะของงานในส่วนนั้น ๆ ในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน ซึ่งการให้คะแนนหรือระดับคะแนนแบบแยกส่วนมีเทคนิควิธีการเขียน ดังนี้

1. กำหนดรายละเอียดขั้นต่ำไว้ที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มลักษณะที่สำคัญ ๆ สูงขึ้นมาที่ระดับ เช่น เมื่อต้องการประเมินงานเขียนซึ่งมีประเด็นการประเมิน 2 ส่วน คือ เนื้อหาและการใช้ภาษา
2. กำหนดจุดอ่อนระดับต่ำสุดไว้ที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มความถูกต้องขึ้นที่ระดับ
3. กำหนดตัวแปรย่อยที่มีน้ำหนักเท่ากับทุกตัวแล้วระบุว่า ตัวแปรหายไปเท่าไร ระดับคะแนนก็ลดหลั่นตามลำดับ เช่น การประเมินการจัดทำรายงาน อาจมีประเด็นของรูปแบบ เนื้อหา ภาษา ความสะอาด ประณีต

การกำหนดประเด็นการประเมินและรายละเอียดการให้ระดับคะแนนมีความจำเป็นที่นักประเมินควรคำนึงถึง เพราะเป็นคุณภาพของการประเมินผล คือ ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น คุณภาพทั้งสององค์ประกอบนี้จะมีผลถึงศักยภาพของผู้เรียนในการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติงานผลิตผลงาน ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตร และจะเป็นคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาอีกด้วย ตัวอย่างของเกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วนการประเมินการเขียน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
ด้านการ ลำดับ	เนื้อหา มีประเด็น	เนื้อหา มี	เนื้อหา ไม่ค่อย	เนื้อหา ไม่ค่อย	เนื้อหา ไม่มี
ความคิดของ เนื้อหา	ความสัมพันธ์กับชื่อ	ความสัมพันธ์กับ	ความสัมพันธ์กับ	สัมพันธ์กับชื่อ	ความสัมพันธ์กับชื่อ
เนื้อหา	เรื่อง มีประเด็น	ชื่อเรื่อง มี	ชื่อเรื่อง ไม่ค่อย	เรื่อง ขาด	เรื่อง ไม่มีประเด็น
	น่าสนใจ มีความ	ประเด็น	ต่อเนื่อง มีข้อมูล	ความต่อเนื่อง	น่าสนใจ ไม่มีความ
	ต่อเนื่อง มีข้อมูล	น่าสนใจ มีความ	สนับสนุนไม่	ไม่ค่อยมีข้อมูล	ต่อเนื่อง ไม่มีข้อมูล
ด้านการใช้ ภาษา	สนับสนุนอย่าง	ต่อเนื่อง มีข้อมูล	ชัดเจน	สนับสนุน	สนับสนุนอย่างชัดเจน
	ชัดเจน	สนับสนุน			
	ใช้ภาษาถูกต้อง	ใช้ภาษาถูกต้อง	ใช้ภาษาถูกต้อง	ใช้ภาษาไม่ค่อย	ใช้ภาษาไม่ถูกต้อง
	สละสลวย ใช้สำนวน	สละสลวย สื่อ	สละสลวย สื่อ	ถูกต้อง สื่อ	สื่อความหมายไม่
	โวหาร หรือคำ	ความหมาย	ความหมาย	ความหมายไม่	ชัดเจน ลำดับความ
	ประพันธ์ประกอบ	ชัดเจน ลำดับ	ค่อนข้างชัดเจน	ค่อยชัดเจน	วกวน
ความเหมาะสม สื่อ ความหมายชัดเจน ลำดับความไม่วกวน	ความเหมาะสม สื่อ	ความไม่วกวน	ลำดับความ	ลำดับความ	
	ความหมายชัดเจน		วกวนบ้าง	ค่อนข้างวกวน	
	ลำดับความไม่วกวน				

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
ด้านอักษรวิธี	เขียนสะกดคำ ใช้ อักษรย่อ ใช้ สัญลักษณ์และ เครื่องหมายวรรค ตอนผิด 1-3 แห่ง	เขียนสะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้ สัญลักษณ์และ เครื่องหมาย วรรคตอนผิด 4- 6 แห่ง	เขียนสะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้ สัญลักษณ์และ เครื่องหมาย วรรคตอนผิด 7- 9 แห่ง	เขียนสะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้ สัญลักษณ์และ เครื่องหมาย วรรคตอนผิด 10-13 แห่ง	เขียนสะกดคำ ใช้ อักษรย่อ ใช้ สัญลักษณ์และ เครื่องหมายวรรค ตอนเกิน 13 แห่ง
ด้านความคิด สร้างสรรค์	เนื้อเรื่อง มีความคิด แปลกใหม่ น่าสนใจ มีสาระและมี ประโยชน์	เนื้อเรื่อง น่าสนใจ มีสาระ และมีประโยชน์	เนื้อเรื่อง ค่อนข้าง น่าสนใจ มีสาระ และมีประโยชน์	เนื้อเรื่อง ไม่ ค่อยน่าสนใจ ไม่ค่อยมีสาระ และไม่ค่อยมี ประโยชน์	เนื้อเรื่อง ไม่ น่าสนใจ ไม่มีสาระ และไม่มีประโยชน์
ความเป็น ระเบียบ สะอาด เรียบร้อย	เขียนตัวอักษรอ่าน ง่าย เป็นระเบียบ และสะอาด	เขียนตัวอักษร อ่านง่าย เป็น ระเบียบ เรียบร้อย มีรอย ขีดฆ่า 1-3 แห่ง	เขียนตัวอักษร อ่านง่าย เป็น ระเบียบ เรียบร้อย มีรอย ขีดฆ่า 4-6 แห่ง	เขียนตัวอักษร อ่านง่าย เป็น ระเบียบ เรียบร้อย มี รอยขีดฆ่า 7-9 แห่ง	เขียนตัวอักษรอ่าน ง่าย เป็นระเบียบ เรียบร้อย มีรอยขีด ฆ่า 10 แห่งขึ้นไป

สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวัดความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร โดยใช้แนวทางการประเมินแบบแยกส่วน (Analytic Rubrics) 5 ระดับ จากสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2548, น.61-67) แล้วนำมาประยุกต์ให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของการเขียนแต่ละหัวข้อ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

ลักษณารีย์ รัตนวร (2551) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ที่เน้นฝึกความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนเทศบาลรถไฟสงเคราะห์

สำนักการศึกษาเทศบาลนครอุดรธานี ห้องจำนวน 26 คนได้มาด้วยการสุ่มแบบกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปี การศึกษา 2551 โรงเรียนเทศบาลรถไฟ สงเคราะห์ สำนักการศึกษาเทศบาลนครอุดรธานี ห้องจำนวน 26 คนได้มาด้วยการสุ่มแบบกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.81 คิดเป็นร้อยละ 56.03 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.94 คิดเป็นร้อยละ 73.14 และความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์เน้นฝักความคิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) เจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ที่เน้นฝักความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับค่อนข้างดี

แสงระวี ประจวบวัน (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงโดยใช้แบบฝึกทักษะที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนละอียดอุปถัมภ์อำเภอตอนตุม จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2552 จำนวน 28 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัย พบว่า 1) ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนความเรียง มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.31/82.11 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการเขียนความเรียงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนความเรียงที่ให้อธิบายแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก

เปรมศรี ศรีพลราช (2556) ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและเทคนิคฝักความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/7 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนร่มเกล้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 42 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม จากประชากร 7 ห้องเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบสองกลุ่มไม่เป็นอิสระ แก่กัน (t - test แบบ Dependent Samples) ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและเทคนิคฝักความคิด สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.30/81.25 2) ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและเทคนิคฝักความคิดสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ความพึงพอใจของนักเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม ส่งเสริมความสามารถ ในการแต่งบทร้อยกรองโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและเทคนิคฝักความคิดอยู่ในระดับมากที่สุด

มันตา วงศ์จันทร์ (2560) ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการเขียนข้อความภาษาฝรั่งเศสด้วยเทคนิคผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิริยาลัยจังหวัดแพร่ ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 120 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาความสามารถในการเขียนข้อความภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนมีประสิทธิภาพของกลวิธีสอนด้วยเทคนิคผังความคิดเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาฝรั่งเศสเท่ากับ $85.08/89.33$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ $80/80$ และผลคะแนนข้อสอบวัดผลการเขียนข้อความภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิริยาลัยจังหวัดแพร่อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 เมื่อเทียบกับเกณฑ์การสอบวัดระดับมาตรฐานความรู้ภาษาฝรั่งเศสระดับ A1 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียนข้อความภาษาฝรั่งเศสอยู่ในระดับมากที่สุด

เชิญพร สีสุดทา, ประสพสุข ฤทธิเดช และ กัลยา กุศลสุวรรณ (2561) ศึกษาการพัฒนาการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กศน. อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียน นักศึกษา 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ เท่ากับ $83.0/85.83$ 2) ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทยของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ มีค่าเท่ากับ 0.7166 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 71.66 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ 4) ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ทวน (Tuan, 2010 อ้างถึงใน จารูฟี แสงอรุณ, 2559, น. 65) ได้ศึกษาผลจากการแก้ปัญหาในการเขียนโดยเทคนิคการเขียนแผนผังความคิด โดยเก็บข้อมูลจากนักเรียนชั้นปีที่สอง จำนวน 85 คน จาก 2 ห้องเรียนของภาควิชาภาษาศาสตร์และวรรณคดีภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยโอบิเจมิน โดยนักเรียนถูกแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามลำดับ ทำการวิจัยโดยใช้เทคนิคการเขียนแผนผังความคิดที่มีกิจกรรมหลากหลายเช่น กิจกรรมในและนอกห้องเรียน และทำการทดสอบก่อนและหลังเรียน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานพบว่า วิธีการเขียนแผนผัง

ความคิดเป็นวิธีที่ประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาการเขียน ช่วยในการยกระดับแรงจูงใจ รวมถึงช่วยในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนได้ดีขึ้น

แนคบี (Naqbi, 2011) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้แผนที่ความคิดเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนในโรงเรียนประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการใช้แผนที่ความคิดในการช่วยให้นักเรียนสามารถวางแผนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาพบว่า การใช้แผนที่ความคิดช่วยให้นักเรียนสามารถวางแผนและจัดเรียงความคิดในการเขียนภายใต้สถานการณ์ที่กำหนดให้ได้

บุคารี (Bukhari, 2016) ได้ศึกษาเรื่อง เทคนิคการทำแผนที่ความคิดเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ โดยเก็บข้อมูลจากผู้เรียนที่มีทักษะทางภาษาอยู่ในระดับกลาง จำนวน 40 คน และครูสอนภาษาอังกฤษจำนวน 20 คน ในสถาบันสอนภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า การใช้แผนที่ความคิดทำให้ผู้เรียนสามารถเขียนโครงสร้างของเนื้อได้ และมีความยาวในการเขียนมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าการใช้แผนที่ความคิดช่วยเพิ่มประสิทธิภาพทักษะการเขียนให้กับผู้เรียนภาษาอังกฤษได้

จากการศึกษางานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แผนผังความคิด สรุปได้ว่า การสอนโดยใช้แผนผังความคิดนั้นสามารถจัดระบบความรู้ช่วยคิด ช่วยจำ ทำให้เป็นคนช่างสังเกต เปรียบเทียบ จำแนก จัดหมวดหมู่ สามารถจำเรื่องราวได้แม่นยำขึ้น ช่วยเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เข้าด้วยกันและเป็นการกำหนดทิศทางในการเขียนเรื่องราว ส่งผลให้มีการพัฒนาความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสารสูงกว่าก่อนเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง แนวทางการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยจำแนกเป็น 2 ระยะ โดยแต่ละระยะดำเนินการตามประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,512 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ,2563)

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 308 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเคร็จซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p. 608) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา และสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling)

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
โรงเรียนขนาดเล็ก 66 แห่ง	494	101
โรงเรียนขนาดกลาง 41 แห่ง	691	141
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 3 แห่ง	327	66
รวม	1,512	308

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 แบบสอบถามเป็นแบบ มาตรฐานประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert rating scale) แบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยในระยะที่ 1 มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.3.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำราวิชาการ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3.2 สร้างแบบสอบถามตามประเด็นการวิจัยตามแนวทฤษฎีครอบคลุมขอบเขต การศึกษาวิจัย 1.3.3 นำเสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.3.4 นำแบบสอบถาม ที่ปรับปรุงและผ่านการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา การศึกษาค้นคว้าอิสระแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) นำมาหาค่าความตรงโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Congruence) ซึ่งทุกข้อคำถามมีดัชนี ความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00

1.3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว มาทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของ แบบสอบถามในภาพรวมเท่ากับ 0.98

1.3.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามจากนั้นจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ส่งถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากครูในสถานศึกษา

1.4.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวม แบบสอบถามจำนวน 30 วัน

1.4.3 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเองถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บ ข้อมูลจากครูซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 308 คน โดยผู้วิจัยกำหนดส่งแบบสอบถามกลับภายใน ระยะเวลา 3 สัปดาห์ ซึ่งเมื่อครบกำหนดแล้วผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถาม โดยได้รับแบบสอบถาม คืน จำนวน 308 ฉบับ จากแบบสอบถามทั้งสิ้น 308 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้ว ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม เพศ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียน โดยใช้สถิติพื้นฐานหา ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ตาม

ความคิดเห็นของครูวิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วม 2) ภาวะผู้นำร่วม 3) การสนับสนุนความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4) ความร่วมมือร่วมใจ 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 6) การทำงานเป็นทีมเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของระดับ ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยแปลความหมายเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เป็น 5 ระดับ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2530) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1

2.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

สำหรับระยะที่ 2 เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่อง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

2.1.1 ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1
จำนวน 1 คน

2.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 2 คน

2.1.3 ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่มีการดำเนินการให้สถานศึกษาเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 1 คน

2.1.4 ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบดูแลงานด้านการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 1 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีข้อคำถามดังต่อไปนี้ (ภาคผนวก ข)

2.2.1 ท่านคิดว่า การพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษา อย่างไร

2.2.2 ท่านคิดว่าการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์ร่วมในการกำหนดทิศทางและกลยุทธ์อย่างไร

2.2.3 ท่านคิดว่าการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำร่วมผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไร

2.2.4 ท่านคิดว่าการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ด้านการสนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไร

2.2.5 ท่านคิดว่าการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ด้านความร่วมมือร่วมใจผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไร

2.2.6 ท่านคิดว่าการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไร

2.2.7 ท่านคิดว่าการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ด้านการทำงานเป็นทีมเรียนรู้ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไร

2.3 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการดังนี้

2.3.1 ศึกษากรอบแนวทางในการศึกษาค้นคว้า แล้วร่างเป็นข้อคำถามให้สอดคล้องกับตัวแปรตามกรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

2.3.2 เสนอแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด และความเหมาะสมทางด้านภาษา

2.3.3 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมในการวิจัยในระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.4.1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยระยะที่ 1 ที่แสดงถึงระดับความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทราบก่อน การดำเนินการสัมภาษณ์

2.4.2 ผู้วิจัยติดต่อประสานผู้เชี่ยวชาญในการขอความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ ในช่วงวันที่ 10 เดือนสิงหาคม ถึง วันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ.2564

2.4.3 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนด และขออนุญาตผู้เชี่ยวชาญ ในการบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์โดยใช้แถบบันทึกเสียงเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลภายหลัง

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และนำเสนอด้วยการพรรณนาและกำหนด เป็นข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องผลการใช้แผนผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสารของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1.1 ประชากร คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 125 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จากนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านการเขียนสื่อสาร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด จำนวน 5 แผน 10 ชั่วโมง

2.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 2 ข้อ

2.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีวระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาดเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำอธิบายรายวิชา ตัวชี้วัด หรือจุดเน้นของหลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ หลักการ และเนื้อหาหลักสูตร

2) ศึกษาคู่มือครูสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทยเพื่ออาชีว เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร

3) ศึกษาคู่มือการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 เพื่อเป็นแนวทางด้านการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

4) เขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด จำนวน 5 แผน 10 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ขั้นตอน ดังนี้

(1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน การทบทวนและสร้างความเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมและการให้แนวทางในการเขียนเพื่อการสื่อสารด้วยการอธิบายโดยการอภิปรายร่วมกัน

(2) ชี้นำดำเนินการสอน ครูแจกใบความรู้ให้นักเรียน โดยให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากใบความรู้ และทำใบงานโดยการเขียนแผนผังความคิด

(3) ชี้นำสรุป ครูให้นักเรียนนำเสนอผลงานของตนเองให้เพื่อนฟังและร่วมกันแสดงความคิดเห็น รวมไปถึงข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

5) นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

6) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ค้นคว้าอิสระพร้อมแบบประเมินความสอดคล้องเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

7) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญประเมิน

แผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบประเมินของลิเคิร์ต (Likert) เป็นมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 121)

ระดับ 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ โดยเกณฑ์

การให้ความหมายมีค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง เหมาะสมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง เหมาะสมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง เหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.50 หมายถึง เหมาะสมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง เหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

8) นำผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดเรื่อง ความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ยได้ ค่าเฉลี่ย 4.30 ซึ่งมีความเหมาะสมในระดับมาก

2.2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิดจากเอกสาร ตำราวิชาการ และได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎีการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร

2) สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็น ข้อสอบอัตนัย จำนวน 2 ข้อ

3) นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยสร้าง และพัฒนาขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบว่าแบบทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์ กิจกรรมจากนั้นแก้ไขตามอาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

4) นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร พร้อมกับ แบบประเมินเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรม

ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และได้ทำการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- + 1 เมื่อท่านแน่ใจว่าข้อสอบนั้นสามารถวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ข้อนั้นได้
- 0 เมื่อท่านไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นสามารถวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ข้อนั้นได้
- 1 เมื่อท่านแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่สามารถวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ข้อนั้นได้

5) วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้สูตรหาค่า IOC (Index of Item Objective congruence) เพื่อหาผลรวมของคะแนนในข้อสอบแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยและเทียบเกณฑ์ที่ปรากฏว่า แบบทดสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ได้ค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00

6) นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร ที่ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว ซึ่งเป็นข้อสอบอัตนัยจำนวน 2 ข้อ ไปทดลอง (Try-out) กับนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ที่เคยเรียนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพเรื่องการเขียนสื่อสาร นี้มาแล้วนำกระดาษคำตอบที่นักเรียนทำข้อสอบมาตรวจให้คะแนน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผลปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .92 อยู่ในเกณฑ์สูงสามารถนำแบบวัดความสามารถชุดนี้ไปใช้ได้

7) จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร ที่ผ่านการตรวจสอบหาคุณภาพเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อไปใช้ทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 9 คน โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1.1 ผู้วิจัยเตรียมสถานที่ สื่อ อุปกรณ์ให้มีความพร้อมล่วงหน้าก่อนทำการสอนจริง โดยจัดสภาพห้องเรียนและนักเรียนให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1.2 ก่อนทำการทดลองสอน ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนเรียน ซึ่งใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.1.3 ดำเนินการทดลองตามแผนการทดลองที่ได้ระบุไว้จนครบทั้ง 5 แผน จำนวน 10 ชั่วโมง

3.1.4 หลังจากสิ้นสุดการทดลองทำการวัดความสามารถหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบหลังเรียนซึ่งเป็นแบบทดสอบคู่ขนานกับฉบับแรก แล้วตรวจนับคะแนน

3.2 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 5 ครั้ง จำนวน 10 ชั่วโมง

3.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.1 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3.3.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนโดยใช้การทดสอบโดยใช้เครื่องหมาย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่อง ผลการใช้แผนผังความคิด ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
N	แทน	จำนวนนักเรียน
E_1	แทน	คะแนนจากแบบวัดความสามารถระหว่างเรียน
E_2	แทน	คะแนนจากแบบวัดความสามารถหลังเรียน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี มีผลดังนี้

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนที่สอนโดยใช้แผนผังความคิด โดยใช้ Sign-test

ช่วงของการ วัด	จำนวนคน (N)	คะแนน เต็ม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ร้อยละของ คะแนน เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ทดสอบ (Sign-test)
ก่อนการ ทดลอง	9	20	10.44	52.22	1.51	*0.039
หลังการ ทดลอง	9	20	13.11	65.56	2.32	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ก่อนการทดลองการใช้
แผนผังความคิด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.44 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 52.22 และ
คะแนนหลังการทดสอบมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นเป็น 13.11 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็น
ร้อยละ 65.56 และเมื่อมีการทดสอบค่าเฉลี่ยดังกล่าว พบว่า ค่าเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการ
ทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด
สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
สามารถพัฒนาความสามารถทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษา ผลการใช้แผนผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี มีขั้นตอนการวิจัยและผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า เมื่อผู้เรียนเรียนด้วยแผนผังความคิด การเขียนเพื่อการสื่อสารของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ตามลำดับขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดแล้ว สามารถสรุปผลได้ว่า ความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขออภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ พบว่า ความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการสอนโดยใช้แผนผังความคิด ช่วยทำให้ผู้เรียนนั้นสามารถจัดระบบความรู้ช่วยคิด ช่วยจำ สามารถเปรียบเทียบ จำแนก จัดหมวดหมู่ สามารถสรุปประเด็นหลักๆ ได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้นักเรียนสามารถเขียนเพื่อการสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2552, น. 401-409) กล่าวว่า แผนผังความคิด (Mind mapping) เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักเรียนจัดข้อมูลนั้นให้เป็นระเบียบและอยู่ในรูปแบบที่อธิบายให้เข้าใจและจดจำได้ง่าย นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียนและจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ดี นอกจากนั้นยังได้

เรียนรู้การใช้แผนผังความคิดในการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนสามารถใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระอื่น ๆ ได้อีกมากสอดคล้องกับงานวิจัยของลักษณะริย์ รัตนวร (2551) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียน การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ที่เน้นผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์เน้นผังความคิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของแสงระวี ประจวบวัน (2553) ได้ ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงโดยใช้แบบฝึกทักษะที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการเขียน ความเรียงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมี ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเชิญพร สีสุทธา, ประสพสุข ฤทธิ เดช และ กัลยา กุลสุวรรณ (2561) ศึกษาการพัฒนาการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยใช้แผนผังความคิด ประกอบแบบฝึกทักษะ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ครูผู้สอนที่จะทำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนเพื่อการสื่อสารโดยใช้ แผนผังความคิดไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรศึกษาวิธีการและทำความเข้าใจถึงขั้นตอนแต่ละ ขั้นตอนของการเขียนแผนผังความคิดให้ชัดเจน เพื่อจะได้นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมและกระบวนการ เรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน

3.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนเพื่อการสื่อสารโดยใช้แผนผังความคิด ในแต่ละแผนควรมีความยืดหยุ่นในแต่ละเนื้อหา เนื่องจากบางเนื้อหาที่มีความยากง่ายต่างกัน ดังนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องใช้เวลาในการสอนให้เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในแต่ละเนื้อหาอย่างถ่องแท้ และเข้าใจมากที่สุด

3.1.3 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนเพื่อการสื่อสารโดยใช้แผนผังความคิด ควรมีการเสริมแรงทางบวก และใช้กิจกรรมที่แปลกใหม่โดยเน้นให้นักเรียนลงมือฝึกปฏิบัติกิจกรรม ร่วมกับเพื่อน

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสารของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรีระหว่างการใช้

แผนผังความคิดกับวิธีการสอนแบบอื่นๆ เช่น การเรียนโดยกลุ่มร่วมมือ การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เป็นต้น

3.2.2 ควรมีการนำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนเพื่อการสื่อสารโดยใช้แผนผังความคิดที่ได้สร้างขึ้นไปปรับปรุงและทดลองใช้กับหลาย ๆ โรงเรียนเพื่อจะได้ข้อสรุปผลการศึกษากว้างมากขึ้น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *คู่มือการจัดกิจกรรมการอ่านคิดวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จักรพันธ์ สีหานาถ. (2559). *การพัฒนาความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวคิดการเสริมศักยภาพการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการใช้คำถามแบบกระตุ้นให้คิดและแผนผังความคิด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- จันทร์ คุปตะวาทีน. (2554). *สื่อการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จารุณี แสงอรุณ. (2559). *การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบแผนผังความคิด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2556). *การอ่านและการเขียนทางวิชาการ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จิรวรรณ ไตรโสรัส. (2549). *การพัฒนาแผนการสอนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ชนกพร อังศุวิริยะ. (2560). *พัฒนาการเขียนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2545). *การสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ณันท์ขจร กันชาติ. (2550). *ผลของการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และความสนใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนไผ่ดำพิทยาคมรัชมังคลาภิเษก ระหว่างกลุ่ม ที่สอนด้วยเทคนิค SQ3R กับกลุ่มที่สอนด้วยเทคนิค KWLH-Plus*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2542). *การสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ทิพย์วรรณ สิทธิวงศ์. (2559). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.

- ทิตินา เขมมณี. (2552). *รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญา พลอนันต์. (2547). *การมุ่งเน้นทรัพยากรมนุษย์แนวทางการสร้างความพึงพอใจแก่พนักงาน*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ธัญวรัตน์ บัวระภา. (2551). *การพัฒนาทักษะการเขียนสื่อสารด้วยกระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลสู่งานเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- นิภา เมธธาวิชัย. (2546). *การประเมินผลการเรียน*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- ปรียทิพย์ บุญคง. (2546). *การศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ปัทมา ชัยวงศ์. (2559). *การใช้แผนผังความคิดเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนประโยค ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) เทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา*. (การศึกษาค้นคว้าปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2554). *วิธีวิทยาการสอนวิทยาศาสตร์ทั่วไป*. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- พิมพ์พิมพ์ ภาแรง. (2555). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านและการเขียนสรุปลดรูป สาระเปลี่ยนรูป ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แผนผังความคิด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- พองจันทร์ สุขยง และคณะ. (2553). *ศิลปะการเขียนอย่างมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ไพศาล หวังพานิช. (2551). *การวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ภาคภูมิ วรรณภา. (2554). *การเขียนข่าวเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: อินทนิล.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2552). *การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รจเลฆ เหลาลาภะ. (2555). *การพัฒนากิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- รุจิโรจน์ แก้วอุไร. (2559). *การวิจัยและพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ส.อินฟอร์เมชั่นเทคโนโลยี.

- ลัดดาวรรณ ช้ายขวา. (2556). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านการเขียนและการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แผนผังความคิด*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ล้วน สายยศ. (2544). *หลักการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศึกษาพร.
- วรรณมา บัวเกิด. (2561). *การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิเชียร สุทิน. (2558). *การเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้รูปแบบการสอนจินเนติกส์ กับรูปแบบการสอนแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2557). *นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร สะอาดล้วน. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สาตี รักสุทธิ. (2553). *การจัดทำสื่อนวัตกรรมและแผนประกอบสื่อนวัตกรรม*. นนทบุรี: เพิ่มทรัพย์การพิมพ์.
- สินธุ์ชัย ทิพกุล. (2553). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนสะกดคำ โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สุจรีต เพียรชอบ. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพรรณนิการ์ จันทรชมภู. (2556). *ขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แสงระวี ประจวบวัน. (2553). *การพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงโดยใช้แบบฝึกทักษะ ที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล. (2555). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: ทริบเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- อนงค์ สิงห์ทุย. (2551). *การใช้แผนที่ความคิดเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ*. (ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3). (การศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

อรศรี ทรงณศักดิ์. (2551). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 ด้วยวิธีการสอนแบบโครงงานของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนวิมลพาณิชย์การ ศรีย่าวน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.

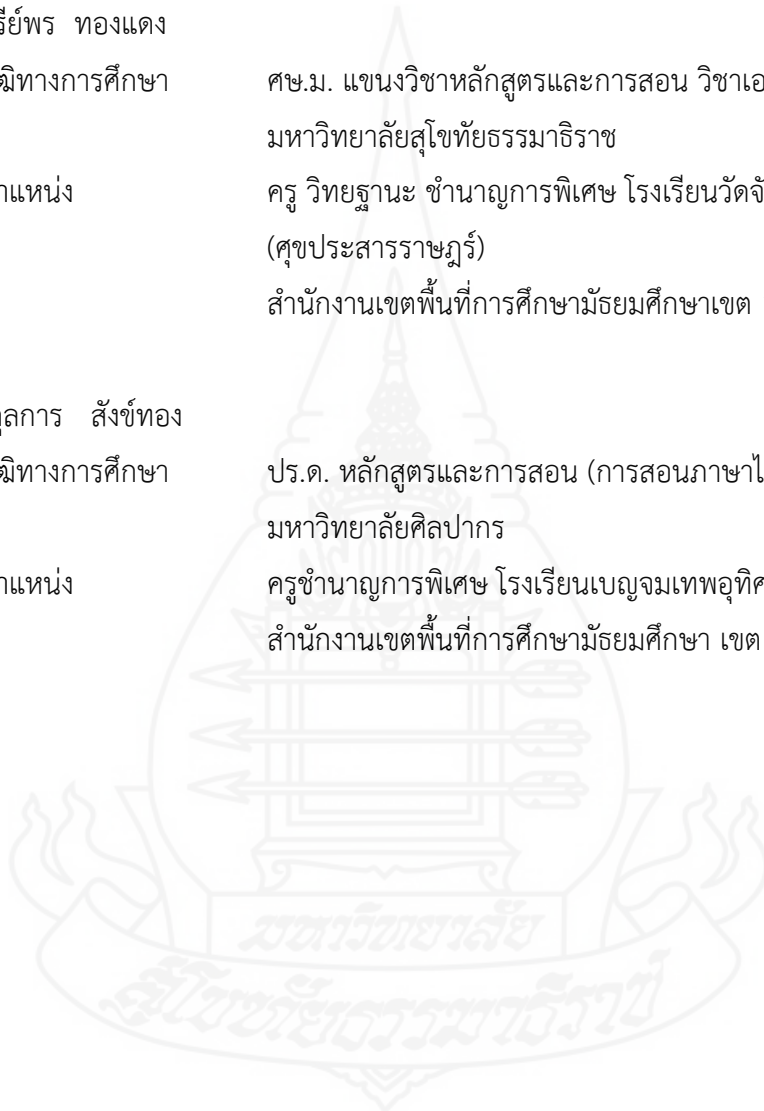
ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นางสาวนิภาวรรณ เทพอยู่
วุฒิทางการศึกษา ศษ.ม. สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนท่าสายวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

2. นางสุรีย์พร ทองแดง
วุฒิทางการศึกษา ศษ.ม. แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดจันทราวาส
(ศุขประสารราษฎร์)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10

3. ดร.สกุศลการ สังข์ทอง
วุฒิทางการศึกษา ปร.ด. หลักสูตรและการสอน (การสอนภาษาไทย)
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

ภาคผนวก ข
แผนการจัดการเรียนรู้

	ชื่อวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา 30000-1101	เวลาเรียนรวม 36 คาบ
	ชื่อหน่วย การเขียนเพื่อสื่อสาร	สอนครั้งที่ 1
ชื่อเรื่อง การเขียนเรียงความโดยใช้แผนผังความคิด		จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ/แนวคิดสำคัญ

การเขียนเรียงความคือ การนำเอาคำมาประกอบแต่งเป็นเรื่องราวอาจใช้วิธีการเขียนหรือการพูด ก็ได้ การเขียน จดหมาย รายงาน ตอบคำถาม ข่าว บทความ ฯลฯ อาศัยเรียงความเป็นพื้นฐานทั้งนั้น ดังนั้น การเขียนเรียงความจึงมีความสำคัญ ช่วยให้พูดหรือเขียนในรูปแบบต่าง ๆ ได้ดี นอกจากนี้ก่อนเขียนเรียงความเราต้องค้นคว้า รวบรวมความรู้ ความคิดและนำมาจัดเป็นระเบียบ เพื่อเป็นการฝึกการเขียนเรียงความได้เป็นอย่างดี

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถเขียนเรียงความได้ถูกต้องตามรูปแบบ

สาระการเรียนรู้

การเขียนเรียงความ

สื่อการเรียนรู้

1. ตัวอย่างเรียงความ
2. ใบความรู้เรื่อง การเขียนแผนผังความคิด
3. หนังสือเรียนวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน ระดับชั้น ปวช.

กิจกรรมการเรียนรู้

การนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำตัวอย่างการเขียนเรียงความ ซึ่งเป็นผลงานของรุ่นพี่ที่มีความแตกต่างกันในหลากหลายรูปแบบมาให้ให้นักเรียนดูและชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการเรียนเรื่อง การเขียนเรียงความ
2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการใช้แผนผังความคิดในการเขียนเรียงความ และถามคำถามกระตุ้นความคิดนักเรียนว่าการใช้แผนผังความคิดมีประโยชน์ต่อการเขียนเรียงความอย่างไรบ้าง

ขั้นตอนดำเนินการสอน

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 3 คน จากนั้นครูอธิบายถึงรูปแบบและขั้นตอนการเขียนเรียงความ
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือเรียนวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เพิ่มเติม
3. ครูแจกใบงานการเขียนเรียงความโดยใช้แผนผังความคิดให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม และอธิบายขั้นตอนและวิธีการทำใบงาน ให้นักเรียนเข้าใจ ซึ่งครูกำหนดหัวข้อเรื่อง “แพชชั่นกับวัยรุ่น”
4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดช่วยกันทำใบงาน โดยกำหนดเวลา 30 นาที และครูคอยให้คำแนะนำในขณะที่นักเรียนทำใบงาน

ขั้นสรุป

1. ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่มตนเอง พร้อมทั้งร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชิ้นงาน
2. ครูให้นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิดว่าการใช้แผนผังความคิดเขียนเรียงความ มีประโยชน์อย่างไร
3. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนทุกคนและสอบถามความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในครั้งต่อไป

การวัดผลและประเมินผล

1. วิธีการวัด
  - ประเมินจากการทำใบงาน เรื่องการเขียนเรียงความโดยใช้แผนผังความคิด
2. เครื่องมือ
  - ใบงานเรื่อง การเขียนเรียงความโดยใช้แผนผังความคิด
3. เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล
  - ตรวจจากการทำใบงาน

ใบความรู้

เรื่อง การเขียนแผนผังความคิด (Mind Map)

การเขียนแผนผังความคิด คือ การถ่ายทอดความคิด หรือข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่ในสมองลงกระดาษ โดยการใช้ภาพ สี เส้น และการโยงใย แทนการจดย่อแบบเดิมที่เป็นบรรทัดๆ เรียงจากบนลงล่าง ซึ่งในขณะที่เดียวกันมันก็ช่วยเป็นสื่อ นำข้อมูลจากภายนอก เช่น หนังสือ คำบรรยาย การประชุม ส่งเข้าสมองให้เก็บรักษาไว้ได้ดีกว่าเดิม ซ้ำยังช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ง่ายเข้า เราจะเห็นเป็นภาพรวม และเปิดโอกาสให้สมองให้เชื่อมโยงต่อข้อมูลหรือความคิดต่างๆ เข้าหากันได้ง่ายกว่า “ใช้แสดงการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งระหว่างความคิดหลัก ความคิด รอง และความคิดย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน” ซึ่งลักษณะการเขียนผังความคิด เทคนิคการคิดคือ นำประเด็นใหญ่ๆ มาเป็นหลัก แล้วต่อยอดประเด็นรองในชั้นถัดไป

ขั้นตอนการสร้าง แผนผังความคิด

1. เขียน/วาดมโนทัศน์หลักตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ
2. เขียน/วาดมโนทัศน์รองที่สัมพันธ์กับมโนทัศน์หลักไปรอบ ๆ
3. เขียน/วาดมโนทัศน์ย่อยที่สัมพันธ์กับมโนทัศน์รองแตกออกไปเรื่อย ๆ
4. ใช้ภาพหรือสัญลักษณ์สื่อความหมายเป็นตัวแทนความคิดให้มากที่สุด
5. เขียนคำสำคัญ (Key word) บนเส้นและเส้นต้องเชื่อมโยงกัน
6. กรณีสี่สี ทั้งมโนทัศน์รองและย่อยควรเป็นสีเดียวกัน
7. คิดอย่างอิสระมากที่สุดขณะทำ
8. เขียนคำหลัก หรือข้อความสำคัญของเรื่องไว้กลาง โยงไปยังประเด็นรองรอบ ๆ ตามแต่ว่า

จะมีกี่ประเด็น

กฎการสร้าง แผนผังความคิด

1. เริ่มด้วยภาพสีตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ
2. ใช้ภาพให้มากที่สุด ใน Mind Map ของคุณ ตรงไหนที่ใช้ภาพได้ให้ใช้ก่อนคำ หรือรหัส เป็นการช่วยการทำงานของสมอง ดึงดูดสายตา และช่วยความจำ
3. ควรเขียนคำบรรยายตัวใหญ่ๆ ถ้าเป็นภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ จะช่วยให้เราสามารถประหยัดเวลาได้ เมื่อย้อนกลับไปอ่านอีกครั้ง
4. เขียนคำเหนือเส้นใต้ แต่ละเส้นต้องเชื่อมต่อกับเส้นอื่น ๆ เพื่อให้ Mind Map มีโครงสร้างพื้นฐานรองรับ

5. คำควรมีลักษณะเป็น "หน่วย" เปิดทางให้ Mind Map คล่องตัวและยืดหยุ่นได้มากขึ้น
6. ใช้สีทั่ว Mind Map เพราะสีช่วยยกระดับความคิด เพลินตา กระตุ้นสมองซีกขวา
7. เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ควรปล่อยให้สมองคิดมีอิสระมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

วิธีการเขียน

1. เตรียมกระดาษเปล่าที่ไม่มีเส้นบรรทัดและวางกระดาษภาพแนวนอน
2. วาดภาพสีหรือเขียนคำหรือข้อความที่สื่อหรือแสดงถึงเรื่องจะทำ Mind Map กลางหน้ากระดาษ โดยใช้สีอย่างน้อย 3 สี และต้องไม่ตีกรอบด้วยรูปทรงเรขาคณิต
3. คิดถึงหัวเรื่องสำคัญที่เป็นส่วนประกอบของเรื่องที่ทำ Mind Map โดยให้เขียนเป็นคำที่มีลักษณะเป็นหน่วย หรือเป็นคำสำคัญ (Key Word) สั้น ๆ ที่มีความหมาย บนเส้นซึ่งเส้นแต่ละเส้นจะต้องแตกออกมาจากศูนย์กลางไม่ควรเกิน 8 กิ่ง
4. แยกความคิดของหัวเรื่องสำคัญแต่ละเรื่องในข้อ 3 ออกเป็นกิ่ง ๆ หลายกิ่ง โดยเขียนคำหรือ วลีบนเส้นที่แตกออกไป ลักษณะของกิ่งควรเอนไม่เกิน 60 องศา
5. แยกความคิดรองลงไปที่เป็นส่วนประกอบของแต่ละกิ่ง ในข้อ 4 โดยเขียนคำหรือวลีเส้นที่แตกออกไป ซึ่งสามารถแตกความคิดออกไปเรื่อย ๆ
6. การเขียนคำ ควรเขียนด้วยคำที่เป็นคำสำคัญ (Key Word) หรือคำหลัก หรือเป็นวลีที่มีความหมายชัดเจน
7. คำ วลี สัญลักษณ์ หรือรูปภาพใดที่ต้องการเน้น อาจใช้วิธีการทำให้เด่น เช่น การล้อมกรอบ หรือใส่กล่อง เป็นต้น
8. ตกแต่ง Mind Map ที่เขียนด้วยความสนุกสนานทั้งภาพและแนวคิดที่เชื่อมโยงต่อกัน

การนำไปใช้

1. ใช้ระดมพลังสมอง
2. ใช้นำเสนอข้อมูล
3. ใช้จัดระบบความคิดและช่วยความจำ
4. ใช้วิเคราะห์เนื้อหาหรืองานต่าง ๆ
5. ใช้สรุปหรือสร้างองค์ความรู้

ตัวอย่างเรียงความ เรื่อง โรงเรียนของฉัน

โรงเรียนของฉัน

เมื่อเราพูดถึงโรงเรียน สิ่งแรกที่ฉันคิดถึงคือโรงเรียนเป็นสถานที่หนึ่งที่ทำให้ความรู้ได้พบเพื่อน ๆ และได้เข้าสังคมใหม่ ๆ มีคุณครูคอยให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางในการแก้ปัญหา คอยอบรมบ่มนิสัย และสอนให้คนเป็นคนดี และโรงเรียนเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของฉัน

ก้าวแรกที่ฉันเดินเข้ามาในโรงเรียนแห่งนี้ ฉันรู้สึกตื่นเต้น ที่ได้พบเจอเพื่อนใหม่ ในวันรายงานตัว นักเรียนใหม่ ได้พบคุณครูที่ปรึกษาที่ใจดี คุณครูได้แนะนำสถานที่ต่างๆ ในโรงเรียน ให้ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนทราบ นอกจากนี้ทางโรงเรียนก็มีป้ายนิเทศที่แสดงผลงานของรุ่นพี่ และป้ายนิเทศคนเก่ง คนดี ไว้ให้รุ่นน้องได้ชม ทำให้ฉันรู้สึกภาคภูมิใจที่สอบเข้าเรียนต่อตั้งแต่ระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่โรงเรียนแห่งนี้ได้

ในวันแรกที่เปิดเรียน คุณครูที่ปรึกษาได้แบ่งหน้าที่เขตรับผิดชอบทำความสะอาดในบริเวณโรงเรียน ให้พวกเราทราบ เพื่อให้พวกเราระเบียบวินัยและนิสัยรักความสะอาด ซึ่งจะสร้างจิตสำนึกและความผูกพันกับโรงเรียนเหมือนบ้านหลังที่สองของพวกเรา

ตลอดระยะเวลา ๑ ภาคเรียนที่ฉันได้มาเรียนที่โรงเรียนแห่งนี้ ฉันได้รับความรู้ที่แปลกใหม่สำหรับฉัน เช่น ฉันสามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลต่างๆ ได้นอกเหนือจากการเข้าค้นคว้าในห้องสมุด และมีคุณครูที่คอยห่วงใยคอยสอบถามทั้งในด้านการเรียนปัญหาที่เกิดขึ้นจากที่บ้าน หรือการคบเพื่อน คุณครูจะให้คำปรึกษาแนะนำและให้กำลังใจฉันและเพื่อนๆ อยู่เสมอ

เกณฑ์การประเมินการเขียนเรียงความ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การวางโครงเรื่อง	วางโครงเรื่องได้นำสนใจ เรียงตามลำดับการ นำเสนอ ก่อนหลังถูกต้อง สอดคล้องกับเรื่องที่ นำเสนอ โครงเรื่องกระชับ น่าสนใจ แต่ละประเด็นมี การขยายความได้ดี	วางโครงเรื่องได้นำสนใจ เรียงตามลำดับการนำเสนอ ก่อนหลังถูกต้องสอดคล้อง กับเรื่องที่นำเสนอ โครงเรื่อง ค่อนข้างน่าสนใจ การขยายความแต่ละ ประเด็นพอใช้ได้	วางโครงเรื่องพอใช้ได้ การนำเสนอแต่ละ ประเด็นยังไม่เรียง ตามลำดับก่อนหลัง มีหลายประเด็นที่ยังไม่ สอดคล้องกับเรื่องที่ นำเสนอ	วางโครงเรื่องสับสนว ไปวนมา ไม่น่าสนใจ ไม่เรียงตามลำดับ การนำเสนอ ก่อนหลัง ไม่มีเอกภาพในการ นำเสนอ
2. คำนำ	ใช้ภาษาในการเขียน คำนำได้โดดเด่น จูงใจผู้อ่านให้สนใจติดตาม อ่านเนื้อเรื่อง เขียนคำนำ นำเข้าสู่เรื่องได้ถูกต้องตรง ประเด็น	ใช้ภาษาค่อนข้างดีเขียนคำ นำได้ดี นำเข้าสู่เรื่องได้ถูกต้อง ตรงประเด็น	เขียนคำนำ นำเข้าสู่เรื่อง ตามหัวข้อเรียงความได้ พอใช้ การใช้ภาษาไม่ โดดเด่น ไม่น่าสนใจ	เขียนคำนำไม่ตรง ประเด็น วกวน ไม่เข้าสู่เป้าหมาย หรือประเด็นเรื่อง
3. สาระในเนื้อเรื่อง	เนื้อเรื่องมีสาระครบ ทั้งความรู้และความงามใน ภาษา มีคุณค่า ข้อคิด แทรกในงานเขียน	เนื้อเรื่องมีสาระความรู้แต่ ขาดความงามในภาษา มี คุณค่า ข้อคิดแทรกในงาน เขียน	เนื้อเรื่องมีสาระน้อยทั้ง ความรู้และความงามใน ภาษาไม่สอดคล้อง คุณค่าและข้อคิดในงาน เขียน	เนื้อเรื่องขาดสาระ ทั้งความรู้และความ งามในภาษา ไม่ สอดคล้องคุณค่า ข้อคิดในงานเขียน
4. การยกตัวอย่าง อ้างอิง บทประพันธ์ วาทะนักปราชญ์ การใช้โวหาร คำคม	ยกตัวอย่างอ้างอิง บทประพันธ์ วาทะ นักปราชญ์ การใช้โวหาร คำคม ได้ถูกต้อง เหมาะสมสอดคล้องกับ งานเขียน	ยกตัวอย่างอ้างอิง บทประพันธ์ วาทะ นักปราชญ์ การใช้โวหาร คำคมได้ถูกต้อง เล็กน้อย สอดคล้องกับงานเขียน	ยกตัวอย่าง บทประพันธ์ วาทะนักปราชญ์ การใช้โวหาร คำคม หรือยกตัวอย่างอ้างอิงไม่ ถูกต้อง ไม่สอดคล้องกับ งานเขียน	ไม่ได้ยกตัวอย่าง อ้างอิง บทประพันธ์ วาทะนักปราชญ์ การใช้โวหาร คำคมใดๆ

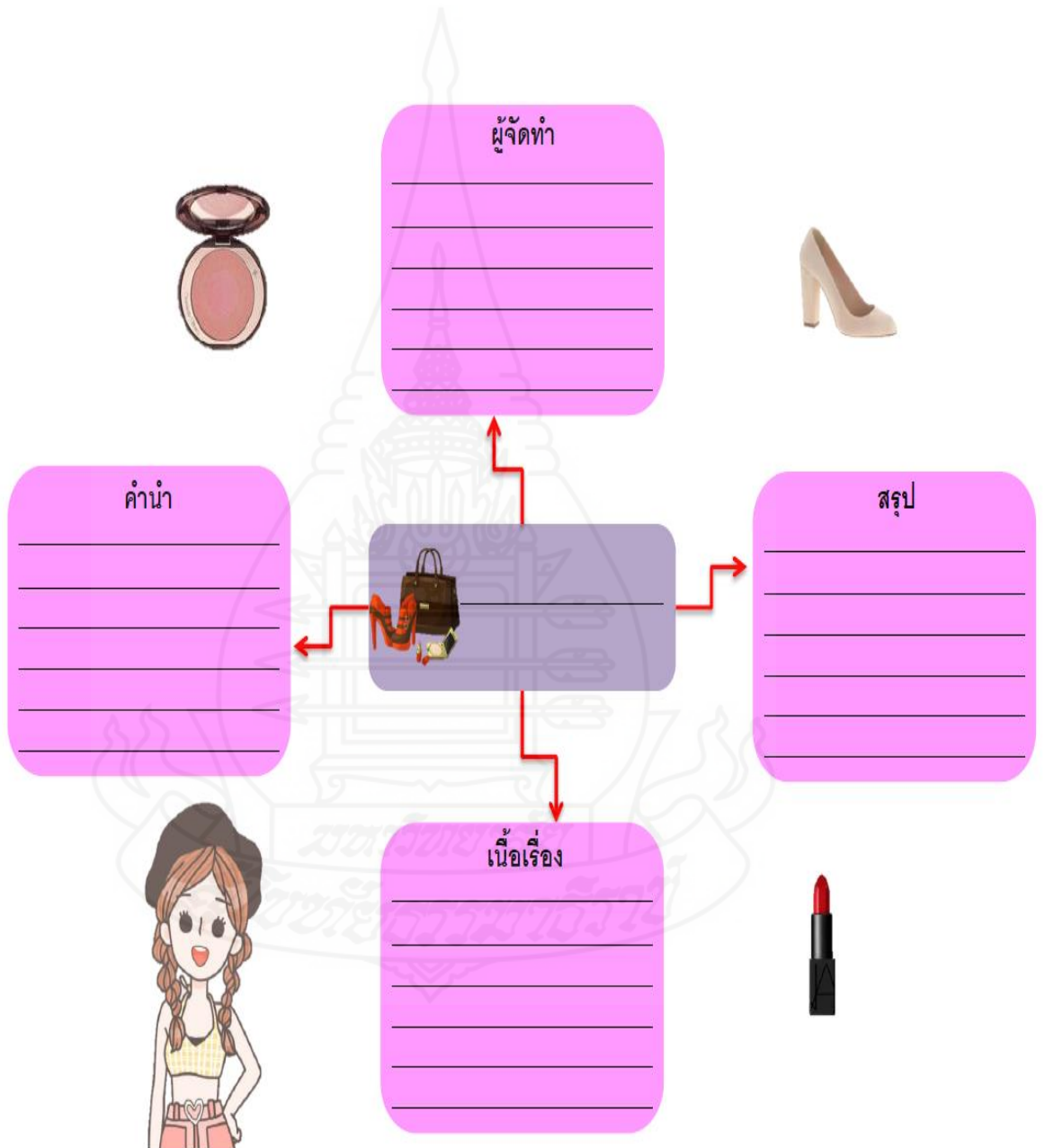
รายการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
5. สรุป	เขียนสรุปได้ตรง ประเด็น มีลักษณะ ทิ้งท้ายให้คิด ให้ดำเนินการต่อ และให้คุณค่าแก่ผู้อ่าน อย่างมาก	เขียนสรุปได้ตรงประเด็น มีลักษณะ ทิ้งท้ายให้คิด ให้ดำเนินการต่อ และให้คุณค่าแก่ผู้อ่าน ค่อนข้างดี	เขียนสรุปได้ค่อนข้าง ตรงประเด็น และให้ คุณค่าแก่ผู้อ่านเล็กน้อย	เขียนสรุปไม่ตรง ประเด็น ไม่มีการ ทิ้งท้ายให้คิด งานเขียนไม่มีคุณค่า

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17-20	ดีมาก
13-16	ดี
9-12	พอใช้
5-8	ปรับปรุง

ใบงาน เรื่อง การเขียนเรียงความโดยใช้แผนผังความคิด
 คำชี้แจง : ให้นักเรียนวางโครงสร้างการเขียนเรียงความในรูปแบบของแผนผังความคิด ในหัวข้อ
 “แฟชั่นกับวัยรุ่น”

	ชื่อวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา 30000-1101	เวลาเรียนรวม 36 คาบ
	ชื่อหน่วย การเขียนเพื่อสื่อสาร	สอนครั้งที่ 2
ชื่อเรื่อง การเขียนย่อความโดยใช้แผนผังความคิด		จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ/แนวคิดสำคัญ

การเขียนย่อความ คือ การนำใจความสำคัญของเรื่องมาเรียบเรียงใหม่ ให้สั้น กระชับ และเข้าใจง่าย เพื่อให้สะดวกในการอ่าน ด้วยถ้อยคำสำนวนของผู้เขียนเอง โดยเขียนในรูปแบบของย่อความ หลังจากที่ย่านเนื้อหาที่ย่อความแล้วยังสามารถที่จะเข้าใจเนื้อหาได้ทั้งหมด

จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถเขียนย่อความรูปแบบต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

การเขียนย่อความ

สื่อการเรียนรู้

1. ตัวอย่างการเขียนย่อความ
2. บทความ เรื่อง ความสุขคืออะไร
3. หนังสือเรียนวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน ระดับชั้น ปวช.

กิจกรรมการเรียนการสอน

การนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนดูตัวอย่างการเขียนทั่วไปกับการเขียนย่อความพร้อมทั้งร่วมกันอภิปรายถึงข้อแตกต่างของงานเขียนทั้งสองชนิด และบอกถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนเรื่อง การเขียนย่อความให้นักเรียนทราบ

ขั้นตอนการสอน

1. นักเรียนศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนย่อความในหนังสือเรียน จากนั้นสรุปความรู้ในหัวข้อต่อไปนี้ ลงในสมุด

- องค์ประกอบของการเขียนย่อความ
- รูปแบบการเขียนย่อความ

- รูปแบบการเขียนย่อความ
- 2. นักเรียนศึกษารูปแบบและลักษณะของบทความ โดยให้นักเรียนศึกษาจากบทความเรื่อง “ความสุขคืออะไร”
- 3. นักเรียนแต่ละคนทำใบงานการเขียนย่อความโดยใช้แผนผังความคิด โดยครูอธิบายขั้นตอนและวิธีการทำใบงาน ให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนเขียนย่อความจากบทความเรื่องความสุขคืออะไร
- 4. ครูกำหนดเวลา 20 นาทีสำหรับการเขียนย่อความ และครูคอยให้คำแนะนำในขณะที่นักเรียนทำใบงาน

ขั้นสรุป

- 1. ครูให้นักเรียนนำเสนอผลงานการเขียนย่อความของตนเอง จากนั้นเพื่อนและครูช่วยกันเพิ่มเติมความรู้
- 2. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนทุกคนและสอบถามความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนในครั้งต่อไป

การวัดผลและประเมินผล

- 1. วิธีการวัด
  - ประเมินจากการทำใบงาน เรื่องการเขียนย่อความโดยใช้แผนผังความคิด
- 2. เครื่องมือ
  - ใบงานเรื่อง การเขียนย่อความโดยใช้แผนผังความคิด
- 3. เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล
  - ตรวจจากการทำงาน

บทความ เรื่อง ความสุขคืออะไร

ความสุขคืออะไร ข้อคิดดี ๆ 3 อย่าง ที่จะทำให้เรามีความสุข

สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและหลีกเลี่ยงการใช้ชีวิตโดดเดี่ยว ความสัมพันธ์ที่ดีและใกล้ชิดจะช่วยยืดเวลาให้เราแก่ช้าลง กลุ่มคนที่ใช้ชีวิตอยู่อย่างโดดเดี่ยวจะทำให้สุขภาพเริ่มแยกลงในวัยกลางคน ทำให้สมองทำงานผิดปกติและทำงานแยกลงและมีชีวิตที่สั้นกว่าคนทั่วไป

ความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมในสังคมเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการมีชีวิตที่ยืนยาวและมีสุขภาพดี คนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและกว้างขวางรู้จักคนรอบข้างมากมาย จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าคนที่อยู่อย่างโดดเดี่ยวและเหงาคุณภาพของความสัมพันธ์สำคัญกว่าปริมาณ

ในสังคมที่มีคนเยอะมากมายแต่ก็ยิ่งเหงาและรู้สึกโดดเดี่ยว ถึงแม้ว่าจะมีเพื่อนเยอะ ก็ไม่สำคัญเท่าความใกล้ชิดและคุณภาพของความสัมพันธ์ คนที่ใช้ชีวิตอยู่ในครอบครัวที่รักและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะมีชีวิตยืนยาวกว่าคนที่อยู่ในครอบครัวที่ขัดแย้งและบาดหมางกัน ถึงแม้ว่าคนเหล่านั้นไม่เคยนอกใจและอยู่ด้วยกันนานแค่ไหนก็ตามความสัมพันธ์ที่ดีช่วยป้องกันโรคทางสมอง

คนที่อยู่ในครอบครัวที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันจะมีโอกาสน้อยกว่าที่จะเป็นโรคความจำเสื่อม ในเวลาที่รู้สึกว่ามีที่พึ่ง สามารถพึ่งพาอาศัยคนอื่น ๆ ได้ ถึงแม้ว่าจะมีความทุกข์ยาก คนกลุ่มนี้ก็ยังมีสุขภาพจิตที่ดีและจำได้แม่น

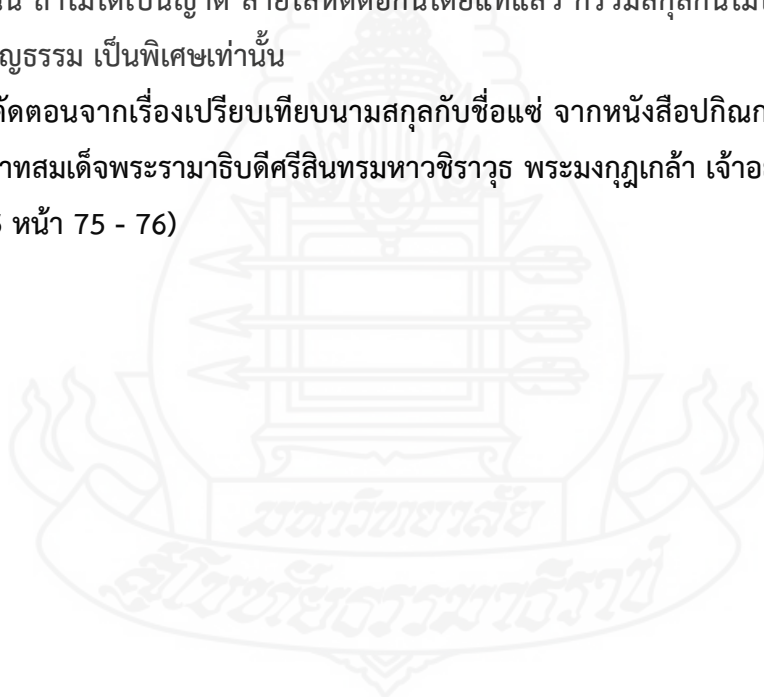
ตัวอย่างย่อความ(บทความ)

บทความเรื่อง เปรียบเทียบนามสกุลกับชื่อแซ่

คนเรายังมีอยู่เป็นอันมาก ซึ่งยังมีได้สังเกตว่านามสกุลกับชื่อแซ่ของจีนนั้น ผิดกันอย่างไร ผู้ที่แลดูแต่เผินๆ หรือซึ่งมิได้เอาใจใส่สอบสวนในข้อนี้ มักจะสำคัญว่า เหมือนกันและมีพวกจีนพวกนิยมจีนพอใจจะกล่าวว่าการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปรารภออกพระราชบัญญัตินามสกุลขึ้นนั้น โดยทรงพระราชนิยมตามประเพณี ชื่อแซ่ของจีน ซึ่งถ้าจะตรองดูก็จะเห็นว่าคงจะไม่ใช่ เช่นนั้นโดยเหตุที่จะได้อธิบายต่อไปนี้

แซ่ของจีนนั้น ตรงกับ “แกลน” ของพวกสก็อตคือ เป็นคณะหรือพวก หรือถ้าจะเทียบทางวัดก็คล้ายสำนัก (เช่นที่เราได้ยินเขากล่าว ๆ กันอยู่บ่อย ๆ ว่าคนนั้น เป็นสำนัก วัดบวรนิเวศ คนนี้เป็นสำนักวัดโสมนัสต้งนี้เป็นตัวอย่าง) ส่วนสกุลนั้น ตรงกับคำอังกฤษว่า “แฟมิลี่” ข้อผิดกันอันสำคัญในระหว่างแซ่กับนามสกุลนั้นก็คือ ผู้ร่วมแซ่ไม่ได้เป็นญาติ สายโลหิตกันก็ได้ แต่ส่วนผู้ร่วมสกุลนั้น ถ้าไม่ได้เป็นญาติ สายโลหิตต่อกันโดยแท้แล้ว ก็ร่วมสกุลกันไม่ได้ นอกจากที่จะรับเป็นบุตรบุญธรรม เป็นพิเศษเท่านั้น

(ตัดตอนจากเรื่องเปรียบเทียบนามสกุลกับชื่อแซ่ จากหนังสือปกิณกคดี พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้า เจ้าอยู่หัว ศิลปบรรณาการ 2515 หน้า 75 - 76)

เกณฑ์การประเมินการเขียนย่อความ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. เขียนคำนำตามแบบแผน กำหนด และระบุแหล่งอ้างอิงของข้อความที่ย่อ	เขียนคำนำตามแบบแผนกำหนด และอ้างอิงแหล่งที่มาของสารได้ถูกต้องครบถ้วน	เขียนคำนำตามแบบแผนกำหนด และอ้างอิงแหล่งที่มาของสารได้ถูกต้อง แต่ไม่ครบถ้วน ขาดการอ้างอิงสิ่งที่ไม่สำคัญ	เขียนคำนำตามแบบแผนกำหนดไม่ครบถ้วน และอ้างอิงแหล่งที่มาของสารได้บ้าง แต่ไม่ครบถ้วน	ไม่เขียนคำนำตามแบบแผนกำหนด และไม่ได้ระบุ หรืออ้างอิงแหล่งที่มาของสาร
2. การจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน / ฟัง เพื่อย่อความ	จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน/ฟัง ได้ตรงประเด็นมีเฉพาะข้อความหลัก	จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน/ฟังได้ มีข้อความหลัก และมีข้อความรองปะปนบ้างเล็กน้อย	จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน/ฟังได้แต่ไม่ครบถ้วน มีข้อความรองปะปนมาก	จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน/ฟัง ไม่ถูกต้อง ไม่ได้ประเด็นสำคัญของข้อความหลัก
3. เขียนย่อความ ได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การย่อความ	เขียนย่อความ ได้สาระสำคัญครบถ้วนถูกต้อง ไม่ใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 ในการย่อไม่ลอก ไม่ตัดต่อข้อความจากเรื่องเดิม ข้อความที่เขียนขึ้นใหม่ สละสลวยได้ใจความดีมาก	เขียนย่อความ ได้สาระสำคัญครบถ้วน ถูกต้อง ไม่ใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 ในการย่อ ไม่ลอก ไม่ตัดต่อข้อความจากเรื่องเดิม ข้อความที่เขียนขึ้นใหม่ สละสลวย ได้ใจความค่อนข้างดี	เขียนย่อความ ได้สาระ ไม่ใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 ในการย่อ ลอก ข้อความมาจากเรื่องเดิมบ้าง มีลักษณะตัดต่อข้อความเดิมมา ข้อความที่ตัดต่อใหม่ ไม่สละสลวย	เขียนย่อความ ยืดยาวไปหรือน้อยไป ไม่ได้สาระสำคัญ ลอกข้อความมาจากเรื่องเดิม ใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 ในการย่อความ มีลักษณะ การตัดต่อข้อความมาเขียนต่อๆ กัน
4. ลายมือ และความสะอาดเรียบร้อยของผลงาน	ลายมือสวย เขียนเป็นระเบียบ มีช่องไฟ พองาม อ่านเข้าใจง่ายผลงานสะอาด เรียบร้อย ไม่มีร่องรอยลบ ขูด ชีต ฆ่า	ลายมือค่อนข้างสวย เขียนเป็นระเบียบ มีช่องไฟพองาม อ่านเข้าใจง่าย ผลงานสะอาด มีร่องรอยลบเล็กน้อย 1-2 แห่ง	ลายมือค่อนข้างสวย เขียนยังไม่เป็นระเบียบ มีช่องไฟพอใช้ได้ อ่านพอเข้าใจ ผลงานไม่สะอาด มีร่องรอยลบ ขูด ชีต ฆ่า 3-4 แห่ง	ลายมือไม่สวย เขียนหวัดไม่เป็นระเบียบ ไม่เว้นช่องไฟ ลายมืออ่านยาก ผลงานไม่สะอาด มีร่องรอยลบ ขูด ชีต ฆ่า มากกว่า 5 แห่ง

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
5. การเขียน สะกดคำ	เขียนสะกดการันต์ได้ ถูกต้องตามพจนานุกรม	เขียนสะกดการันต์ได้ถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่ มีผิด 1-2 คำ	เขียนสะกดการันต์ ไม่ถูกต้อง มีผิด 2-3 คำ	เขียนสะกดการันต์ ไม่ถูกต้อง มีผิดเกิน 3 คำ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17-20	ดีมาก
13-16	ดี
9-12	พอใช้
5-8	ปรับปรุง

ใบงาน เรื่อง การเขียนย่อความโดยใช้แผนผังความคิด

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวางโครงสร้างการเขียนย่อความในรูปแบบของแผนผังความคิด ในหัวข้อที่กำหนดให้

ย่อหน้าที่1

ย่อหน้าที่2

ความสุขคืออะไร

ที่มา

ประเภทของงานเขียน

	ชื่อวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา 30000-1101	เวลาเรียนรวม 36 คาบ
	ชื่อหน่วย การเขียนเพื่อสื่อสาร	สอนครั้งที่ 3
ชื่อเรื่อง การเขียนแนะนำตนเองโดยใช้แผนผังความคิด		จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ/แนวคิดสำคัญ

การเขียนแนะนำตนเอง คือการเขียนเพื่อบอกเล่าข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง แนะนำตนเองให้ผู้อื่นรู้จัก โดยบอกข้อมูลที่สำคัญของตนเอง ซึ่งต้องสื่อสารด้วยถ้อยคำที่ถูกต้อง เหมาะสมกับผู้อ่าน รวมถึงเรียบเรียงได้ชัดเจน และสละสลวย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถเขียนแนะนำตนเองได้ถูกต้องตามรูปแบบ

สาระการเรียนรู้

การเขียนแนะนำตนเอง

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่อง การเขียนแนะนำตนเอง
2. หนังสือเรียนวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน ระดับชั้น ปวช.

กิจกรรมการเรียนการสอน

การนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนสนทนากับครูเกี่ยวกับการเขียนแนะนำตนเองในรูปแบบต่างๆ และนำตัวอย่างการเขียนแนะนำตนเองในรูปแบบต่างๆให้นักเรียนดูประกอบ
2. นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวอย่างการเขียนแนะนำตนเองแต่ละรูปแบบ

ขั้นดำเนินการสอน

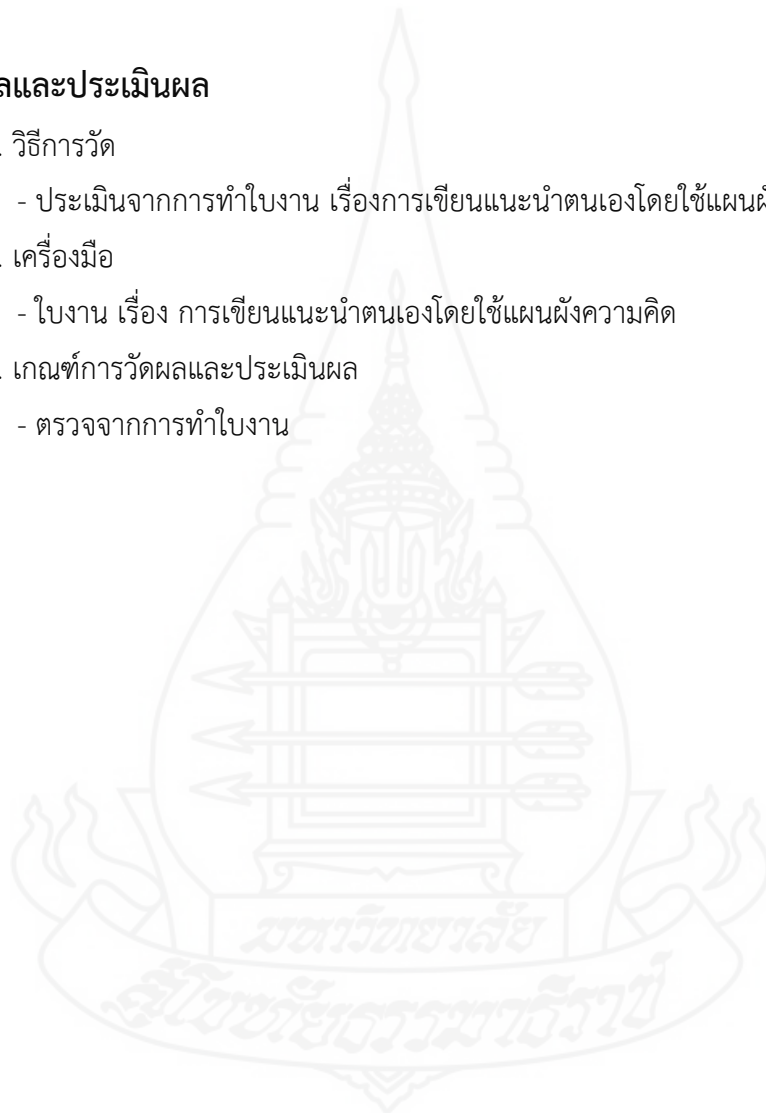
1. นักเรียนมารับใบความรู้เรื่อง การเขียนแนะนำตนเองจากครูคนละ 1 แผ่น และให้ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมในใบความรู้
2. นักเรียนรับใบงานเรื่อง การเขียนแนะนำตนเองโดยใช้แผนผังความคิดให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น และให้ ทุกคนเขียนแนะนำตนเองในรูปแบบของแผนผังความคิดที่ครูแจกให้

ขั้นสรุป

1. นักเรียนแต่ละคนนำเสนอผลงานของตนเองให้เพื่อนฟังและให้เพื่อนช่วยกันแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
2. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนทุกคนและสอบถามความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนในครั้งต่อไป

การวัดผลและประเมินผล

1. วิธีการวัด
  - ประเมินจากการทำใบงาน เรื่องการเขียนแนะนำตนเองโดยใช้แผนผังความคิด
2. เครื่องมือ
  - ใบงาน เรื่อง การเขียนแนะนำตนเองโดยใช้แผนผังความคิด
3. เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล
  - ตรวจจากการทำงาน

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนแนะนำตนเอง

การเขียนแนะนำตนเอง คือ การเขียนวิธีหนึ่งที่ใช้บอกความเป็นตัวตนของเรา หรือเป็นการแนะนำตนเองให้เป็นที่รู้จักแก่บุคคลอื่น ๆ

หลักการเขียนแนะนำตนเอง

1. การขึ้นต้นให้ประทับใจ เช่น บทกลอน หรือบทเพลงที่เราชื่นชอบ หรือบอกความเป็นตัวตนของเรา
2. อธิบายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวเราให้ชัดเจน โดยข้อมูลสำคัญที่ควรบอก เช่น
  - 2.1 ชื่อ- นามสกุล ชื่อเล่น หรือฉายาต่าง ๆ
  - 2.2 วัน เดือน ปี ที่เราเกิด
  - 2.3 ภูมิลำเนา หรือที่อยู่ปัจจุบัน
  - 2.4 สถานภาพทางครอบครัว หรือสมาชิกในครอบครัว
  - 2.5 การศึกษา
  - 2.6 ประสบการณ์การทำงาน หรือประสบการณ์การท่องเที่ยว
  - 2.7 สิ่งที่น่าสนใจเป็นพิเศษ หรือสิ่งที่ชำนาญ หรืองานอดิเรก
  - 2.8 ข้อมูลอื่น ๆ ของเราที่ต้องการให้ผู้อื่นทราบ
3. การลงท้ายให้ประทับใจ เช่น การลงท้ายด้วยคติประจำใจ หรือแนวเพลงที่ชื่นชอบ ซึ่งบอกความเป็นตัวตนของเรา

ตัวอย่างการเขียนแนะนำตนเอง

สวัสดีครับ ผมนี้ ชื่อว่าตง
ไม่ได้หลง ตัวเอง มากเลยหนา
แค่ผมหล่อ กว่าใคร ในโลกา
แค่ฮาฮา อย่าเครียด ซี้เรียสเลย

สวัสดีครับ ผมชื่อ คนดี มีวินัย ชื่อเล่น ตง อายุ 13 ปี เกิดเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2549 เป็นคนจังหวัดลพบุรีโดยกำเนิด คุณพ่อของผมชื่อ ประหยัด มีวินัย เป็นทันตแพทย์ และมีคลินิกเป็นของตัวเอง ส่วนคุณแม่ฉันเป็นแม่บ้าน รักความสะอาด ทำอาหารอร่อย ท่านชื่อระเบียบ มีวินัย ทั้งสอง

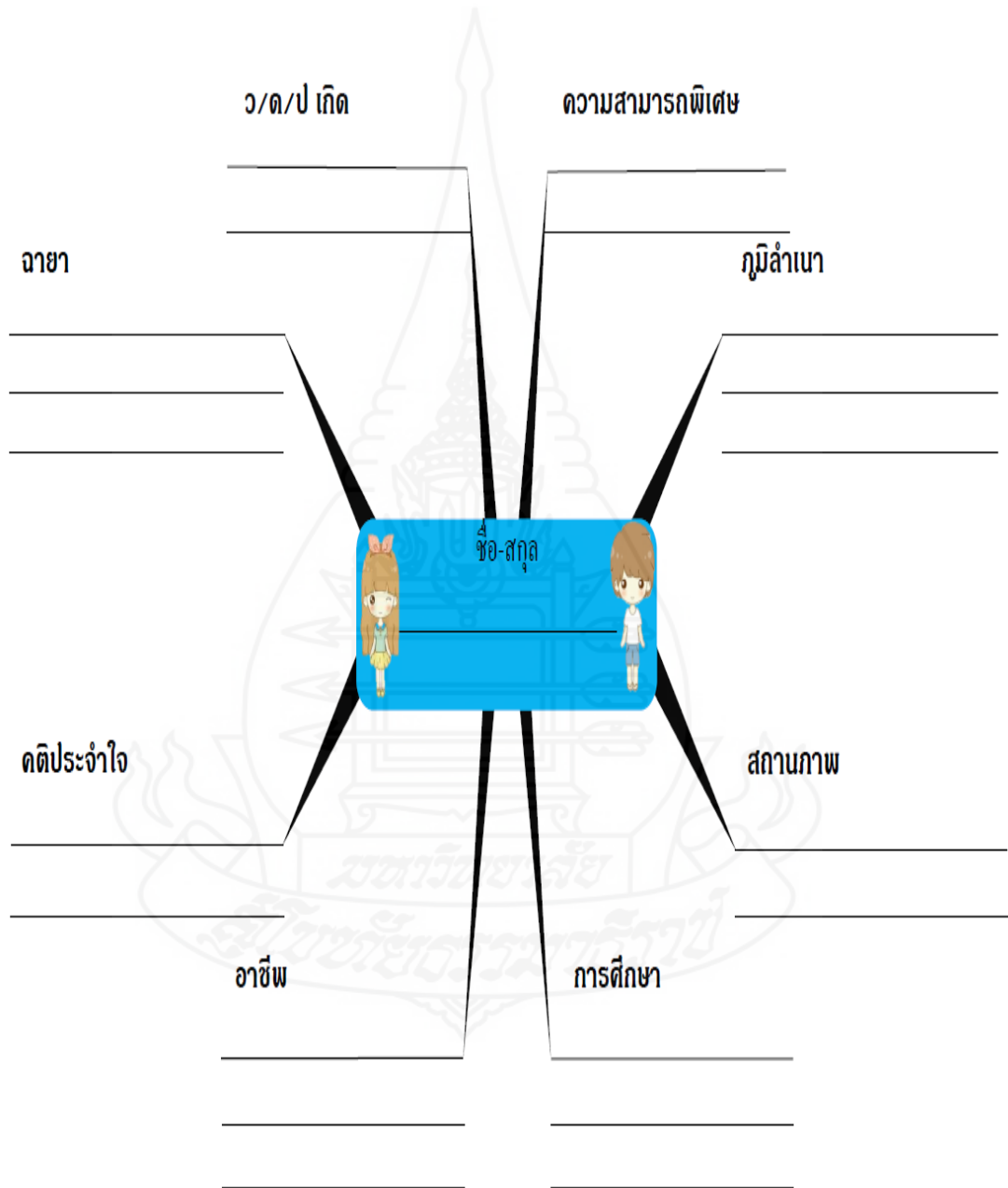

ท่านนั้นรักกันมานานเกือบ 30 ปี ผมมีพี่ชายอีกหนึ่งคน ซึ่งตอนนี้กำลังศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชื่อพี่ตุล นายสมดุล มีวินัย ผมเป็นคนขยัน รักสงบ ไม่ชอบความวุ่นวาย ตั้งใจเรียน ที่สำคัญผมหล่อเหมือนคุณพ่อ ตอนนี้ผมศึกษาอยู่ที่โรงเรียนลพบุรีรัชสมโภช ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

เกณฑ์การประเมินการเขียนแนะนำตนเองโดยใช้แผนผังความคิด

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1
1. ออกแบบแผนที่ความคิดได้ดี	ออกแบบแผนความคิดได้ดีและสร้างสรรค์	ออกแบบแผนความคิดได้ดี	ออกแบบแผนความคิดไม่ดี
2. ลำดับเรื่อง/เหตุการณ์ได้ดี	ลำดับเรื่องเหตุการณ์ได้ดี ไม่สลับวาทวน	ลำดับเรื่องเหตุการณ์ได้ดี แต่สลับที่บ้าง	ลำดับเรื่องไม่ดีมีวาทวนไปมา
3. เขียนได้ครบถ้วน/ครอบคลุม	เขียนได้ครบถ้วน ครอบคลุมต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนจบ	เขียนได้ครบถ้วน แต่ไม่ต่อเนื่อง	เขียนไม่ครบถ้วน และไม่ต่อเนื่อง
4. ใช้ภาษาสื่อสารได้ดี	ใช้ภาษาสื่อสารในภาษาเขียนได้ดีทำให้เข้าใจสิ่งที่สื่อสารอย่างชัดเจน	ใช้ภาษาสื่อสารได้ดีแต่มีบกพร่องในบางประเด็น	ใช้ภาษาสื่อสารไม่ชัดเจน
5. นำเสนอผลงานได้ดี	นำเสนอผลงานได้ดีมีความครบถ้วนทุกประเด็น ครบสมบูรณ์ ตั้งแต่ต้นจนจบ	นำเสนอผลงานได้ดีแต่ไม่สมบูรณ์	นำเสนอผลงานไม่ดี
6. ทำงานได้ทันเวลา	ทำงานได้ทันเวลากำหนด	ทำงานเกินเวลาเล็กน้อย	ทำงานเกินเวลา

ใบงาน เรื่อง การเขียนแนะนำตนเองโดยใช้แผนผังความคิด
 คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนแนะนำตนเองในรูปแบบของแผนผังความคิด ให้น่าสนใจมากที่สุดและมีข้อมูลครบถ้วน

	ชื่อวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา 30000-1101	เวลาเรียนรวม 36 คาบ
	ชื่อหน่วย การเขียนเพื่อสื่อสาร	สอนครั้งที่ 4
ชื่อเรื่อง การเขียนแนะนำสถานที่โดยใช้แผนผังความคิด		จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ/แนวคิดสำคัญ

การเขียนแนะนำสถานที่ หมายถึง การเขียนบรรยายประเภทหนึ่ง ที่มีการบรรยายถึงลักษณะสภาพแวดล้อม และรายละเอียดต่าง ๆ ของสถานที่ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่แก่ผู้อ่าน หากเป็นการเขียนแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว ก็จะมีการบรรยายถึงสถานที่ในลักษณะชักชวนให้ผู้อ่านเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่นั้นๆ ด้วย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เขียนแนะนำสถานที่เชิงสร้างสรรค์ได้

สาระการเรียนรู้

การเขียนแนะนำสถานที่

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่อง การเขียนแนะนำสถานที่
2. หนังสือเรียนวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน ระดับชั้น ปวช.

กิจกรรมการเรียนการสอน

การนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนยกตัวอย่างสถานที่ท่องเที่ยวที่ตนเองชื่นชอบและประทับใจคนละ 1 แห่ง และให้เหตุผลประกอบว่าเพราะอะไรจึงประทับใจสถานที่นั้น
2. ครูชี้แจงจุดประสงค์ในการเรียนรู้เรื่อง การเขียนแนะนำสถานที่โดยใช้แผนผังความคิด
3. ครูแจกใบความรู้เรื่อง การเขียนแนะนำสถานที่ให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น และให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมในใบความรู้ โดยใช้เวลาศึกษาประมาณ 5 นาที

ขั้นตอนการสอน

1. ครูแจกใบความรู้เรื่อง การเขียนแนะนำสถานที่ให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น และให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมในใบความรู้ โดยใช้เวลาศึกษาประมาณ 5 นาที
2. ครูแจกใบงานเรื่อง การเขียนแนะนำสถานที่โดยใช้แผนผังความคิดให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น และชี้แจงกับนักเรียนถึงวิธีการทำใบงาน โดยครูมีรูปภาพสถานที่ให้ 1 สถานที่ และให้นักเรียนเขียนแนะนำสถานที่ดังกล่าวตามความเข้าใจของตนเองในรูปแบบของแผนผังความคิด พร้อมทั้งตั้งชื่อสถานที่นั้นให้ด้วย

ขั้นสรุป

1. นักเรียนแต่ละคนนำเสนอผลงานของตัวเองหน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนช่วยกันแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
2. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนทุกคนและสอบถามความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในครั้งต่อไป

การวัดผลและประเมินผล

1. วิธีการวัด
  - ประเมินจากการทำใบงาน เรื่องการเขียนแนะนำสถานที่โดยใช้แผนผังความคิด
2. เครื่องมือ
  - ใบงาน เรื่อง การเขียนแนะนำสถานที่ โดยใช้แผนผังความคิด
3. เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล
  - ตรวจจากการทำงาน/การนำเสนอผลงาน

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนแนะนำสถานที่

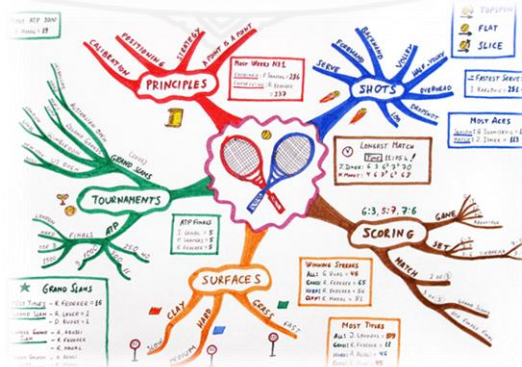
การเขียนแนะนำสถานที่ หมายถึง การเขียนบรรยายประเภทหนึ่ง ที่มีการบรรยายถึงลักษณะ รูปทรงสภาพแวดล้อม และรายละเอียดต่างๆ ของสถานที่ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่แก่ผู้อ่าน หากเป็นสถานที่ท่องเที่ยว การเขียนแนะนำสถานที่จะมีการบรรยายถึงสถานที่ในลักษณะที่เป็นการชักชวนให้ผู้อ่านเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่นั้นๆ ด้วย

หลักการเขียนแนะนำสถานที่

1. บอกชื่อสถานที่
2. บอกที่ตั้ง สถานที่อื่น ๆ ที่อยู่ใกล้เคียง
3. บอกรายละเอียดต่าง ๆ ที่เป็นข้อมูลพื้นฐานของสถานที่
4. บรรยายลักษณะของรูปทรง สีและสภาพแวดล้อม
5. บรรยายความรู้สึกเมื่อได้มาอยู่ในสถานที่นั้น เช่น รู้สึกสดชื่นเป็นที่ที่มีอากาศเย็นสบาย
6. บอกข้อเสนอแนะ เช่น ข้อควรปฏิบัติเมื่อเดินทางไปยังสถานที่นั้น ๆ

ข้อควรคำนึงในการเขียน

1. ใช้ภาษาเขียนที่กระชับ ได้ใจความ ชัดเจน
2. ใช้ถ้อยคำให้ถูกต้อง เหมาะสมในเชิงแนะนำ ไม่บังคับขู่เข็ญ มีความสุภาพ นุ่มนวล และไม่มื่อคติ โดยแสดงถึงความจริงใจ
3. แสดงเหตุผลประกอบ หรือยกตัวอย่างเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือมากขึ้น

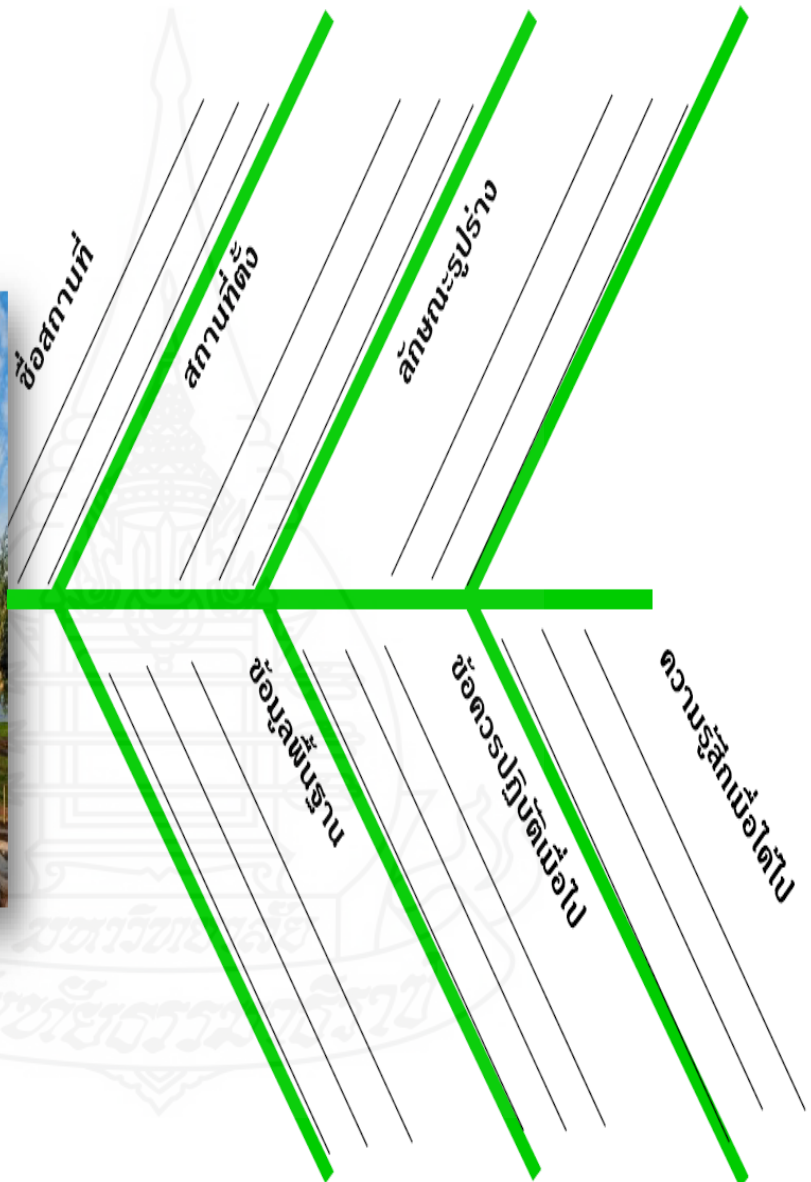
เกณฑ์การประเมินการเขียนแนะนำสถานที่โดยใช้แผนผังความคิด

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1
1. ออกแบบแผนที่ความคิด ได้ดี	ออกแบบแผนความคิดได้ดี และสร้างสรรค์	ออกแบบแผนความคิด ได้ดี	ออกแบบแผนความคิด ไม่ดี
2. ลำดับเรื่อง/เหตุการณ์ ได้ดี	ลำดับเรื่องเหตุการณ์ได้ดี ไม่สลับวากวน	ลำดับเรื่องเหตุการณ์ได้ดี แต่สลับที่บ้าง	ลำดับเรื่องไม่ดีมีวากวนไป มา
3. เขียนได้ครบถ้วน/ ครอบคลุม	เขียนได้ครบถ้วน ครอบคลุมต่อเนื่องตั้งแต่ ต้นจนจบ	เขียนได้ครบถ้วน แต่ไม่ ต่อเนื่อง	เขียนไม่ครบถ้วน และไม่ ต่อเนื่อง
4. ใช้ภาษาสื่อสารได้ดี	ใช้ภาษาสื่อสารในภาษา เขียนได้ดีทำให้เข้าใจสิ่งที่ สื่อสารอย่างชัดเจน	ใช้ภาษาสื่อสารได้ดีแต่มี บกพร่องในบางประเด็น	ใช้ภาษาสื่อสารไม่ชัดเจน
5. นำเสนอผลงานได้ดี	นำเสนอผลงานได้ดีมีความ ครบถ้วนทุกประเด็น ครบ สมบูรณ์ตั้งแต่ต้นจนจบ	นำเสนอผลงานได้ดีแต่ไม่ สมบูรณ์	นำเสนอผลงานไม่ดี
6. ทำงานได้ทันเวลา	ทำงานได้ทันเวลากำหนด	ทำงานเกินเวลาเล็กน้อย	ทำงานเกินเวลา

ใบงาน เรื่อง การเขียนแนะนำสถานที่โดยใช้แผนผังความคิด

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนแนะนำสถานที่โดยใช้ภาพสถานที่ที่ครูกำหนดให้ในรูปแบบของแผนผังความคิด โดยให้นักเรียนตั้งชื่อสถานที่ได้ตามใจชอบ

	ชื่อวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา 30000-1101	เวลาเรียนรวม 36 คาบ
	ชื่อหน่วย การเขียนเพื่อสื่อสาร	สอนครั้งที่ 5
ชื่อเรื่อง การเขียนสรุปความโดยใช้แผนผังความคิด		จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ/แนวคิดสำคัญ

การเขียนสรุปความ เป็นการเขียนย่อเรื่องให้สั้นที่สุด โดยกล่าวถึงเฉพาะสาระสำคัญและแนวคิดของเรื่องเพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่องและสามารถบอกได้ว่า เรื่องที่สรุปกล่าวถึงเรื่องอะไร ผู้เขียนต้องการสื่อสารอะไรแก่ผู้อ่านและนำมาเขียนสรุปโดยใช้แบบขั้นต้นการเขียนสรุปความอย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เขียนสรุปความได้ถูกต้องตามรูปแบบ

สาระการเรียนรู้

การเขียนสรุปความ

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่อง การเขียนสรุปความ
2. หนังสือเรียนวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน ระดับชั้น ปวช.

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

การนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสอบถามความรู้พื้นฐานของนักเรียนเกี่ยวกับการเขียนสรุปความ โดยให้นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะของการเขียนสรุปความตามที่นักเรียนเข้าใจ
2. นักเรียนรับใบความรู้เรื่อง การเขียนสรุปความให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น และให้ศึกษาเนื้อหาในใบความรู้ โดยใช้เวลาศึกษาประมาณ 5 นาที
3. นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้จากการศึกษาใบงานกับเพื่อน โดยให้สลับกันสอบถาม ความเข้าใจ

ขั้นตอนการสอน

1. นักเรียนรับใบงานเรื่อง การเขียนสรุปความโดยใช้แผนผังความคิดจากครูคนละ 1 แผ่น จากนั้นครูชี้แจงกับนักเรียนถึงวิธีการทำใบงาน โดยครูมีเนื้อเพลงให้ 1 เพลง ได้แก่ เพลง หลงวัฒนธรรม และให้นักเรียนจับใจความและเขียนสรุปความจากเนื้อเพลงดังกล่าวลงในใบงาน โดยใส่รายละเอียดให้ครอบคลุมว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนแต่ละคนนำเสนอผลงานของตนเองหน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนช่วยกันแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
2. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนทุกคนและสอบถามความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในครั้งต่อไป

การวัดผลและประเมินผล

1. วิธีการวัด
  - ประเมินจากการทำใบงาน เรื่องการเขียนสรุปความโดยใช้แผนผังความคิด
2. เครื่องมือ
  - ใบงาน เรื่อง การเขียนสรุปความ โดยใช้แผนผังความคิด
3. เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล
  - ตรวจจากการทำใบงาน/การนำเสนองาน

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนสรุปความ

การฝึกอ่านแล้วเขียนสรุปความช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่านยิ่งขึ้น การสรุปความเป็นการแยกแยะเนื้อหาที่อ่านออกเป็นสาระสำคัญ และรายละเอียดของเรื่อง แล้วพิจารณาเฉพาะสาระสำคัญนำมาพูดหรือเขียนเป็นข้อความสั้นๆ ที่สามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจ

วิธีการเขียนสรุปความ มีขั้นตอนการเขียนสรุปความดังนี้

- 1) อ่านข้อความหรือเรื่องราวให้ตลอดเรื่อง
- 2) ตั้งคำถามสั้นๆ เพื่อทดสอบความเข้าใจ โดยตั้งคำถามกับตัวเองเกี่ยวกับจุดสำคัญของเรื่อง ได้แก่
  - 2.1 เรื่องอะไร ใครเป็นผู้เขียน มีใจความว่าอย่างไร
  - 2.2 ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร ทำไม
  - 2.3 สาระสำคัญของเรื่องจะสัมพันธ์กับหัวข้อเรื่องมากที่สุด ส่วนรายละเอียดจะสัมพันธ์กับเรื่อง
  - 2.4 สาระสำคัญอีกต่อหนึ่ง คำถามที่จะตั้งจึงควรถามหาสาระสำคัญ ซึ่งเป็นจุดสำคัญของเรื่อง
- 3) ชั้นเขียน เรียบเรียงสาระสำคัญของเรื่องมาสรุปความ ดังนี้
  - 3.1 นำสาระสำคัญที่จดบันทึกไว้แต่ตอนมาเรียบเรียงใหม่
  - 3.2 เขียนด้วยสำนวนของตนเอง ใช้ภาษาให้ถูกต้อง กระชับ
  - 3.3 คำสรรพนามที่ใช้ให้เปลี่ยนเป็นบุรุษที่ 3
  - 3.4 คำที่ยากและยาวในเรื่องเดิมควรเปลี่ยนใช้คำธรรมดาที่ทุกคนเข้าใจง่าย
  - 3.5 ประโยคสั้นๆ ทุกประโยคต้องเชื่อมโยงกัน โดยอาจใช้บุพบท สันธาน หรือวลีมาเชื่อม
- 4) ชั้นตรวจสอบการเขียนสรุปความเมื่อเขียนเสร็จแล้วควรทบทวน ดังนี้
  - 4.1 มีสารสนเทศสำคัญครบถ้วน โดยเปรียบเทียบกับเรื่องเดิม
  - 4.2 ใช้ประโยคสมบูรณ์หรือไม่ มีรายละเอียดของเรื่องติดมาบ้างหรือไม่
  - 4.3 มีข้อความใดที่ผิดเพี้ยนไปจากเรื่องเดิมบ้าง
  - 4.4 ประโยคต่างเชื่อมโยงด้วยถ้อยคำที่เหมาะสม
  - 4.5 หลักภาษา และการสะกดคำถูกต้อง

เนื้อเพลง Title : หลงวัฒนธรรม

ศิลปิน rtist : คาราบาว

จนปานนี้ ไม่มีวีแวว เป็นไปแล้ว ทั้งหญิงและชาย
 บ้างก็แร็ป บ้างก็ป๊อปปี้ค็อก เต็มท่าซ็อก ท่าซึก ท่าซ็อค
 เกิดเมืองนี้ ไซ้เกิดเมืองไหน เกิดเมืองไทย ต้องเด่นอย่างไทย
 เต็มร่าง สามซ่า เอาไหม เต็มตาม ประสาคนไทย
 อันดนตรี ไม่มีพิษภัย แต่ยังมี ใคร่ครวญ คิดดู
 ลูกและหลาน มีเอกลักษณ์ ให้ฟูมฟัก ในความเป็นไทย
 * เรื่องของแร็ป เป็นเรื่องคนดำ เรื่องของป๊อปปี้ค็อก เป็นเรื่องคนขาว
 อยู่เมืองนี้ มีแค่ไทยลาว กิน ละข้าวเจ้าข้าวเหนียว
 ผิดหวัง นิดหน่อย น้อยใจ ในความเป็นไป
 ไม่รู้ เมื่อไร คนไทยถึงจะรักของไทย
 ** รัฐบาล ผู้นำสงสาร ก้มหน้าทำงานยังสู้พ่อค้าไม่ไหว
 เอาแร็ปเอาป๊อปปี้ค็อก ล้างสมองคนไทย คำขายกำไรลูกหลานช่างมัน
 รัฐบาล ผู้นำสงสาร ต้องไปดูงาน ของรัฐบาลเวียงจันทน์
 ทั้งแร็ปทั้งป๊อปปี้ค็อก เข้มงวดกวัดขั้น เพราะกลัวลูกหลาน เขาหลงวัฒนธรรม
 ความเป็นไทย ยิ่งยืนมานานนับ พัน ปี
 แต่บัดนี้กำลังจะถูกหลอมละลาย
 ความเป็นไทยในสายธารแห่ง โลกา วินาศ
 มีโอกาสถึงล่มสลาย เพราะนายทุน

(ชั่ว * , **)

ของตนเอง.....

เกณฑ์การประเมินการเขียนสรุปความ

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1
1. ลำดับเรื่อง/เหตุการณ์ได้ดี	ลำดับเรื่องเหตุการณ์ได้ดี ไม่สลับวากวน	ลำดับเรื่องเหตุการณ์ได้ดี แต่สลับที่บ้าง	ลำดับเรื่องไม่ดีมีวากวนไปมา
2. เขียนได้ครบถ้วน/ ครอบคลุม	เขียนได้ครบถ้วน ครอบคลุมต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนจบ	เขียนได้ครบถ้วน แต่ไม่ต่อเนื่อง	เขียนไม่ครบถ้วน และไม่ต่อเนื่อง
3. ใช้ภาษาสื่อสารได้ดี	ใช้ภาษาสื่อสารในภาษาเขียนได้ดีทำให้เข้าใจสิ่งที่สื่อสารอย่างชัดเจน	ใช้ภาษาสื่อสารได้ดีแต่มีบกพร่องในบางประเด็น	ใช้ภาษาสื่อสารไม่ชัดเจน
4. นำเสนอผลงานได้ดี	นำเสนอผลงานได้ดีมีความครบถ้วนทุกประเด็น ครบสมบูรณ์ ตั้งแต่ต้นจนจบ	นำเสนอผลงานได้ดีแต่ไม่สมบูรณ์	นำเสนอผลงานไม่ดี
5. ทำงานได้ทันเวลา	ทำงานได้ทันเวลากำหนด	ทำงานเกินเวลาเล็กน้อย	ทำงานเกินเวลา

ใบงาน เรื่อง การเขียนสรุปความโดยใช้แผนผังความคิด

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนสรุปความในรูปแบบของแผนผังความคิดโดยใช้เนื้อหาคือ เนื้อเพลงที่ครูกำหนดให้

ศิลปิน

ใคร

สาระสำคัญ

ทำอะไร

เพลง หลงว้าวนั้น

อย่างไร

ที่ไหน

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร

แบบทดสอบก่อนเรียน

คะแนนที่ได้

.....คะแนน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....แผนก.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนดูภาพที่กำหนดให้แล้วเขียนเรียงความ พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่องให้สัมพันธ์กับรูปภาพตามจินตนาการและความเหมาะสม มีความยาวประมาณ 15 – 20 บรรทัด (20 คะแนน)

แบบทดสอบหลังเรียน

คะแนนที่ได้

.....คะแนน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....แผนก.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนดูภาพที่กำหนดให้แล้วเขียนเรียงความ พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่องให้สัมพันธ์กับรูปภาพตามจินตนาการและความเหมาะสม มีความยาวประมาณ 15 – 20 บรรทัด (20 คะแนน)

ภาคผนวก ง

แบบการประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร
กับจุดประสงค์การเรียนรู้

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาไทย
เพื่ออาชีพเรื่องการเขียนสื่อสาร

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสม
และความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อ
อาชีพเรื่องการเขียนสื่อสารซึ่งกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

- + 1 แน่ใจว่าสอดคล้อง
- 0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง
- 1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

รายการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน				ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ความ คิดเห็น
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	+1	0	-1	
1. การวาง โครงเรื่อง	วางโครงเรื่อง ได้น่าสนใจ เรียงตาม ลำดับการ นำเสนอ ก่อนหลัง ถูกต้อง สอดคล้องกับ เรื่องที่ นำเสนอ โครง เรื่องกระชับ น่าสนใจ แต่ละประเด็น มีการขยาย ความได้ดี	วางโครงเรื่อง ได้น่าสนใจ เรียงตาม ลำดับการ นำเสนอ ก่อนหลัง ถูกต้อง สอดคล้องกับ เรื่องที่ นำเสนอ โครง เรื่องค่อนข้าง น่าสนใจ การขยาย ความแต่ละ ประเด็น พอใช้ได้	วางโครง เรื่อง พอใช้ได้ การ นำเสนอแต่ ละประเด็น ยังไม่เรียง ตามลำดับ ก่อนหลัง มีหลาย ประเด็นที่ ยังไม่ สอดคล้อง กับเรื่องที่ นำเสนอ	วางโครงเรื่อง สับสนวกไป วนมา ไม่น่าสนใจ ไม่เรียง ตามลำดับ การนำเสนอ ก่อนหลัง ไม่ มีเอกภาพใน การนำเสนอ				
2. คำนำ	ใช้ภาษาใน การเขียน คำนำได้โดดเด่น	ใช้ภาษา ค่อนข้างดี เขียนคำนำได้ ดี	เขียนคำนำ นำเข้าสู่ เรื่องตาม หัวข้อ	เขียนคำนำ ไม่ตรง ประเด็น วague				

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน				ความคิดเห็น			ความคิดเห็น
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	+1	0	-1	
	จูงใจผู้อ่านให้สนใจติดตามอ่านเนื้อเรื่อง เขียนคำนำ นำเข้าสู่เรื่อง ได้ถูกต้องตรงประเด็น	นำเข้าสู่เรื่อง ได้ถูกต้องตรงประเด็น	เรียงความ ได้พอใช้ การใช้ภาษาไม่โดดเด่น ไม่น่าสนใจ	ไม่เข้าสู่เป้าหมายหรือประเด็นเรื่อง				
3. สารในเนื้อเรื่อง	เนื้อเรื่องมีสาระครบ ทั้งความรู้และความงามในภาษา มีคุณค่า ข้อคิดแทรกในงานเขียน	เนื้อเรื่องมีสาระความรู้ แต่ขาดความงามในภาษามีคุณค่า ข้อคิดแทรกในงานเขียน	เนื้อเรื่องมีสาระนั้น้อย ทั้งความรู้และความงามในภาษา ข้อคิดแทรกไม่สอดแทรกคุณค่าและข้อคิดในงานเขียน	เนื้อเรื่องขาดสาระ ทั้งความรู้และความงามในภาษา ไม่สอดแทรกคุณค่า ข้อคิดในงานเขียน				
4. การยกตัวอย่าง อ้างอิง บทประพันธ์ วาทะ นักปราชญ์ การใช้โวหาร คำคม	ยกตัวอย่าง อ้างอิง บทประพันธ์ วาทะ นักปราชญ์ การใช้โวหาร คำคม ได้ ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับงานเขียน	ยกตัวอย่าง อ้างอิง บทประพันธ์ วาทะ นักปราชญ์ การใช้โวหาร คำคมได้ ถูกต้อง เล็กน้อย สอดคล้องกับงานเขียน	ยกตัวอย่าง บทประพันธ์ วาทะ นักปราชญ์ การใช้โวหาร คำคม หรือ ยกตัวอย่าง อ้างอิงไม่ถูกต้อง	ไม่ได้ ยกตัวอย่าง อ้างอิง บทประพันธ์ วาทะ นักปราชญ์ การใช้โวหาร คำคมใดๆ				

รายการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน				ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ความ คิดเห็น
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	+1	0	-1	
			ไม่ สอดคล้อง กับ งานเขียน					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก จ

คะแนนทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนโดยใช้แผนผังความคิด

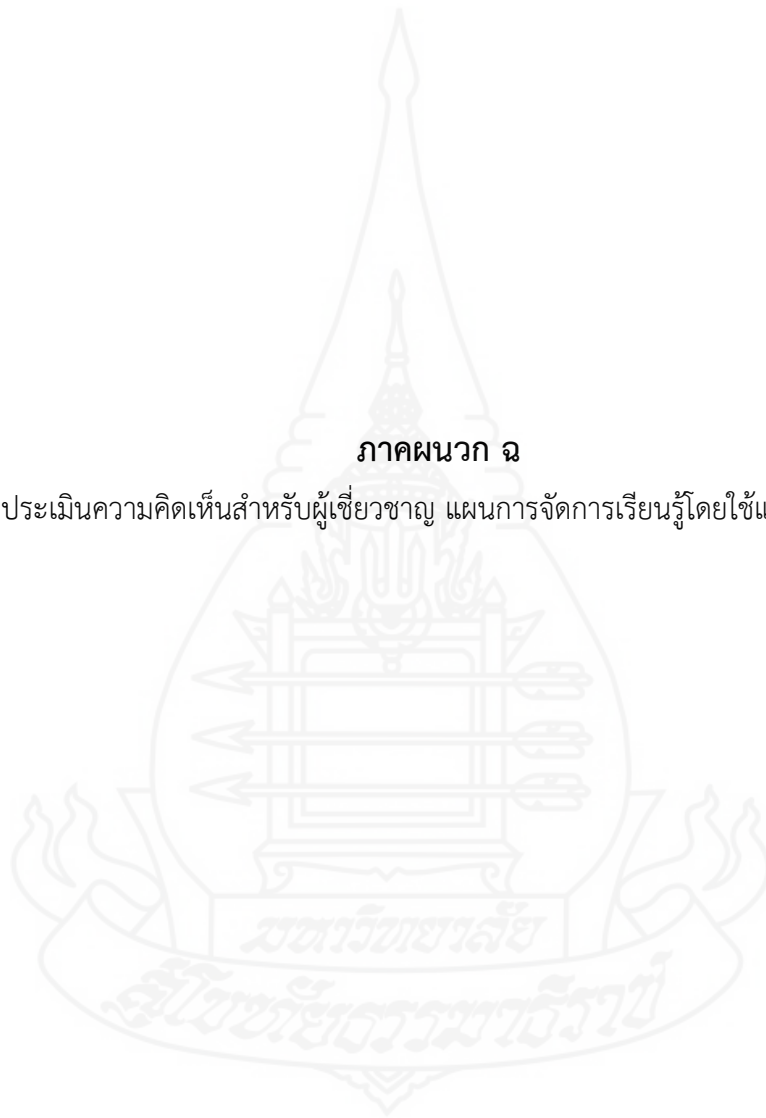
แสดงผลคะแนนทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนโดยใช้แผนผังความคิด

นักเรียน (คนที่)	คะแนน (20 คะแนน)	
	ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบหลังเรียน
1	10	18
2	9	10
3	12	15
4	10	13
5	11	14
6	8	12
7	10	12
8	13	12
9	11	12
$\sum x$	94	118
S.D.	1.51	2.32
%	52.22	65.56

ภาคผนวก ฉ

แบบประเมินความคิดเห็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด

แบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นต่อข้อความในแต่ละรายการว่ามีเหมาะสมเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด ระดับความคิดเห็นมี 5 ระดับ ประกอบด้วย

5 คะแนน	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	เหมาะสมมาก
3 คะแนน	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น																								
	แผนที่ 1					แผนที่ 2					แผนที่ 3					แผนที่ 4					แผนที่ 5				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบครบ																									
2. แผนการจัดการเรียนรู้มีรายละเอียดที่สอดคล้องกัน																									
3. แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเขียนเพื่อการสื่อสารได้ถูกต้อง																									
4. แผนการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่																									

รายการ	ระดับความคิดเห็น																								
	แผนที่ 1					แผนที่ 2					แผนที่ 3					แผนที่ 4					แผนที่ 5				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
เหมาะสมกับ วัย																									
5. แผนการจัดการ เรียนรู้มี ความ สอดคล้อง กันระหว่าง จุดประสงค์ กิจกรรม และการวัด และ ประเมินผล																									
6. ระยะเวลาใน การจัด กิจกรรมการ เรียนรู้ใน แผนมีความ เหมาะสม																									

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

แสดงการวิเคราะห์ค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญด้านความสอดคล้องของของแผนการจัดการเรียนรู้
โดยใช้แผนผังความคิด เรื่อง การเขียนเพื่อการสื่อสาร

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
แผนที่ 1					
1. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบครบ	5	5	4	14	4.67
2. แผนการจัดการเรียนรู้มีรายละเอียดที่สอดคล้องกัน	4	4	4	12	4.00
3. แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเขียนเพื่อการสื่อสารได้ถูกต้อง	5	4	4	13	4.33
4. แผนการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย	5	4	3	12	4.00
5. แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกันระหว่างจุดประสงค์ กิจกรรม และการวัดและประเมินผล	4	4	4	12	4.00
6. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนมีความเหมาะสม	5	5	4	14	4.67
แผนที่ 2					
1. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบครบ	4	4	4	12	4.00
2. แผนการจัดการเรียนรู้มีรายละเอียดที่สอดคล้องกัน	3	3	3	12	4.00
3. แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเขียนเพื่อการสื่อสารได้ถูกต้อง	5	5	4	14	4.67
4. แผนการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย	5	5	3	13	4.33
5. แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกันระหว่างจุดประสงค์ กิจกรรม และการวัดและประเมินผล	5	5	5	15	5.00
6. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนมีความเหมาะสม	5	5	4	14	4.67

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
แผนที่ 3					
1. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบครบ	4	4	4	12	4.00
2. แผนการจัดการเรียนรู้มีรายละเอียดที่สอดคล้องกัน	4	4	5	13	4.33
3. แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเขียนเพื่อการสื่อสารได้ถูกต้อง	4	4	4	12	4.00
4. แผนการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย	5	5	4	14	4.67
5. แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกันระหว่างจุดประสงค์ กิจกรรม และการวัดและประเมินผล	5	5	4	14	4.67
6. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนมีความเหมาะสม	5	5	4	14	4.67
แผนที่ 4					
1. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบครบ	4	5	4	13	4.33
2. แผนการจัดการเรียนรู้มีรายละเอียดที่สอดคล้องกัน	4	4	4	12	4.00
3. แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเขียนเพื่อการสื่อสารได้ถูกต้อง	4	4	4	12	4.00
4. แผนการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย	4	5	4	13	4.33
5. แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกันระหว่างจุดประสงค์ กิจกรรม และการวัดและประเมินผล	4	4	4	12	4.00
6. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนมีความเหมาะสม	4	5	4	13	4.33
แผนที่ 5					
1. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบครบ	4	4	4	12	4.00

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
2. แผนการจัดการเรียนรู้มีรายละเอียดที่สอดคล้องกัน	4	5	5	14	4.67
3. แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเขียนเพื่อการสื่อสารได้ถูกต้อง	3	4	3	10	3.33
4. แผนการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย	4	4	4	12	4.00
5. แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกันระหว่างจุดประสงค์ กิจกรรม และการวัดและประเมินผล	5	3	5	13	4.33
6. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนมีความเหมาะสม	5	5	5	15	5.00
รวมเฉลี่ย					4.30

ภาคผนวก ข

ผลการประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบวัดความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาไทย
เพื่ออาชีพเรื่อง การเขียนเพื่อการสื่อสาร

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
2	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3	1	1	0	2	0.67	สอดคล้อง
4	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
รวม	4	4	3	11	3.67	
ค่าเฉลี่ย					0.92	-

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวนิลบล บัวงาม
วัน เดือน ปีเกิด	8 ธันวาคม 2530
สถานที่เกิด	อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี
ประวัติการศึกษา	ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการ

